

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

I Tiedonantoja

.....

II Valmistavat säädökset

Talous- ja sosiaalikomitea

Maaliskuun 2000 istunto

2000/C 140/01

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevan neuvoston direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta kahdennenkymmenennenensimmäisen kerran (syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltavat aineet – c/m/r)"

1

2000/C 140/02

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista:

— "Ehdotus: neuvoston asetus tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille annetun asetuksen (EY) N:o 1251/1999 muuttamisesta kuitutuotantoon tarkoitetun pellavan ja hampun sisällyttämiseksi kyseiseen järjestelmään", ja

— "Ehdotus: neuvoston asetus kuitutuotantoon tarkoitetun pellavan ja hampun yhteisestä markkinajärjestelystä"

3

2000/C 140/03

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus neuvoston asetukseksi banaania-
lan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 404/93 muuttamisesta"

6

FI

<u>Ilmoitusnumero</u>	<u>Sisältö (jatkuu)</u>	<u>Sivu</u>
2000/C 140/04	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi – annettu – haitallisista aineista ja tuotteista eläinten ruokinnassa"	9
2000/C 140/05	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rehuseosten pitämisestä kaupan annetun direktiivin 79/373/ETY muuttamisesta"	12
2000/C 140/06	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Koheesiorahaston vuosikertomus 1998"	14
2000/C 140/07	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Moniarvoisuus ja tiedotusvälineiden keskittyminen"	19
2000/C 140/08	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tupakkatuotteiden valmistamista, esittämismuotoa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (uudelleen laadittu teksti)"	24
2000/C 140/09	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista: — "Ehdotus: neuvoston asetus Kreikan liittymisasiakirjan liitteenä olevalla pöytäkirjalla N:o 4 käyttöön otetun puuvillan tukijärjestelmän mukauttamisesta kuudennen kerran", ja — "Ehdotus: neuvoston asetus puuvillan tuotantotuesta"	33
2000/C 140/10	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Euroopan sisämarkkinoiden strategia ja suosituksia kohdennettujen toimien uudelleen tarkastelemiseksi"	36
2000/C 140/11	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteensovitetusta valtuutusmenettelystä satelliittivälitteisten henkilökohtaisten viestintäpalvelujen alalla yhteisössä tehdyn päätöksen N:o 710/97/EY voimassaoloajan pidentämisestä"	42
2000/C 140/12	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Unionin talous: katsaus vuoteen 1999"	44
2000/C 140/13	Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Yhteisön kehitysavun parhaiden mahdollisten tulosten takaaminen"	55

II

(Valmistavat säädökset)

TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevan neuvoston direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta kahdennenkymmenennenensimmäisen kerran (syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi luokiteltavat aineet – c/m/r)"

(2000/C 140/01)

Neuvosto päätti 3. helmikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "Yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus" -jaosto antoi lausuntonsa 8. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Johannes Jaschick.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 63 puolesta.

1. Johdanto

1.1. Kansalaisten suojelemiseksi mm. syöpää tai perimän muutoksia aiheuttavilta tai lisääntymiselle vaarallisilta (c/m/r) aineilta ja valmisteilta tiettyjen vaarallisten aineiden myynti "suurelle yleisölle" on ollut kiellettyä vuodesta 1994⁽¹⁾.

1.2. Näiden aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevat säännökset saatetaan säännöllisesti ajan tasalle mukauttamalla ne tekniikan kehitykseen.⁽²⁾

1.3. Komission täytyy kuuden kuukauden kuluessa uuden luokituksen julkaisemisesta⁽³⁾ tehdä ehdotuksia uusien c/m/r-aineiden⁽⁴⁾ lisäämisestä direktiivin 76/769/ETY liitteeseen I, jotta aineet eivät päädy "suuren yleisön" saataville.

1.4. Käsillä olevalla direktiiviehdotuksella on tarkoitus liittää vaarallisten aineiden ja valmisteiden luetteloon kaksi syöpää aiheuttavaa (ryhmään 2 kuuluvaa) ainetta ja yksi lisääntymiselle vaarallinen (ryhmään 2 kuuluva) aine⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Direktiivi 76/769/ETY, EYVL L 262, 27.9.1976, s. 201, muutettu direktiivillä 94/60/EY, EYVL L 365, 31.12.1994, s. 1.

⁽²⁾ Direktiivin 67/548/ETY liite I, EYVL 196, 16.8.1967, s. 1, muutettu viimeksi direktiivillä 94/69/EY, EYVL L 381, 31.12.1994, s. 1.

⁽³⁾ Direktiivin 94/60/EY mukaan, EYVL L 365, 31.12.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ Luokitusmenettely on määritelty direktiivissä 67/548/ETY.

⁽⁵⁾ Näitä aineita käytetään osittain kemiallisissa tuotantoprosesseissa ja niitä esiintyy esim. eräissä tulenkestävissä keramiikkalaatoissa tai autojen turvatyynyissä.

2. Yleistä

2.1. TSK kannattaa kyseisten aineiden käyttökieltoa ”suuren yleisön” keskuudessa. Se pitää komission ehdotusta kansanterveyttä ylläpitävänä ja edistävänä ja katsoo sen liittyvän myös syöväntorjunnan toimintaohjelmaan⁽¹⁾, tiedonantoon kansanterveyspolitiikan kehittämisestä Euroopan yhteisössä⁽²⁾ sekä vuonna 2000 julkaistavaksi suunniteltuun tiedonantoon EU:n kansanterveyspolitiisesta strategiasta⁽³⁾.

2.2. Direktiiviin 76/769/ETY ehdotetulla 21. muutoksella yhdenmukaistetaan kyseisten vaarallisten aineiden käyttöä koskevat säännöt, eikä muutos haittaa mitenkään sisämarkkinoiden toimintaa.

2.3. TSK ehdottaa pohdittavaksi, voitaisiinko menettelyä nopeuttaa tähänastisesta yleisön mahdollisimman pikaiseksi suojelemiseksi tällaisilta vaaroilta. Olisi toivottavaa yksinkertaistaa menettelyä lisäämällä siihen tiettyä automaattisuutta. Neuvosto ja parlamentti eivät ole toistaiseksi voineet hyväksyä tällaista yksinkertaistamista.

2.4. TSK edellyttää, että uudet luokitukset koskevat myös kaikkia ETA-maita ja niitä käsitellään myös aikaisessa vaiheessa jäsenehdokasmaiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Kom-

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 646/96/EY, tehty 29 päivänä maaliskuuta 1996, syöväntorjunnan toimintaohjelman hyväksymisestä kansanterveyden alalla vuosiksi 1996–2000, EYVL L 95, 16.4.1996, s. 9.

(2) Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kansanterveyspolitiikan kehittämisestä Euroopan yhteisössä, KOM(1998) 230 lopull.; TSK:n lausunto: EYVL C 407, 28.12.1998, s. 21.

(3) KOM(2000) 186 lopull., julkaistaan komission työohjelman mukaan maaliskuun lopussa 2000.

tea kannattaa tässä yhteydessä kyseisten maiden turvallisuudesta ja kansanterveydestä vastaavien organisaatioiden ja järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämistä.

3. Erityistä

3.1. TSK on tyytyväinen siihen, että komissio on 21. muutoksen valmisteluun liittyneissä kuulemisissa hyödyntänyt myös ympäristö- ja kuluttajajärjestöjen asiantuntemusta.

3.2. TSK pitää asianmukaisena, että komission pohdintojen lähtökohtana on ehkäisevä terveydensuojelu. Komissio ryhtyy toimiin kyseisten aineiden peruuttamattomia terveyshaittoja koskevan perustellun epäilyn nojalla. Tämän jälkeen se luokittelee aineet vastaaviin luokkiin ja liittää ne c/m/r-aineiden luetteloon.

3.3. TSK edellyttää, ettei jäännösvarastoja saa enää käyttää ja että kiello koskee luonnollisesti myös tuontia.

3.4. TSK kehottaa harkitsemaan, olisiko ”suuren yleisön” käsite mahdollista määritellä tarkemmin ja voitaisiinko erityisesti kuluttajat ja pienet käsiteollisuusyritykset mainita tekstissä selväsanaisesti. TSK kehottaa tehostamaan tiedotusta kyseisten aineiden vaarallisuudesta myös asianomaisten organisaatioiden ja järjestöjen kautta.

3.5. Aineiden vaarallisuuden huomioon ottaen tulisi pohtia, voitaisiinko c/m/r-aineiden uuden luokituksen julkaisun ja sen jälkeisen komission ehdotuksen välistä kuuden kuukauden enimmäisaikaa lyhentää.

3.6. Kansanterveyden suojelun nimissä olisi myös tutkittava, tulisiko 2 artiklassa mainittuja määräaikoja lyhentää.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista:

- ”Ehdotus: neuvoston asetus tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille annetun asetuksen (EY) N:o 1251/1999 muuttamisesta kuitutuotantoon tarkoitettun pellavan ja hampun sisällyttämiseksi kyseiseen järjestelmään”, ja
- ”Ehdotus: neuvoston asetus kuitutuotantoon tarkoitettun pellavan ja hampun yhteisestä markkinajärjestelystä”

(2000/C 140/02)

Neuvosto päätti 15. marraskuuta 1999 EY:n perustamissopimuksen 37 ja 262 artiklan mukaisesti pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainituista ehdotuksista.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 14. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Adalbert Kienle.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 74 ääntä puolesta ja 1 pidättyi äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Monet keskiaikaiset kuvat esittävät ensimmäistä ihmisiä Aatamia ja Eevaa paratiisista karkoituksen jälkeen raatamassa kaikkein välttämättömmän, eli ravinnon ja vaatteiden eteen – Aatami kuokka kädessään ja Eeva kehräten. Öljy- ja kuitukasveina pellava ja hamppu kuuluvat ihmiskunnan vanhimpiin viljelykasveihin. Myös pellavan latinankielinen nimi ”*linum usitatissimum*” korostaa kasvin merkittävää hyödyllisyyttä ja sen arvostusta. Hamppua ja pellavaa on viljelty käytännössä kaikkialla Euroopassa tekstiilien ja köysien raaka-aineeksi. Lisäksi ne olivat arkisen elämän ja työn keskeisiä elementtejä niin maataloudessa, käsityössä kuin kaupankäynnissä. Vasta halvan puuvillan tuonti valtamerten takaa, ja myöhemmin keinokuitujen kehittäminen vähensi pellavan viljelyä jyrkästi. Monilla alueilla näiden perinteisten kasvien viljely on jopa kokonaan loppunut.

1.2. Pellavan ja hampun viljely on yleistymässä uudelleen. Ratkaiseva syy siihen on näiden kuitujen korkealaatuisten ominaisuuksien kysyntä tekstiileissä sekä vuoroviljelyn myönteinen ympäristöpoliittinen merkitys. Tärkein syy on kuitenkin panostus uusien ja uusiutuvien raaka-aineiden käyttöön.

1.3. Vuonna 1970 päätetty yhteinen markkinajärjestely perustui silloisiin viljelyoloihin ja liittyi erityisesti Belgiassa, Ranskassa ja Alankomaissa harjoitettuun perinteiseen kuitupellavan viljelyyn. Sittemmin pellavan ja hampun viljely on kehittynyt myös muissa jäsenvaltioissa. Keskeistä monissa aloitteissa oli tässä yhteydessä uusien markkinoiden avaaminen kuitujen kokonaiskäytölle. Euroopan yhteisö ja jäsenvaltiot antoivat sen edellyttämälle tutkimus- ja kehitystoiminnalle huomattavaa rahoitustukea erityisesti kysynnän ja tarjonnan valtavan eron umpeenkuomiseksi. Onnistuttiin kehittämään uusia ja lupaavia tuotantolinjoja, jotka tarjosivat mineraalikuiluille ympäristöä säästäviä vaihtoehtoja. Vaihtoehtoisten kuitujen etuina on myös terveyden kannalta vähäinen haitallisuus ja mahdollisuus hävittää ne ympäristöä säästävällä tavalla. Tämä koskee esim. autoteollisuudessa käytettäviä kuitukomposiitteja ja rakennuslalla käytettäviä eristeitä.

1.4. Eräs pellavan ja hampun tuotannolle ominainen piirre on kuitenkin säilynyt nykypäivään saakka. Koska pellavan- ja hampunvarsien kuljettaminen ei juurikaan kannata, edellytetään kuitukasvien tuottajien ja ensimmäisen jalostusasteen tiivistä yhteyttä. Tässä keskinäisessä riippuvuussuhteessa ensimmäinen jalostaja kantaa tuottajaa suuremman sijoitusriskin ja siten myös suuremman vastuun työpaikkojen säilymisestä.

1.5. Euroopan yhteisöjen viljelytilastojen mukaan pellavan viljelyala oli satovuoteen 1994 mennessä noin 90 000 hehtaaria ja hampun 8 000 hehtaaria. Sittemmin kuitupellavan viljelyala on kasvanut nopeasti ja on nyt noin 212 000 hehtaaria. Myös hampun viljelyala kasvoi kyseisenä aikana 30 000 hehtaariin. Pellavan ja hampun yhteisestä markkinajärjestelystä aiheutuvat budjettikulut kasvoivat vastaavasti 74 miljoonasta eurosta (1995) 158,6 miljoonaan euroon (1999), vaikka pellavan tuotantotukea on vuodesta 1995 alennettu 7,5 % ja hampun tuotantotukea 14,4 %.

1.6. Euroopan komissio teki vuonna 1996 pellavan ja hampun markkinajärjestelyn uudistamista koskevan ehdotuksen, jonka tavoitteena oli vakauttaa alaan liittyvät EU:n budjettimenot. Jäsenvaltiot kuitenkin torjuivat ehdotuksen.

1.7. Sittemmin mukautettu markkinajärjestely koostuu erityisesti kuitupellavan kiinteämääräisestä hehtaarituesta, joka on porrastettu kuuden yhdenmukaisen viljelyalueen perusteella, ja hampun kiinteämääräisestä hehtaarituesta.

2. Komission esittämä uudistusehdotus

2.1. Nyt esittämällään pellavan ja hampun yhteisen markkinajärjestelyn uudistuksella komissio tähtää seuraaviin tavoitteisiin:

- alan talousarviomenojen laskeminen yleiselle 51 miljoonan euron tasolle markkinointivuodesta 2005/2006 (verrattuna 158,6 miljoonaan euroon vuonna 1999)

- nykyisen järjestelmän väärinkäytön torjuminen
- markkinoiden vakaan tasapainon saavuttaminen
- hallintomenettelyjen yksinkertaistaminen
- uudistuksen toteuttaminen jo markkinointivuonna 2000/2001.

2.2. Tähänastiseen markkinajärjestelyyn verrattuna ehdotus sisältää huomattavia muutoksia:

- kuitupellava ja -hamppu otetaan asetuksen (EY) N:o 1251/1999 mukaisen tiettyjen peltokasvien viljelijöille suunnatun tukijärjestelmän piiriin
- kuitupellavan ja -hampun pinta-alatukea lasketaan öljypellavatuon tavoin kolmessa vaiheessa viljatuen tasolle markkinointivuonna 2002/2003
- säilytetään velvoite, jonka perusteella ostosopimukset on tehtävä ainoastaan hyväksytyjen jalostajien kanssa, jotka puolestaan hyväksynnän saadakseen lisäksi sitoutuvat siihen, etteivät he toimita jalosteitaan edelleen yrityksille, jotka valmistavat tai myyvät hampuppohjaisia elintarvikkeita
- otetaan käyttöön hampunviljelyä koskeva lupamenettely, jonka perusteella pinta-alatuen saaminen edellyttää viljelylupaa, säilytetään viljelmillä tehtävät hampun tetrahydrokannabinolipitoisuuden (THC) tarkastukset ja luovutaan täyden tuen saamisen ehtona pidetyistä minimisadoista
- yhteisöön tuodut, muuhun kuin kylvettäväksi tarkoitetut hampunsiemenet denaturoidaan itämisen estämiseksi.

2.3. Lisäksi ehdotetaan ylimääräisen jalostustuen käyttöön-ottoa. Tuki vastaisi jäsenvaltioiden rajaamia enimmäismääriä. Jalostustuki on tarkoitus eriyttää pitkien pellavakuitujen perustella, ja sitä aiotaan korottaa porrastetusti siten, että markkinointivuonna 2001/2002 tuki olisi 60 euroa tonnilta ja markkinointivuodesta 2005/2006 lähtien 200 euroa tonnilta.

2.4. Ehdotuksen mukaan lyhyistä pellava- ja hampukkuiduista maksetaan yhtenäistä jalostustukea 40 euroa tonnilta markkinointivuosina 2000/2001–2004/2005, joka jälkeen tuki lakkautetaan eikä sitä korvata muulla tuella. Tukea maksetaan luvan saaneille ensimmäisille jalostajille.

2.5. Komission ehdottamalla vakauttamisjärjestelmällä pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

2.5.1. Liittämään pellavan ja hampun viljelyalat perusviljelyaloihin ja velvoittamaan jäsenvaltiot samassa yhteydessä määrittämään hampulle tuotantoaluekohtainen enimmäisviljelyala.

2.5.2. Ottamaan käyttöön taatut enimmäismäärät osana pitkien ja lyhyiden pellavakuitujen sekä hampukkuitujen jalostustukea. Enimmäismäärät jaetaan jäsenvaltiokohtaisesti perinteisten viljelyalojen mukaisesti. Niitä jäsenvaltioita, joissa kysei-

siä kasveja ei perinteisesti viljellä, koskee 50:n tonnin enimmäismäärä. Pitkien pellavakuitujen osalta EU:n taattu enimmäismäärä on yhteensä 75 500 tonnia markkinointivuotta kohti ja lyhyiden pellavakuitujen ja hampukkuitujen osalta 199 250 tonnia.

2.5.3. Lyhyiden kuitujen osalta jalostustuki maksetaan täysimääräisenä, mikäli kuidun päistärepitoisuus on enintään 5 %.

2.6. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan jo markkinointivuonna 2000/2001. Tarvittaessa voidaan antaa siirtymäsäännöksiä.

3. Yleistä

3.1. Komitea myöntää, että pellavan ja hampun markkinajärjestelystä aiheutuvien kulujen vakauttaminen on välttämätöntä. Lisäksi palkkioiden väärinkäyttö ("palkkioiden keräily") on saatava loppumaan. Tämä on yhtä tärkeää sekä veronmaksajien että niiden tuottajien ja jalostajien näkökulmasta, jotka ovat noudattaneet nykyisen markkinajärjestelyn poliittisia tavoitteita asianmukaisesti. Koko pellava- ja hampualan syyllistämisen ja rikolliseksi leimaaminen on estettävä. Vaatimuksen tekee erityisen kiireelliseksi se, että väärinkäytökset, joista on valitettu, olisivat epäilemättä jääneet tekemättä, mikäli komissio ja kaikki jäsenvaltiot olisivat alunperin edellyttäneet tinkimätöntä sopimusviljelyä ja valvoneet tilannetta tiukemmin.

3.2. Komitea antaa tukensa myös komission tavoitteelle pyrkiä markkinoilla tasapainoon. Markkinalähtöinen kehitys on kestävä markkinoillepääsyn ja siten pellavan ja hampun menekin perusta. Tähän liittyvät myös ne varat, joita komissio ja jäsenvaltiot ovat myöntäneet erityisesti muihin kuin tekstiileihin käytettäviin lyhyisiin kuituihin liittyvien innovaatioiden ja uusien tuotelinjojen tutkimiseen ja kehittämiseen. Monia uusia ja erittäin lupaavia käyttökohteita on jo löydetty. Niinpä onkin erittäin tärkeää, ettei tätä myönteistä kehitystä nyt vaaranneta, vaan sitä jatketaan ja vakautetaan.

3.3. Markkinakehitys on kuitenkin vasta alussa ja tarvitsee vielä jatkuvaa tukea. Suunnitelma pienentää pinta-alatukea tai lopettaa lyhyiden pellava- ja hampukkuitujen jalostustuki kuitenkin kyseenalaistaa kehityksen. Komitean mielestä jäsenvaltioiden ei tule antaa tulkita uudistusta merkiksi siitä, että ne voivat vetäytyä tutkimus- ja kehitystoiminnan tukemisesta. Väitön konkurssiuuhka kohdistuisi tällöin useimmissa tapauksissa etenkin hiljattain perustettuihin ensimmäisen jalostusasteen yritysliin sekä jalostuslaitoksiin, jotka ovat suunnitteluvaiheessa tai odottavat hakemaansa toimilupaa.

3.4. Komitea huomauttaa, että pellavan ja hampun viljely sekä tekstiilien että muiden tuotteiden raaka-aineeksi on mallikelpoisen myönteinen esimerkki monitoiminnallisesta maataloudesta sekä maaseudun kehittämiseen tähtäävästä integroidusta ja monialaisesta panoksesta. Varsintoimittajien ja ensimmäisten jalostajien keskinäinen riippuvuussuhde määrittelee lisäksi myös jalostus- ja markkinointimahdollisuudet.

3.5. Komitea ymmärtää komission suunnitelman liittää pellavan ja hampun viljely tiettyjen peltokasvien viljelijöille maksettavaa tukea koskevan asetuksen (EY) N:o 1251/1999 yleisten tukimääräysten piiriin ja ottaa käyttöön määrään perustuva jalostustuki. Tuotantotasosta riippumaton pinta-alatuki nimittäin epäilemättä edistää valituksia aiheuttanutta palkkioiden keräilyä. Komitea kuitenkin kehottaa selvittämään, voitaisiinko myös maissisato tarvittaessa ottaa huomioon määriteltäessä niiden alueiden pinta-alatukea, joilla viljasato on erittäin alhainen. Lisäksi pinta-alatuen määrittelyssä tulisi ottaa huomioon myös niityt tai laitumet, joita olisi mahdollista käyttää muuhun kuin laiduntamiseen. Komitean mielestä pellavaa ja hamppua tulisi lisäksi viljellä ainoastaan siihen soveltuvilla tuotantoalueilla.

3.6. Komitea ei kuitenkaan voi kannattaa ehdotettuja jäsenvaltiokohtaisia enimmäismääriä, jotka eivät lainkaan vastaa kapasiteettia. Vuosituotannon rajoittaminen enintään 50:een tonniin sulkisi osan jäsenvaltioista alusta lähtien pellavan ja hampun viljelyn ulkopuolelle. Maaseudun kehittämistä koskevan yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesti tavoitteena tulee pikemminkin olla viljelyn kehittäminen alueelliset markkinointimahdollisuudet huomioon ottaen.

3.7. Komitea kiinnittää huomiota seurauksiin, joita ensimmäisille jalostajille maksettavan tuen rajoittamisella viiteen vuoteen ja täysin riittämättömälle 40:n euron tonnitason on lyhyiden pellava- ja hamppukuitujen tuotannolle ja jalostukselle: se veisi tältä uudelta jalostusalalta tulevaisuudennäkymät. Komitea pelkää, että sen seurauksena yrityksiä joudutaan lopettamaan ja maataloudessa ja jalostuksessa menetetään lukuisia työpaikkoja.

3.8. Komitea pitää komission ehdotusta asettaa jalostustuen ehdoksi päistärepitoisuudelle 5 prosentin yläraja suhteettoma-

na ja mahdottomana toteuttaa. Nykyisten jalostuslaitokset joutuisivat, mikäli se ylipäättään on teknisesti mahdollista, hankkimaan uusia laitteita, sillä muussa tapauksessa ne jäisivät teknisistä syistä tuen ulkopuolelle.

4. Loppuhuomautuksia

4.1. Komitea katsoo, ettei tässä käsiteltävää uudistusehdotusta tulisi hyväksyä sellaisenaan, koska se vaarantaisi koko yhteisön pellava- ja hamppualan olemassaolon, ja kyseenalais-taisi uudelleen ympäristöä säästävän peltoviljelyn ja lupaavien markkinoiden dynaamisen rakentamisen jo kehityksen alku-vaiheessa.

4.2. Komitea pitää valitettavana, ettei komissio käsittele lainkaan tuottajiin ja ensimmäisiin jalostajiin kohdistuvia taloudellisia seurauksia, työllisyysvaikutuksia ja tavaravirran muutoksia tai sivuaa niitä ainoastaan puutteellisesti. Sen perusteella voidaankin olettaa, etteivät jalostusta varten tuotavat hamppukuidut vastaa yhteisön ympäristöstandardeja. Unionin toimielinten tulisi vaatia selvitys, jossa ehdotuksen vaikutusta työllisyyteen ja ympäristönsuojeluun käsitellään yksityiskohtaisesti, ja joka tarjoaa mahdollisuuden riittävään vuoropuheluun kyseisen elinkeinon ja alueiden kanssa.

4.3. Komitea katsoo, ettei uudistus voi missään tapauksessa tulla voimaan jo markkinointivuonna 2000/2001, koska tuottajat ja jalostajat ovat monissa tapauksissa jo päättäneet suunnitelmistaan ja koska toimeenpanoasetuksista, joita komission ehdotuksen toteuttaminen edellyttää, ei ole vielä esitetty edes luonnoksia.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus neuvoston asetukseksi banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 404/93 muuttamisesta"

(2000/C 140/03)

Neuvosto päätti 29. marraskuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 198 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -jaosto antoi lausuntonsa 15. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Pedro Barato Triguero.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 73 ääntä puolesta, 2 vastaan 4:n pidätyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Komission ehdotuksessa esitetään muutettavaksi sellaisia järjestelmän kohtia, joita Maailman kauppajärjestön WTO-paneeli on arvostellut viimeisimmässä selonteossaan. Ehdotus menee jopa selonteon päätelmiä pidemmälle sikäli, että siinä ehdotetaan kiintiöjärjestelmän korvaamista kiinteän tullin järjestelmällä.

1.2. Uusi muutosehdotus saattaa merkitä EU:n banaanin-tuotannolle askelta taaksepäin suhteessa vuonna 1993 käyt-töön otettuun järjestelmään, joka mahdollisti perusrakenteiden ja markkinointikanavien parantamisen ja ympäristönäkökoh-tien paremman huomioonottamisen. Tämä puolestaan sai tuotantosektorin tekemään suuria investointeja kilpailuky-kynsä kohentamiseksi voidakseen vastata muiden maiden tuotannon aiheuttamaan kilpailuun.

1.3. Komission ehdottama muutos on avoimesti yhteisön ja AKT-maiden tuottajien tavoitteiden vastainen ja voi jopa uhata muiden unionin ulkopuolisten maiden tuottajia, sillä toteutuessaan se hyvin todennäköisesti aiheuttaa hintojen huomattavan alenemisen EU:n markkinoilla.

1.4. Komission teksti perustuu seuraaviin seikkoihin:

1.4.1. Nykyinen tariffikiintiöjärjestelmä korvataan kiinteän tullin järjestelmällä viimeistään 1. tammikuuta 2006.

1.4.2. Kuusivuotisessa väliaikaisjärjestelmässä perustetaan kolme tariffikiintiötä:

Kiintiö A	2 200 000 tonnia, tulli 75 euroa tonnilta
Kiintiö B	353 000 tonnia, tulli 75 euroa tonnilta
Kiintiö C	850 000 tonnia (tulli vaihtelee).

1.4.2.1. Kiintiö C:n osalta ehdotetaan huutokauppamenet-telyä ja AKT-maihin sovellettavaa etuustullia, joka on 275 euroa tonnilta. AKT-maiden tullietuuskohtelu merkitsee sitä, että kiintiöissä A ja B niihin sovelletaan nollatariffia.

1.4.2.2. Muiden kahden tariffikiintiön hallinnointijärjes-telmää ei määritetä täsmällisesti. Tekstissä todetaan vain, että todistusten jakomenettely voi perustua perinteisiin suuntauk-siin (perinteinen/uusi toimija) tai muihin menetelmiin. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ilmoiteta tarkkaa viitejaksoa, ja näin tämä sekä muut tuontitodistusten jakoon liittyvät kysymykset jätetään ratkaistaviksi komission antamalla asetuksella.

1.4.2.3. Ehdotettua autonomista lisätariffikiintiötä voidaan korottaa yhteisön kysynnän kasvaessa tuotannon, kulutuksen, viennin ja tuonnin taseen perusteella. Niin taseen muodostavat tekijät kuin sen hyväksyminen samoin kuin lisätariffikiintiön korottaminen vahvistetaan hallintokomiteamenettelyä noudat-taen.

1.4.2.4. Komissio voisi yhdessä sellaisten WTO:n sopimus-puolien kanssa, joilla on asiassa merkittäviä etuja puollettava-naan (Costa Rica, Kolumbia, Ecuador ja Panama), osoittaa kullekin näistä neljästä valtiosta tietyn kiinteän prosenttiosuu-den tariffikiintiöistä.

1.4.2.5. Tarvittaessa tai jos yhteisön markkinoiden hankin-toihin vaikuttavat poikkeukselliset tuotanto- tai tuontiedelly-tykset niin vaativat, komissio vahvistaa tarvittavat erityiset toimenpiteet hallintokomiteamenettelyä noudattaen.

1.4.3. Uuden järjestelmän on määrä tulla voimaan 1. huh-tikuuta 2000.

1.5. Banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn muutoseh-dotukseen liittyy suositus neuvoston päätökseksi, jolla komis-sio valtuutetaan neuvottelemaan kolmansien maiden kanssa Maailman kauppajärjestössä (WTO) banaanien vakiintuneen tullitariffin muuttamisesta.

2. Yleistä

2.1. Komitea antaa tunnustusta komission pyrkimyksille mukauttaa jälleen kerran asetus (ETY) N:o 404/93 Maailman kauppajärjestöstä ja IV Lomén sopimuksesta johtuvien kansainvälisten velvoitteiden mukaiseksi.

2.2. Komitea ottaa huomioon, että WTO-paneelin uuden, virallisesti 12. huhtikuuta 1999 annetun päätöksen perusteella Euroopan unionin täytyy muuttaa taas kerran banaanialan yhteistä markkinajärjestelyä. Komitea pahoittelee, että WTO:n riitojenratkaisuelimen toiminta ei ole avointa, eikä elin ota kilpailun osalta huomioon konkreettisia tuotantoedellytyksiä yhteiskunnallisen tilanteen, ympäristön ja kestävyyskannalta. Komitea kehottaa komissiota pyrkimään edelleen saamaan nämä huolenaiheet näkyvästi esille WTO:ssa.

2.3. Komitea katsoo kuitenkin, ettei komission ehdotus anna yhteisön ja AKT-maiden banaanien markkinoille välttämättömiä takuita, vaan heikentää tuottajien asemaa verrattuna banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn viimeimpään muutokseen, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 1999. Kiinteän tullin käyttöönotto antaa itse asiassa kaupallista etua suurille toimijoille pienten tuottajien ja osuuskuntien sekä niiden markkinointikanavien kustannuksella, sillä ensin mainitut voivat hyödyntää suurtuotannon etuja ja keinoja, joiden avulla ne voivat tuottaa enemmän alhaisemmin kustannuksin.

2.4. Tämän vuoksi komitea on huolissaan siitä, että ehdotetut muutokset ja erityisesti automaattinen siirtyminen kiinteään tulliin voivat aiheuttaa yhteisön ja AKT-maiden banaanintuotannon sekä kaupallisten toimijoiden ei-monikansallisen valtaosan ohjelmoidun katoamisen.

2.5. Komitea katsoo, että oikeudenmukaisissa sosiaalisissa oloissa tuotettujen banaanien markkinointia tulee edistää. Tällaisilla oloilla tarkoitetaan, että viljelijöille taataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 33 artiklan mukaisesti oikeus tuloihin, jotka riittävät kunnollisen elintason ylläpitämiseen ja takaavat viljelijöiden työntekijöille oikeudenmukaisen palkan ja heidän perusoikeuksiaan kunnioittavat työolot.

2.6. Komitea katsoo myös, että tulisi tukea asianmukaisissa ympäristöoloissa tuotettujen banaanien markkinointia. Toisin sanoen olisi tuettava esimerkiksi kestävän maanviljelyn kaltaisia viljelymenetelmiä sekä kaikkia maatalouden ympäristötoimia, joiden avulla luonnonperintömme voidaan säilyttää. On myös korostettava biologista tuotantoa sekä maatalouden roolia maankäytössä, maaseudun asuttuna pitämisessä, etnografisten arvojen säilyttämisessä jne.

2.7. Komitean mielestä kuluttajille on edelleen taattava nykyään markkinoilla olevien monentyyppisten banaanien monipuolinen tarjonta. Siten kuluttajat voivat valita biologisesti viljeltyjä tai solidaarisen kaupan periaatteiden mukaan tuotettuja tuotteita. Tästä syystä käyttöön otettavan uuden järjestelmän tulisi taata niin yhteisössä, AKT-maissa kuin Latinalaisessa Amerikassa tuotettujen, tuotanto- ja markkinointiolojen vuoksi erilaisia laatukriteereitä noudattavien banaanien säilyminen markkinoilla. Koska yhteinen markkinajärjestely ei salli samanlaisten mutta erilaisissa ympäristönsuojelullisissa ja sosiaalisissa tuotanto-oloissa tuotettujen tuotteiden erottelua, eurooppalaiset kuluttajat voivat nauttia ekologisen tuotannon tuomista eduista sekä asianmukaisesti valvotuista vapaaehtoisista merkinnöistä, joilla erotetaan ”rehdin kaupan” (*fair trade*) banaanintuotanto. Näin tehdään esimerkiksi Windwardsaarilla.

2.8. Komitea katsoo myös, että eurooppalaisten tuottajien tulisi panostaa jatkuvasti enemmän laatuun niin aistinvaraisten ominaisuuksien, ravintoarvon kuin ulkoasunkin osalta, mutta kunnioittaa ympäristöä ja välttää liiallista kasvinsuojeluaineiden käyttöä.

3. Erityistä

3.1. Komitea katsoo, että komission ehdottama automaattinen siirtyminen kiinteän tullin järjestelmään ei ole perusteltu, sillä WTO-paneeli ei sitä edellytä eikä suurin osa valituksentekijävaltioista ja markkinoiden kaupallisista toimijoista sitä halua. Tästä syystä komitea torjuu kiinteän tullin käyttöönoton ja katsoo, että syrjimätön tariffikiintiöjärjestelmä tulisi säilyttää vähintään kymmenen vuoden ajan ja tämän jälkeen olisi tutkittava muunlaisen järjestelmän käyttöönottoa. Näiden kymmenen vuoden aikana olisi mahdollista arvioida erityisesti uuden järjestelmän vaikutuksia yhteisön eri tuotantoalueiden työllisyyteen, tuotantorakenteisiin, tuottajatuloihin ja markkinoiden hintakehitykseen.

3.2. Komitea katsoo, että nykyinen 353 000 tonnin automaattinen lisätariffikiintiö on liian suuri ja aiheuttanut viime vuosina ylitarjontaa, erityisesti vuonna 1999, jolloin hinnat olivat erityisen alhaiset. Tämän vuoksi lisätariffikiintiötä tulisi komitean mielestä tarkistaa vastaamaan realistisemmin markkinoiden vaatimuksia.

3.3. Komitea katsoo, että valitun tuontitodistusten myöntämismenettelyn tulisi antaa pienille ja keskisuurille tuottajajäkeluuryrityksille mahdollisuus toimia markkinoilla samoin ehdoin kuin suuret monikansalliset yritykset. Siten taattaisiin kuluttajien valinnanvapaus ja myös terveys- ja ympäristönäkökulmasta tyydyttävä hinta-laatu-suhde.

3.3.1. Tämän mukaisesti komitea katsoo, että suositeltava tuontitodistusten jakomenetelmä on "perinteinen/uusi toimija" -menettely, joka perustuu tuontitodistusten todennettaviin tuontimääriin ja pitkään viitejaksoon, josta toimija voi valita edullisimman kolmivuotisjakson. Komitean mielestä myös todistushakemusten samanaikaisen tarkastelun menettely olisi sopiva tuontitodistusten jakojärjestelmä, mutta koska valituskentekijävaltiot vastustavat sitä yhtenäisesti, komitea katsoo, että tämän järjestelmän valinta voisi johtaa uuteen riitaan WTO:ssa.

3.3.2. Näin ollen komitea katsoo, että "perinteinen/uusi toimija" -menettely tyydyttää parhaiten WTO:n erityisryhmän vaatimukset ja vastaa samalla AKT-maiden ja yhteisön tuottajien odotuksia. Yleisemmässä mielessä tämä ratkaisu parantaa markkinoiden toimivuutta ja avoimuutta.

3.3.3. Kaiken tämän vuoksi komitea kehottaa komissiota jatkamaan pyrkimyksiä yksimielisyyteen viitejaksoon perustuvasta järjestelmästä, joka saisi myös tarvittavan WTO:n hyväksynnän.

3.4. Komitea pitää tarpeellisina liitännäistoimia, joilla lievitetään

- asetuksen (ETY) N:o 404/93 puutteita, jotka koskevat korvaavan tuen määräytymistä
- kesäkuussa 1998 tehdyn Luxemburgin kompromissin tiettyjen määräysten soveltamatta jättämistä ja tästä johtuvaa syrjintää
- tuontijärjestelmän uuden muutoksen vaikutuksia yhteisön tuottajiin.

3.4.1. Näihin toimiin tulisi sisältyä korvaavan tuen laskentaan käytettävän viitekokonaistulon uudelleen arviointi sekä muut toimet, joita pidetään tarpeellisina yhteisön banaanin-tuottajien asianmukaisen tulotason takaamiseksi, niin etteivät huonot markkinatilanteet tai luonnonkatastrofit voi vahingoittaa heitä. Uudelleenarviointi olisi perusteltu myös perustamis-sopimuksen uuden 299 artiklan perusteella, joka muodostaa oikeusperustan yhteisön politiikan soveltamista ulkoalueilla koskevien erityisehtojen säätämiseksi.

3.5. Komitea katsoo, että on syytä ottaa huomioon Soma-lian epävakaa poliittinen tilanne, joka estää tällä hetkellä maan säännöllisen banaaninviennin yhteisön markkinoille. Tästä syystä Somalian tuottajien tulisi olla erityisten avustustoimien välittömiä edunsaajia.

3.6. OECD:n ohjeita, jotka koskevat monikansallisten yhtiöiden ympäristö-, sosiaali- ja kuluttajatoimintaa kehitys-maissa, tulisi käyttää nykyistä enemmän.

4. Päätelmät

4.1. Komitea on tietoinen tarpeesta mukauttaa asetuksella (ETY) N:o 404/93 perustettu banaanien tuontijärjestelmä WTO-paneelin ratkaisuun ja lopettaa siten Yhdysvaltain yksipuoliset vastatoimet, jotka kohdistuvat Euroopan unionin tiettyjen tuotteiden vientiin Yhdysvaltain markkinoille. Komitea pahoittelee syvästi, että WTO:n arviointiperusteista puuttuvat sellaiset kriteerit kuin oikeus kehitykseen, tuotannon kestävyys ja sosiaalinen ulottuvuus ja ettei WTO ota huomioon todellisia tuotanto-oloja eikä yhteiskunnallisen ja alueellisen tasapainon tavoitteita. Komitea vastustaa myös yksipuolisia ja mielivaltaisia toimia, jotka ovat ristiriidassa monenvälisyyden ja kaupallisten ristiriitojen oikeudenmukaisten ratkaisujen yhteisen etsinnän kanssa. Komitea edellyttää, että asetuksen mukauttaminen erityisryhmän päätelmien mukaiseksi ei saa vaarantaa banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn tehokkuutta sen tärkeimpien tavoitteiden saavuttamisessa eikä etenään yhteisön ja AKT-maiden banaanien markkinoinnin takuuta, joka tuo tuottajille riittävät tulot ja mahdollistaa kuluttajille eri puolilta peräisin olevien banaanien monipuolisen tarjonnan kohtuullisin hinnoin koko yhteisön alueella.

4.1.1. Edellä esitetyn johdosta komitea toivoo, että sen näkemykset otetaan huomioon käynnissä olevassa banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn muuttamisessa. Komitea ei voi missään tapauksessa hyväksyä, että yhteisön suosituimmuus-asema, joka on YMP:n kantava pilari, puretaan yhteisön tuotteiden markkinoillepääsytaken menettämisen vuoksi. Komitea katsoo myös, että unionin AKT-maiden tuottajille myöntämä etusija yhteisön markkinoille pääsyssä on ehdottomasti säilytettävä unionin ulko- ja kehitysyhteistyöpolitiikan perustan muodostavien Lomé'n sopimusten puitteissa, ja toisaalta on pyrittävä ratkaisuun, joka olisi sopusoinnussa WTO:n sääntöjen kanssa.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi – – annettu – – haitallisista aineista ja tuotteista eläinten ruokinnassa"

(2000/C 140/04)

Euroopan unionin neuvosto päätti 23. maaliskuuta 2000 EY:n perustamissopimuksen 152 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelu annettiin "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -jaoston tehtäväksi, joka nimesi esittelijäksi Leif E. Nielsenin. Jaosto antoi lausuntonsa 15. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 81 ääntä puolesta, kaksi vastaan ja yksi pidättyi äänestämästä.

1. Taustaa

1.1. Komissio laati vuoden 1999 kesä-heinäkuisen dioksiinikriisin aikana kunnianhimoisen työohjelman, jonka neuvosto hyväksyi yksimielisesti. Käsillä oleva ehdotus on osa kyseistä työohjelmaa. Ehdotuksessa kiristetään huomattavasti säännöksiä, joita on annettu haitallisista aineista ja tuotteista eläinten ruokinnassa. Säännökset ovat alunperin vuodelta 1974⁽¹⁾, ja ne kodifioitiin lukuisten muutosten seurauksena direktiiviin N:o 1999/29/EY⁽²⁾.

1.2. Ehdotusta tulee lisäksi tarkastella osana myöhemmin julkaistua valkoista kirjaa EU:n tulevasta elintarviketurvallisuudesta⁽³⁾. Valkoisessa kirjassa kuvataan elintarviketurvallisuuden tärkeimpiä periaatteita, ja siihen sisältyy tiivistelmä ehdotuksista, joita komissio aikoo tehdä jatkossa toimien koordinoimiseksi elintarvikeketjun kaikissa osissa "pellolta pöytään". Tiivistelmään sisältyy useita ehdotuksia eläinrehuista, ja siinä mainitaan myös käsillä oleva ehdotus.

1.3. Direktiivin 1999/29 tavoitteena on, että vähennetään sellaisten eläinrehuissa esiintyvien haitallisten aineiden ja tuotteiden pitoisuutta, jotka voivat vaarantaa eläinten tai ihmisten terveyden. Direktiivin perustelujen mukaan tällaisten aineiden ja tuotteiden esiintymistä ei ole kaikissa tapauksissa mahdollista estää, eikä myöskään ole asianmukaista alentaa pitoisuuksia alle niiden tasojen, jotka on mahdollista määrittää määritysmenetelmillä. Rehuaineita ja rehuja saa laskea liikkeelle EU:ssa vain, jos ne ovat "laadultaan virheettömiä, aitoja ja myyntikelpoisia" ja noudattavat säädöksiä haitallisten aineiden pitoisuuksien enimmäistasoista⁽⁴⁾.

1.4. Direktiivin 1999/29 liitteessä I, jota komissio tarkistaa määräajoin tieteellisen ja teknisen tiedon perusteella ja pysyvän rehukomitean avustuksella, määritellään nykyisellään enimmäispitoisuudet kuudelle aineelle (arsenille, lyijylle, fluorille, elohopealle, nitriiteille ja kadmiumille), 21 eri tuotteelle (mm. aflatoksiinille, dieldriinille ja dioksiinille) sekä 12 kasviperäiselle epäpuhtaudelle (erilaisille sinapinsiemenille ym.). Kyseiset enimmäispitoisuudet koskevat tarkemmin määriteltyjä rehuaineita ja rehuja. Liitteessä ei määritellä haitallisten aineiden enimmäispitoisuuksia rehujen lisäaineille⁽⁵⁾. Niitä koskevat tietyissä tapauksissa yleiset vaatimukset "virheettömästä, aidosta ja myyntikelpoisesta laadusta".

1.5. Komissio esittää seuraavat muutokset nykytilanteeseen:

- Direktiivin soveltamisalaa laajennetaan koskemaan myös rehujen lisäaineita.
- Laimentaminen enimmäismäärän ylittyessä kielletään.⁽⁶⁾
- Poistetaan mahdollisuus poikkeuksiin paikallisten erityisyyden vuoksi.
- Otetaan käyttöön mahdollisuus vahvistaa toimintaraja, joka on huomattavasti vahvistettua enimmäismäärää alhaisempi, jotta voidaan jo varhaisessa vaiheessa aloittaa tutkimukset saastuntalähteen tunnistamiseksi ja sen vähentämiseksi tai poistamiseksi.
- Sovitetaan pysyvää rehukomiteaa koskevat menettelymääräykset sääntelymenettelyn mukaisiksi⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Direktiivi N:o 74/63/ETY, EYVL L 38, 11.2.1974, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 115, 4.5.1999, s. 32.

⁽³⁾ COM(1999) 719, 12.1.2000.

⁽⁴⁾ Rehuaineet ovat pääasiassa tuotteita, joita käytetään sekarehujen valmistuksessa.

⁽⁵⁾ Lisäaineet ovat aineita, valmisteita tai mikro-organismeja, joita lisätään rehuihin positiivisen vaikutuksen aikaansaamiseksi asianomaisen rehun käytössä.

⁽⁶⁾ Muutamia haitallisia aineita lukuun ottamatta yritykset ovat tähän asti voineet laimentaa yksittäisen rehu- tai rehuaine-erän haitallisten aineiden ja tuotteiden pitoisuuksia.

⁽⁷⁾ Neuvoston päätös 1999/468/EY, EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Yleistä

2.1. TSK tukee komission valkoisessa kirjassa esitettyjä pyrkimyksiä ja yleisiä painopisteitä, joilla pyritään edistämään EU:n elintarviketurvallisuutta panostamalla koordinoitusti elintarvikeketjun kaikkiin osiin. TSK:ssa ovat edustettuina kaikki asiaankuuluvat eturyhmät, ja se on siten luonnollinen ja tarkoitukseen sopiva foorumi sekä EU:n tulevaa elintarviketurvallisuutta koskevien yleiskysymysten että konkreettisten ehdotusten käsittelyyn. Komitea pyrkii siksi antamaan molemmissa suhteissa rakentavan ja realistisen panoksen asianmukaisen elintarviketurvallisuuden toteuttamiseksi EU:ssa.

2.2. TSK tukee myös komission dioksiinia koskevaa työohjelmaa. Vuoden 1999 kesäkuun akuutin kriisin jälkeen huomio suunnattiin pysyväisluonteiseen dioksiiniongelmahan. Komitea toteaa, että on kyse ympäristöongelmasta, jonka laajuus vaihtelee maittain polttotekniikasta riippuen.

2.3. TSK:n mielestä dioksiiniongelmahan, kuten EU:n muuhinkin ympäristöongelmiin, tulee puuttua niiden alkulähteellä yhtäältä poistamalla lajittelemalla, uudelleenkäyttämällä tai hävittämällä jätteet, jotka synnyttävät polttojätteenä dioksiinia, ja toisaalta käyttämällä polttolaitoksissa savusuodattua dioksiinijäämien keräämiseksi. Viime vuosien aikana on todettu tiettyä dioksiinipäästöjen vähenemistä, mutta menee vuosia, ennen kuin kuormittuneessa kalakannassa tai kuormittuneilla maa-alueilla voidaan todeta huomattavaa dioksiinipitoisuuden laskua. Siksi on välttämätöntä asettaa realistiset raja-arvot ja poistaa ravintoketjusta kaikkein saastuneimmat kala- ja maataloustuotteet. On tärkeää, että ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden sekä rehuissa käytettävien öljyjen ja rasva-aineiden raja-arvot ovat yhtenäisiä. Näistä jälkimmäisiin soveltaan edellä mainittua komiteamenettelyä.

2.4. Dioksiiniongelma kuvastaa siis elintarviketurvallisuuden ja ympäristönsuojelun välistä läheistä yhteyttä. Kasvi- tai eläinperäisten elintarvikkeiden tuotantoon kohdistuu ympäristövaikutuksia tuotantotapahtuman aikana erilaisten kemiallisten yhdisteiden muodossa. Näihin vaikutuksiin tulee dioksiinin tapaan puuttua ensisijaisesti niiden alkulähteellä. Vaatimus elintarviketurvallisuuden parantamisesta tarkoittaa siksi samalla EU:n tulevien ympäristötoimien tehostamista. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei EU:n ulkopuolinen tuonti heikennä EU:n edellä mainitun suuntaisia pyrkimyksiä.

2.5. Tarkasteltaessa itse direktiiviehdotusta haitallisista aineista ja tuotteista eläinten ruokinnassa on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota haitallisten aineiden ja tuotteiden

kokonaisuuden vähentämiseen rehuissa ja siten ravintoketjussa sekä tehostettava niitä koskevia toimia. Valkoisessa kirjassa mainittujen näkökohtien lisäksi tämä on ennalta varautumisen periaatteen mukaista. Rehujen sisältämät haitalliset aineet ja tuotteet eivät saa missään tapauksessa aiheuttaa vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle. Yksittäiset raja-arvot on siksi asetettava nykyisen tietämyksen ja olemassa olevien tieteellisten tosiseikkojen pohjalta soveltaen riittäviä turvallisuustekijöitä, joissa otetaan huomioon alan riittämätön tietämys sekä eri riskitekijöiden väliset mahdolliset synergiavaikutukset.

2.6. TSK kannattaa tätä taustaa vasten erityisten raja-arvojen asettamista lisäaineiden haitallisten aineiden pitoisuuksille sekä laimennusmahdollisuuden poistamista huolimatta siitä, että käsillä oleva ehdotus on hyvin laaja ja heijastaa suunnanmuutosta aiempiin ehdotuksiin nähden. Määräysten kiristäminen kannustaa entistä tehokkaammin asiaankuuluvia yrityksiä ryhtymään ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin ja valvomaan raaka-aineiden laatua, ottamaan käyttöön tavaran-toimittajia koskevia uusia sopimusvelvoitteita sekä ratkomaan ongelmia niiden alkulähteillä. On kuitenkin selvítettävä, mitä tapahtuu raaka-aineille, kuten viljalle, jotka ylittävät raja-arvot tuottajasta riippumattomista syistä. Ennen kaikkea ehdotetun direktiivin hyväksyminen aiheuttaa kuitenkin EU:n rehutuotannon kallistumista, joten komission tulee esittää ehdotuksen hyväksymisen yhteydessä kustannus-hyötyselvytys direktiivin vaikutuksista.

2.7. TSK tukee valkoisen kirjan esitystä tulevasta valvonnasta ja EU:n ja jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten yhteistyöstä. EU:n ja jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien tulee tulevaisuudessa mahdollisimman voimakkaasti kannustaa rehualan yrityksiä ja raaka-ainetuottajia ym. takaamaan mahdollisimman alhaiset haitallisten aineiden pitoisuudet. Tämä tulee varmistaa kehittämällä jatkuvasti yritysten omia pakollisia ja hyväksytyjä valvontajärjestelmiä, jotka paljastavat epäpuhtaudet nopeammin ja tehokkaammin kuin valtion viranomaisten on mahdollista tehdä. Siksi yritysten omien valvontajärjestelmien hyväksynnässä tai sertifioinnissa sekä yksittäisten tuoteryiden laaduntakauksessa ja tietojen rekisteröinnissä on panostettava paljon aiempaa enemmän HACCP-periaatteeeseen (*Hazard Analysis and Critical Control Points*, riskien analysointi ja kriittiset kohdat), jotta saastuntalähte voidaan jäljittää aiempaa varhaisemmassa vaiheessa ja tehokkaammin. Välttämättömiä ovat myös teknisten laitteiden ja tietoteknisten järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto sekä koulutuksen tehostaminen.

2.8. Edelleen on varmistettava, että valvonta on riittävän tehokasta ja että sitä toteutetaan jäsenvaltioissa samalla tavalla.

Haitallisten aineiden enimmäispitoisuudet ylittävien tuoteerien hävittämisestä aiheutuvat kulut voivat houkutella yrityksiä "jättämään toteamatta", että tiettyjen erien raja-arvot ylittyvät jossain tuotantovaiheessa. Lisäksi on vaikeaa todeta, onko EU:n ulkopuolisista maista tuotu sekoitettuja eriä tai palautuvatko hylätyt erät takaisin sekoittamisen jälkeen. Sama koskee rehuseosten tuotantoa yksittäisissä maatalousyrityksissä. TSK toivoo, että tulevaisuudessa yritysten omat valvontajärjestelmät, rekisteröinti, laaduntakaus ym. yhdistettyinä viranomaisten toiminnan tehostamiseen, sopimusvelvoitteiden käyttöönottoon EU:n ulkopuolisten maiden tavarantoimittajien kanssa jne. auttavat vähentämään ongelmien laajuutta.

2.9. Edellä mainittujen periaatteiden mukaiset enimmäismäärät on yhtäältä asetettava sellaiselle tasolle joka on käytännössä toteuttamiskelpoinen. Toisaalta on samalla tärkeää, että yksittäisiä raja-arvoja asetettaessa otetaan laajalti huomioon mm. käytännön seikat ja teknologiset, taloudelliset ja kilpailunäkökohdat, jotka vaikuttavat jonkin tietyn haitallisen aineen tai tuotteen ja jonkin tietyn rehun, rehuaineen tai lisäaineen kohdalla. Erityisesti lisäaineiden enimmäismäärissä tulee ottaa huomioon haitallisten aineiden ja tuotteiden rajallisen kertymä valmiissa sekoituksissa.

2.10. Tämän alan ja muiden vastaavien alojen vaatimusten kasvu EU:ssa edellyttää kansainvälisten kauppasääntöjen jatkuvaa mukauttamista. Tämä on erityisen ratkaisevaa Euroopan rehuaineteollisuuden kansainvälisen kilpailukyyn kannalta. Kuten valkoisessa kirjassa todetaan, tässä suhteessa on tapahtunut huomattavaa kehitystä. TSK kehottaa EU:ta panostamaan elintarviketurvallisuutta koskevien kysymysten kansainvälisen ymmärtämyksen lisäämiseen sekä kannustaa EU:ta tehostamaan alan tieteellistä tutkimusta.

2.11. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot ovat velvollisia vaatimaan tutkimuksia saastuntalähteiden tunnistamiseksi ja vähentämiseksi tai poistamiseksi, jos todetaan eräiden haitallisten aineiden ja tuotteiden huomattavia pitoisuuksia. Komissio voi pysyvän rehukomitean myötävaikutuksella vahvistaa direktiivin liitteessä kyseisiä aineita ja tuotteita koskevan toimintarajan, joka on "huomattavasti vahvistettua enimmäismäärää alhaisempi". TSK kannattaa ehdotusta, sikäli kuin toimintarajojen käyttöönoton tieteellisiä perusteita ei ole aihetta epäillä. Lisäksi on tärkeää, että toimintarajojen käyttö ei aiheuta asianomaisille yrityksille kohtuuttomia hankaluuksia esimerkiksi julkisuuden muodossa ja synnyttämällä mahdollisesti väärinkäsityksiä todellisesta asiantilasta.

2.12. Tähän asti on ollut mahdollista ylittää maatalousyrityksissä tuotetuille ja käytetyille rehuille asetetut enim-

mäismäärät erityisolosuhteiden vallitessa ilman jälkitestauksia esimerkiksi silloin kun viljassa on kehittynyt myrkkijä ilmasto-olosuhteiden seurauksena. Käytännössä mahdollisuutta ei kuitenkaan ole hyödynnetty. TSK kannattaakin siksi poikkeuksen poistamista. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomautettava, että tuholaismyrkkijien käytön vähentäminen lisää sieni-infektioiden ja näin ollen toksiinien kehittymisen vaaraa.

3. Erityistä

3.1. Direktiiviehdotuksen 2 artiklassa annetuissa "rehun" ja "rehuaineen" määritelmissä samoja asioita ja käsitteitä on kuvattu hieman eri tavoin, ja määritelmät tulisi siksi yhdenmukaistaa. Lisäksi ehdotuksen tiettyjen säännösten muotoilut ovat samansisältöisiä, ja niitä tulisi yksinkertaistaa. Verrattakoon esimerkiksi 10 artiklan 3 kohtaa, jossa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa viranomaisille tietoon tulleista enimmäismäärien ylityksistä, sekä pysyvään rehukomiteaan sovellettavaa sääntelymenettelyä koskevia 11 ja 12 artiklaa.

3.2. Esitettyjen muutosten hyväksymisen seurauksena myös liitteisiin on tehtävä korjauksia. On epäselvää, aikooko komissio asettaa rehuille, rehuaineille ja lisäaineille erilliset vai yhtenäiset enimmäismäärät yksittäisten haitallisten aineiden osalta. On myös pohdittava, ovatko lisäaineiden haitallisten aineiden erilliset enimmäismäärät tietyissä tapauksissa perusteltuja.

3.3. Ehdotuksessa ei ole otettu kantaa puhdistamiseen. TSK:n mielestä puhdistamisen pitäisi voida olla mahdollista, mikäli se voidaan tehdä huonontamatta kyseisen rehun, rehuaineen tai lisäaineen laatua.

3.4. Tietyt tahot ovat ilmaisseet huolensa siitä, että eläinrehut, joissa on esim. antibioottisen merkkigeenin sisältävää geenimuunneltua maissia tai soijaproteiinia, voivat lisätä antibiottiresistenssiä. TSK olettaa, että hyväksymismenettelyssä ja tulevissa uusrehuja (*novel feed*) koskevilla määräyksillä tämä riski otetaan huomioon.

3.5. Nikkeliä käytetään katalysaattorina rasvan kovettamisessa. Se poistetaan yleensä prosessin jälkeen, mutta sitä on löydetty rehuvasvauksissa huomattavan suurina kertyminä. Nikkeli on haitallista ympäristölle ja voi aiheuttaa allergiaa. Direktiivin 96/25/EY⁽¹⁾ liitteen mukaan "rehuaineissa ei asianmukaisten valmistuskäytäntöjen sallimissa rajoissa saa olla

⁽¹⁾ Katso komission direktiivillä 98/67/EY tehty muutos (EYVL L 261, 24.9.1998, s. 13).

kemiallisia epäpuhtauksia, jotka johtuvat niiden valmistuksen yhteydessä käytetyistä teknologisista – – lisäaineista – –”. Tämä määräys on osoittautunut riittämättömäksi, ja nykyisen

direktiivin liitteessä tulee siksi asettaa nikkelille enimmäismäärä.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rehuseosten pitämisestä kaupan annettun direktiivin 79/373/ETY muuttamisesta”

(2000/C 140/05)

Euroopan unionin neuvosto päätti 23. maaliskuuta EY:n perustamissopimuksen 152 artiklan mukaisesti pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 15. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Leif E. Nielsen.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 78 puolesta, 1 vastaan.

1. Taustaa

1.1. EU:n rehulainsäädäntö on laaja ja monimutkainen. Siinä pyritään mahdollisimman pitkälti yhdistämään turvallisuuden, terveyden, rehun koostumusta ja käyttöä koskeviin tietoihin sekä vapaaseen kilpailuun ja kauppaan liittyvät näkökohdat. Tässä käsiteltävässä muutosehdotuksessa komissio esittää, että käyttöön otetaan pakolliset avoimet ilmoitukset, jotka sisältävät yksityiskohtaista, laadullista ja määrällistä tietoa rehujen koostumuksesta. Tähän asti ilmoitukset ovat olleet ”suljettuja”, eli rehuseoksien sisältämät ainekset on ilmoitettu ryhmittäin ilman lähempiä laatuun tai määriin liittyviä tietoja. Myös jatkossa ainoastaan objektiivisten tai mitattavien ja todistettavissa olevien määrien ilmoittaminen on sallittua perusteettoman myönteisten ja harhaanjohtavien väitteiden välttämiseksi.

1.2. Neuvoston direktiivi 79/373/ETY, joka koskee rehuseosten pitämistä kaupan⁽¹⁾ ja jota muutettiin neuvoston direktiivillä 90/44/ETY⁽²⁾, sisältää rehuseosten sisältö- ja käyttömerkintöjä koskevia säännöksiä. Vuonna 1990, jolloin direktiivi 90/44/ETY annettiin, käytettyjen rehuainesten määrien

määrittelyyn liittyi valvontaongelmia, jotka johtuivat mm. käytettyjen rehuainesten laadusta, sekoitusten monimutkaisuudesta ja valmistusmenetelmistä. Tästä syystä päätettiin, ettei rehujen ainesmääriä tarvitse ilmoittaa. Samalla päätettiin, että rehuaineksia ryhmitellään yhteen, ja annettavat tiedot koskevat näin muodostettuja rehuainesryhmiä.

1.3. Kysymystä rehuseoksia koskevien avointen ja suljettujen ilmoitusten eduista ja haitoista on sittemmin käsitelty tiiviisti. Euroopan parlamentti ja BSE-tautia käsittelevä parlamentin tilapäinen tutkintavaliokunta ovat helmikuusta 1997 lähtien toistuvasti vaatineet, että käyttöön otetaan pakollinen avoin ilmoitus, joka sisältää tietoa rehujen ja niiden raaka-aineiden koostumuksen laadusta. Parlamentti ja tilapäinen tutkintavaliokunta ovat jatkuvasti monessa yhteydessä toivoneet myös määrää koskevien tietojen ilmoittamista. Komissio ja pysyvä rehukomitea ovat toisaalta huomauttaneet, että laatua ja määrää koskevien merkintöjen vaatiminen edellyttää, että annetut tiedot on mahdollista varmistaa ja että ne perustuvat hyväksyttyihin analyysimenetelmiin. Heinäkuussa 1999 paljastuneen dioksiiniskandaalin kanssa samaan aikaan järjestetyssä pysyvän rehukomitean kokouksessa jäsenvaltioiden enemmistö kuitenkin kannatti vapaaehtoista avointa ilmoitusta.

⁽¹⁾ EYVL L 86, 6.4.1979, s. 30.

⁽²⁾ EYVL L 27, 31.1.1990, s. 35.

1.4. Nyt käsiteltävässä ehdotuksessa komissio myöntää avoimen ilmoituksen edut kuluttajien kannalta sekä sen, että BSE- ja dioksiinikriisin kaltaiset tapaukset korostavat yksityiskohtaisten tietojen välttämättömyyttä. Tuotantoeläimille tarkoitettujen rehujen ainesosien laadun ja määrän määrittely on ilmeisesti edelleenkin hankalaa. Komission mukaan analyysihin perustuvaa merkintöjen valvontaa voidaan täydentää valmistajan toimittamilla, mm. alkuperämaan viranomaisten suorittamia tarkastuksia koskevilla asiakirjoilla.

1.5. Näin ollen komissio esittää, että "tässä vaiheessa" on asianmukaista edellyttää pakollista ilmoitusta kaikista rehuaikseista sekä niiden määrästä.

2. Yleistä

2.1. Käsitteet tähänastisten säännösten tarkoituksenmukaisuudesta vaihtelevat. Tuotantoyritystä maatalousala toivoo yleisesti mahdollisimman suurta avoimuutta ja rehusekoituksia koskevia avoimia ilmoituksia. Rehuteollisuus sitä vastoin toivoo edelleen rehusekoituksia koskevia suljettuja ilmoituksia. Se vetoaa päällymerkinnöissä annettavien tietojen valvontaoingelmiin, rehujen koostumukseen liittyvien teollis- ja tekijänoikeuksien välttämättömään suojeluun sekä käytännön vaikeuksiin lisätä päällymerkintöihin alati muuttuvia rehujen ainesosia. Rehuteollisuus väittää lisäksi, että avoin ilmoitus luo harhakuvan turvallisuudesta ja että rehuihin kohdistuisi elintarvikkeita kattavammat vaatimukset. Lisäksi perinteet ja käytännöt vaihtelevat jäsenvaltioittain. Esim. Alankomaissa sekä maatalous että teollisuus toivovat perinteisen käytännön säilyttämistä. Sen mukaan rehuteollisuusosustuntien valvonnasta vastaa riippumaton laitos ("De Schothorst"), joka tutkii rehuseosten laatua ja koostumusta teollisuuslaitoksissa. Yksittäisen tuottajan pyynnöstä rehuteollisuudella on lisäksi velvollisuus antaa luottamuksellisesti kaikki asian kannalta tärkeät tiedot.

2.2. TSK myöntää, että rehuteollisuuden epärointi on tiettyssä määrin oikeutettua. Samalla se kuitenkin katsoo, että muutos on välttämätön, koska karjantuottajat tarvitsevat entistä useammin täsmällistä tietoa rehujen koostumuksesta, ja ostajapuoli vaatii aiempaa yleisemmin tuotantoketjun edeltävältä lenkiltä asiakirjojen vahvistettua tietoa. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon tarve korostaa elintarviketurvallisuuteen liittyvien näkökohtien merkitystä ja viranomaisten yhä yleisemmin esittämä vaatimus asiakirjojen vahvistetusta tiedosta ja mahdollisuudesta jäljittää saasteet ja ei-toivotut ainesosat niiden lähteille.

2.3. Vapaaehtoinen avoin ilmoitus on ristiriidassa tiedon saannin ja avoimuuden kanssa. Se vääristää myös rehuntuottajien välistä kilpailua. Sen lisäksi sekä vapaaehtoiset että pakolliset avoimet ilmoitukset edellyttävät samoja valvontamahdollisuuksia. Avoimuuden vaatimus on asetettava yritysten tuotekehittelyn suojelun edelle. Koska rehujen koostumusta ei tavallisesti patentoida, kyseessä ei ole teollis- ja tekijänoikeuksien suojelu. Rehuteollisuus väittää, että pakollisen avoimen ilmoituksen myötä uusien ja entistä parempien rehujen kehittäminen loppuu. TSK toteaa siihen, että kun lähtökohdaksi otetaan avoimuus, sen voidaan katsoa tervehtyvän kilpailua, koska se kannustaa mahdollisimman hyvien rehuseosten tuotantoa.

2.4. Kuten komissio esittää, rehun koostumuksen muuttamisesta johtuva merkintöjen muuttamisongelma voidaan ratkaista siten, että avoin ilmoitus, jossa rehuainekset ilmoitetaan painoprosentteina, annetaan toisessa päällymerkinnässä tai erillisessä liiteasiakirjassa. Tulevaisuudessa mm. rehuvaikeustien itsensä suorittama valvonta, sisäisten valvontajärjestelmien varmentaminen ja tuoteerien rekisteröinti käyvät sekä ostajien että julkisen tahon vaatimusten vuoksi entistä välttämättömämmäksi. Tämän vuoksi komitea katsoo, että analyysituloksiin perustuvaa valvontaa täydennetään luonnollisella tavalla asiakirjoihin pohjautuvalla seurannalla. Asiakirjoihin perustuva valvonta ei ole tähän asti kuitenkaan ollut tarpeen niissä jäsenvaltioissa, joissa on vapaaehtoisesti sovellettu avoimia merkintöjä ja niiden valvontaa.

2.5. TSK on yhtä mieltä siitä, ettei muutosehdotus koske lemmikkieläinten rehuja. Nykyinen lainsäädäntö on riittävä, mikäli tilanne näiden tuotteiden osalta pysyy ennallaan. Mahdollisuus sekä pakolliseen, osittain avoimeen ilmoitukseen (jossa rehuainekset voidaan ilmoittaa ryhmittäin eikä aineskohtaisesti) että vapaaehtoiseen avoimeen ilmoitukseen säilyy.

2.6. Kuten tekstin selvityksistä ja perusteluista ilmenee, TSK voi edellä mainituista syistä yhtyä komission ehdotukseen.

3. Erityistä

3.1. TSK pahoittelee, etteivät asiaan perehtymättömät voi saada tarkkaa yleiskuvaa nyt käsiteltävän ehdotuksen sanamuodon muutosten seurauksista, koska ei ole saatavana konsolidoitua tekstiä, joka sisältäisi kaikki vuonna 1979 annettuun alkuperäiseen tekstiin tehty muutokset. Siksi ei ole mahdollis-

ta kommentoida komission ehdotuksen muotoon liittyviä yksityiskohtia. Määräysten avoimuuden vuoksi TSK kehottaa

varmistamaan, että konsolidoidut tekstit ovat aina saatavilla ainakin Celex-tietokannassa.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Koheesiorahaston vuosikertomus 1998”

(2000/C 140/06)

Komissio päätti 18. lokakuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan mukaisesti pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta ”Koheesiorahaston vuosikertomus 1998”.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -jaosto antoi lausuntonsa 7. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Víctor Hugo Sequeira.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 83 ääntä puolesta ja 1 vastaan. Kukaan ei pidättynyt äänestyksestä.

1. Johdanto

1.1. Koheesiorahastosta annetun asetuksen mukaisesti talous- ja sosiaalikomiteaa on jälleen pyydetty ottamaan kantaa koheesiorahaston vuosikertomukseen 1998. Kyseinen rahoitusväline perustettiin lujittamaan Euroopan unionin taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, ja rahastosta on myönnetty ohjelmakautena 1993–1999 taloudellista tukea ympäristö- ja liikennehankkeiden toteuttamiseen Espanjassa, Kreikassa, Irlannissa ja Portugalissa.

1.2. Rahaston alkuperäinen talousarvio on 15 510 miljoonaa ecua⁽¹⁾ kaudeksi, joka on pidempi kuin nykyisen yhteisön tukikehyksen (YTK) toinen vaihe, koska siihen sisältyy myös koheesion rahoitusväline, joka oli voimassa 1. päivästä huhtikuuta 1993 aina 26. päivään toukokuuta 1994.

2. Yleistä

2.1. Komitea ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että sitä on pyydetty ilmaisemaan mielipiteensä koheesiorahaston vuosi-

kertomuksesta 1998. Komitea on edellisvuosina antamiensa lausuntojen tapaan huolestunut siitä, että komissio on julkaisut vuosikertomuksen myöhään.

2.2. Tarkastelun kohteena oleva vuosikertomus ilmestyi vieläkin myöhemmin kuin vuoden 1997 kertomus. Näin ollen komissio ei voi korjata ajoissa mahdollisia vääristymiä tai ryhtyä toimenpiteisiin komitean tai muun tahon ilmaisemien huolenaiheiden tai ehdotusten johdosta. Tämä on erityisen merkityksellistä nykyisellä toimintakaudella, koska vuosi 1999 on koheesiorahaston viimeinen toimintavuosi yhteisön tukikehyksessä 1994–1999.

2.3. Komitea ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että vuosikertomuksen esitystapaa on parannettu. Etenkin vuosikertomuksen rakenne on nyt entistä parempi, ja tietyt luvut tai asiakohdat on tiivistetty paremmin, minkä ansiosta asiakirjan koko on supistunut ja se on helppolukuisempi kuin ennen.

2.4. Komitea panee tyytyväisenä merkille komission ehdollisuustarkastuksen tulokset. Tarkastus osoittaa, että koheesiorahaston neljä tuensajaavaltiota noudattavat asetettuja makrotaloudellisia sääntöjä.

⁽¹⁾ Vuoden 1992 hinnoin. Korjatuin hinnoin summa on 16 750,8 milj. euroa.

2.5. Komitea ei malta olla ottamatta kantaa komission seurantatehtävissä tekemään havaintoon, jonka mukaan jäsenvaltioiden hallintoviranomaiset viivyttelevät maksumäärärahojen maksatusta, mikä huolestuttaa komiteaa.

2.5.1. Sen lisäksi että viivästykset heikentävät taloudellista tehokkuutta (mahdollinen määrärahojen tilapäinen niukkuus), ne saattavat vaikuttaa kielteisesti hankkeiden varsinaiseen toteutukseen ja kyseenalaistaa rahaston perimmäisen tarkoituksen, taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamisen.

2.6. Komitea ilmaisee jälleen kerran tyytyväisyytensä siihen, ettei koheesiorahaston määrärahojen käytössä ole havaittu ainuttakaan petosta tai niistä ei ole ilmoitettu.

2.7. Komissio seuraa koheesiorahastosta rahoitettavia hankkeita joko seurantakomiteoiden välityksellä tai suorittamalla valvontatehtäviä. Tämä on komitean käsityksen mukaan ratkaisevan tärkeää, koska kyseisillä järjestelmillä hankkeiden toteuttajille kyetään antamaan "ennakkovaroitus" ja ohjelmoinnin vääristymät/viivästykset pystytään havaitsemaan riittävän ajoissa ja etsimään yhdessä ratkaisuja, joilla parantaa hankkeiden toteuttamista.

2.8. Komitea katsoo, että vuosikertomuksessa olisi ollut asianmukaista esitellä edellisvuoden tapaan tärkeimmät vastaisuudessa tehtävät poliittiset ehdotukset, etenkin yhteisön seuraavan tukikehyksen ensisijaiset kehityssuunnat. Komitean mielestä vuosikertomuksessa olisi pitänyt viitata esimerkiksi komission heinäkuussa 1999 julkaisemaan tiedonantoon "Rakennerahastot ja niiden yhteensovittaminen koheesiorahaston kanssa".

3. Erityistä

3.1. Tukikelpoisuusperiaatteet

3.1.1. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että hankkeiden tukikelpoisia kustannuksia koskevista periaatteista on sovittu ja ne on liitetty kaikkiin koheesiorahaston tukipäätöksiin. Tämä vaikuttaa varmasti myönteisesti kaikkien prosessiin osallistuvien tahojen välisten rahoitussuhteiden avoimuuteen.

3.1.2. Komitea pahoittelee kuitenkin, että periaatteista sovittiin ja niitä alettiin noudattaa vasta vuonna 1998, toisin sanoen vajaat kaksi vuotta ennen nykyisen koheesiorahaston voimassaolon päättymistä.

3.2. Talousarvion toteutuma

3.2.1. Komitea ilmaisee jälleen kerran tyytyväisyytensä koheesiorahaston talousarvion poikkeuksellisen korkeaan toteutumisasasteeseen, joka oli vuonna 1998 edelleen 100 %.

3.3. Talousarvio toteutui moitteettomasti vuonna 1998 päättäneellä kaudella. Määrärahoista on käytetty 13 632,5 miljoonaa ecua, eli 81,4 % koheesiorahaston vuosien 1993–1999 kokonaismäärärahoista.

3.3.1. Vuodeksi 1999 on budjetoitu 3 118 miljoonaa ecua, mikä on 18,6 % koheesiorahaston kokonaismäärärahoista, eli 8,6 % enemmän kuin vuodeksi 1998 budjetoidut ja kyseisenä vuonna käytetyt määrärahat.

3.3.2. Komitea toivookin, että jäsenvaltioilla on riittävästi kapasiteettia absorboida koheesiorahaston tämänkertaisen kauden puitteissa vielä käytettävissä olevat määrärahat ja taata näin talousarvion toteutuvan lopullisesti sataprosenttisesti.

3.4. Koheesiorahaston määrärahojen jakautuminen

3.4.1. Komitea panee niin ikään tyytyväisenä merkille, että koheesiorahaston määrärahat jakautuivat vuonna 1998 tuensaajien kesken aiemmin sovitun ohjeellisen vaihteluvälin mukaisesti.

3.4.2. Määrärahojen jakautuminen jäsenvaltioittain

	Ohjeellinen vaihteluväli	Toteutuneet sitoumukset % 1993–1998
Kreikka	16–20	18,0
Espanja	52–58	55,0
Irlanti	7–10	9,0
Portugali	16–20	18,0

3.5. Komitea on tyytyväinen ylipäätään viime vuosina ja erityisesti vuonna 1998 tehtyihin ponnisteluihin jakaa määrärahat rahaston kahden tukilohkon kesken siten, että taataan määrärahojen jakautuminen aiempaa tasapainoisemmin ympäristöhankkeiden ja liikenteen infrastruktuurihankkeiden kesken.

3.5.1. Kyseisen kehityksen ansiosta määrärahoja oli myönnetty vuoden 1998 loppuun mennessä tasavertaisesti ympäristöalan hankkeisiin (50,1 %) ja liikennehankkeisiin (49,9 %). Samansuuntainen kehitys on nähtävissä myös koheesiorahaston tuensaajavaltioissa, joskin suhteessa eri tasolla.

3.5.2. Vuosina 1993–1999 määrärahat ovat jakautuneet aloittain seuraavasti:

	1993–1997	1998	1993–1998
Ympäristö			
Yhteensä	49,1	53,5	50,1
Kreikka	54,2	40,6	51,4
Espanja	48,3	55,3	49,8
Irlanti	47,0	55,0	48,7
Portugali	47,7	60,1	50,3
Liikenne			
Yhteensä	50,8	46,5	49,9
Kreikka	45,8	59,4	48,6
Espanja	51,7	44,7	50,2
Irlanti	53,0	45,0	51,3
Portugali	52,3	39,9	49,7

3.6. Ottaen huomioon kohdassa 2.3 esitetyt huomiot komitea katsoo, että vuosikertomuksen luvussa 3 ”Hyväksytyt

hankkeiden ja toimien hallinnointi” esitetty jäsenvaltiokohtainen analyysi on paikoin edellisvuosien tarkastelua yksipuolisempi. Nyt lukuja on tietyissä kohdin tiivistetty liiaksi, eikä jäsenvaltioiden toimittamia yhdenmukaistettuja tiivistelmätaulukkoita ole pantu näkyviin.

3.7. Maksumäärärahojen ja maksusitoumusmäärärahojen prosentuaalista osuutta osoittavan indikaattorin perusteella komitea katsoo hankkeiden keskimääräisen toteutumisasteen olevan tyydyttävä. Tilanne on parantunut hieman vuosista 1993–1997, varsinkin ympäristöalalla.

3.8. Komitea ei kuitenkaan saata olla ottamatta kantaa alakohtaisiin ja maakohtaisiin eroihin. Edellisessä kohdassa mainitun indikaattorin mukaan liikenteen osuus on 87,8 % ja ympäristön ainoastaan 57,9 %, ja maakohtaiset luvut vaihtelevat Espanjan 67,8 %:sta Portugalin 90,8 %:iin.

3.8.1. Komission on syytä kiinnittää huomiota kyseiseen tosiseikkaan ja ponnistella asian korjaamiseksi. Koska koheesiorahaston toiminta on päättymässä nykyisen rahoituskehyksen puitteissa, olisi taattava kaikkien keskeneräisten hankkeiden toteuttaminen ja tuen maksatus ajallaan.

3.8.2. Maksusitoumukset ja maksumäärärahat aloittain ja jäsenvaltioittain

	Maksusitoumukset aloittain 1993–1998 MILJ. ECUA			Maksumäärärahat aloittain 1993–1998 MILJ. ECUA			Maksumäärärahojen osuus sitoumuksista % 1993–1998		
	Yht.	Liikenne	Ympäristö	Yht.	Liikenne	Ympäristö	Totaal	Vervoer	Milieu
Kreikka	2 448,7	1 191	1 257,7	1 691,1	878,2	812,9	69,1	73,7	64,6
Espanja	7 493,5	3 764,4	3 729,1	5 080,6	3 383	1 697,6	67,8	89,9	45,5
Irlanti	1 225,7	628,8	596,9	922,1	536,1	386	75,2	85,3	64,7
Portugali	2 455,7	1 220,5	1 235,5	2 230,3	1 178,1	1 052,2	90,8	96,5	85,2
Tekninen apu	8,2	—	—	4,7	—	—	57,3	—	—
Yhteensä	13 631,8	6 804,7	6 818,9	9 928,8	5 975,4	3 948,7	72,8	87,8	57,9

3.9. Komitea panee merkille, että ympäristöhankkeiden rahoitusjakauma on kehittynyt myönteisesti, ja jätevesialalle myönnettyt tuet vastaavat aiempaa paremmin direktiivin 91/271/EY vaatimuksia.

3.9.1. Komitea toistaa kuitenkin huolestuneisuutensa tuen kehittymisestä sellaisilla osa-alueilla kuin luonnonsuojelu, etenkin eroosio ja metsittäminen, joiden osuus kokonaistuesta supistui vuosina 1993–1998 (8,6 %:iin) vuosiin 1993–1997 verrattuna (9,2 %).

3.9.2. Koska asia on erityisen tärkeä Välimeren rantavaltioille, komitea korostaa aavikoitumisen torjumisen, vesien suojelun ja veden aiheuttaman eroosion torjunnan merkitystä. Tällä tavoin jäsenvaltioilla on mahdollisuus lujittaa metsittämistoimenpiteitä koheesiorahaston avulla.

3.9.3. Komitea toivookin, että vuonna 1999 ympäristönsuojeluun kiinnitetään erityistä huomiota, koska se on väestön elinolojen parantamisen ja kestävä kehityksen olennainen edellytys alueellisella, valtakunnallisella ja jopa koko maailman tasolla.

3.9.4. Ympäristömäärärahojen jakautuminen

	1993–1997	1998	1993–1998
Juomavesi	31,7	30,5	31,4
Jätevesi	40,6	47,9	42,3
Kiinteät jätteet	10,2	14,2	11,1
Eroosio ja metsitys	9,7	4,6	8,6
Muut	7,8	2,7	6,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0

Liikennemäärärahojen jakautuminen

	1993–1997	1998	1993–1998
Maantiet	69,3	42,7	64,1
Rautatiet	22,8	45,9	27,4
Lentokentät	3,9	10,4	5,2
Merisatamat	3,3	0,8	2,8
Liikenteen valvontajärjestelmät	0,7	0,1	0,6
Yhteensä	100,0	100,0	100,0

3.10. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 1998 suurin osa liikennemäärärahoista oli osoitettu edellisvuosista poiketen rautateiden tukemiseen. Rautateiden osuus liikennemäärärahoista oli vuonna 1998 peräti 45,9 %.

3.11. Koska vuosi 1998 oli koheesiorahaston toiseksi viimeinen toimintavuosi vuosien 1994–1999 rahoituskehityksen puitteissa, komitea ilmaisee edelleen huolensa siitä, että rahoituskautena 1993–1998 suurin osa talousarviossa liikenteelle varatuista määrärahoista (lähes 64,1 %) on myönnetty maantieliikenteelle. Komitea suosittaa sellaisten toimien/toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla kyseistä epätasapainoa pyritään lieventämään.

3.11.1. Komitea ilmaisi jo koheesiorahaston vuosikertomuksesta 1997 antamassaan lausunnossa olevansa huolestunut meriliikenteeseen sekä meri- ja jokisatamahankkeisiin tehtyjen investointien vähäisyydestä ja kehotti ponnistelemaan erityisesti kyseisen tilanteen korjaamiseksi. Vaikka komissio on perustellut toimintaansa etenkin sillä, että kyseiset toimet tuottavat tuloja, minkä vuoksi niitä ei tueta koheesiorahastosta samaan tapaan kuin muita hankkeita, komitea katsoo aiheelliseksi ilmaista olevansa huolissaan siitä, että satamille myönnetyn taloudellisen tuen osuus kaikista liikennemäärärahoista laski vuonna 1998.

3.11.2. Komitea katsoo, että koheesiorahaston on otettava huomioon liikenteen painopistealat, jotka komissio ilmoitti hiljattain tiedonannossaan ”Rakennerahastot ja niiden yhteensovittaminen koheesiorahaston kanssa”, ja erityisesti liikenneverkkojen tehostaminen ja eri liikennemuotojen välisen tasapainon parantamisen takaaminen.

3.12. Koheesiorahaston vaikutusten arviointi

3.12.1. Vuosikertomuksessa vahvistetaan koheesiorahaston vaikuttaneen myönteisesti tuensaajamaiden elinkeinoelämään ja erityisesti työpaikkojen luomiseen. Vaikutusten määrällisestä arvioinnista tehdyissä tutkimuksissa annetaan tietoja siitä, millä tasolla vaikutukset ovat havaittavissa.

3.12.2. *London School of Economics* on kehittämässä pilsimmälle vietyä taloudellista mallia koheesiorahaston vaikutusten mittaamiseksi. Komission olisi syytä antaa tutkimuksesta lisätietoja. Komissio esittää tiivistelmän tutkimustuloksista, mutta ei valitettavasti anna edes pelkistettyjä lukuja.

3.12.3. Komissio mainitsee kuitenkin eräitä mielenkiintoisia lukuja koheesiorahaston osittaisista vaikutuksista tiettyjen tiehankkeiden toteuttamiseen Espanjassa ja Portugalissa (mutta ei Irlannissa eikä Kreikassa).

3.12.4. Komissio arvioi vuoden 1997 vuosikertomuksen tapaan koheesiorahaston vaikutuksia. Komission arvion mukaan miljoonan ecun suuruisella taloudellisella tuella luodaan liikenteen alalla 20 välitöntä työpaikkaa ja ympäristöalalla 25. Näissä arvioissa esitetään ennen kaikkea investointien välittömät vaikutukset, mutta niissä ei pystytty huomioimaan asianomaisen alueen kilpailuaseman parantumisesta johtuvia vaikutuksia tarjonnan kannalta. Näin ollen arvioihin on suhtauduttava ja niitä on tulkittava varovaisesti: ei ole varmaa, ovatko työpaikat keskipitkällä aikavälillä pysyviä, ja on vaikea päätellä, olisiko hanke toteutunut ilman taloudellista tukea.

3.12.5. Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että koheesiorahaston ansiosta vuosina 1993–1998 luotiin 398 600 työpaikkaa. Komitea katsoo kuitenkin, että komission tulisi esittää arvionsa varovaisesti ja korostaa asiaan liittyviä tärkeimpiä ongelmia samoista syistä kuin edellisessä kohdassa.

3.13. Komitea suhtautuu niin ikään myönteisesti sekä ympäristö- että liikennehankkeiden jälkiarvointien tärkeimpiin tuloksiin. Ympäristöhankkeista todetaan olevan hyötyä paikkakunnan asukkaille, talouskehitykselle ja ympäristölle. Vaikka liikennehankkeiden välilliset työllisyysvaikutukset eivät olekaan kestäviä, ne vaikuttavat melko myönteisesti elinkeinoelämään ja väestöön etenkin vähentämällä matkustusaikoja ja -kustannuksia ja parantamalla yhteiskunnallis-taloudellisia järjestelmiä.

3.14. *Petosten torjuntaan tarkoitetut määrärahat*

3.14.1. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että petosten torjuntaa koskevan budjettikohdan tukihakemukset liittyvät yleensä toimijoiden ammatilliseen koulutukseen tutkimuksen ja rahoitettujen hankkeiden petosalttiuden alalla (5–6 tukihakemusta). Tämä tehostaa määrärahojen käytön seuranta- ja valvontaa tulevaisuudessa.

4. **Päätelmät**

4.1. Komitea esittää toivomuksen, että tulevissa vuosikertomuksissa esitetään nykyistä yksityiskohtaisempaa ja helpottajaisempaa tietoa koheesiorahaston laadullisista ja määrällisistä vaikutuksista. Komitean mielestä keskeisiä kysymyksiä ovat koheesiorahaston arviointikertomusten tärkeimpien tulosten julkaiseminen ja niistä tiedottaminen; komission ja muiden asianomaisten tahojen olisi keskusteltava tuloksista ja pohdittava niitä.

4.2. Komitean käsityksen mukaan komission tulee seurata mahdollisia viivästyksiä nykyistä tarkemmin ja jäsenvaltioiden sekä niiden viranomaisten on pyrittävä esittämään maksu- ja määräraha- ja tukihakemuksensa komissiolle ajoissa, mikä tehostaisi rahaston rahoituksen hallintaa.

4.3. Komitea esittää niin ikään toivomuksen, että komissio tekisi parhaansa, jotta vuosikertomukset toimitettaisiin komitealle tästeden ajoissa.

4.4. Komitean käsityksen mukaan komission tulisi edistää tulevissa koheesiorahastotoimissa interaktiivisia liikenne- ja ympäristöhankkeita.

4.5. *Koheesiorahaston tulevaisuus*

4.5.1. Talous- ja sosiaalikomitean ottaessa kantaa koheesiorahaston vuosikertomukseen 1998, Euroopan unioni on ottamassa käyttöön uutta yhteisön tukikehystä vuosiksi 2000–2006. Niinpä komitea katsoo aiheelliseksi esittää huolellisuutta ja ehdotuksia koheesiorahaston tulevaisuudesta.

4.5.2. Vaikka komitea myöntää, että koheesiorahaston neljässä tukea saavassa jäsenvaltiossa on tapahtunut huomattavaa edistystä, se toteaa pitävänsä koheesiotuen jatkamista merkittävänä, sillä tuen avulla edistetään ja lujitetaan Euroopan unionin taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

4.5.3. Euroopan unionin tuleva laajentuminen on varmasti yksi unionin suurimpia haasteita. Komitean näkemyksen mukaan komission on kiinnitettävä edelleen erityistä huomiota laajentumiseen, etenkin taloudelliseen ja sosiaaliseen koheesio- ja politiikkaan ja koheesiorahastoon. Komitea on valmis osallistumaan asiasta käytävään keskusteluun ja on tyytyväinen Berliinin Eurooppa-neuvostossa tehtyihin päätöksiin.

4.5.4. Komitean näkemyksen mukaan koheesiorahaston tehtävänä on täydentää Euroopan unionin määrittelemiä yleisiä toimintaperiaatteita. Näin ollen komitea toteaa jälleen kerran, että on tärkeää niveltää koheesiorahasto muihin rakennerahastoihin ja varsinkin vuosien 2000–2006 tavoitteisiin ja suunta- viivoihin, joita komissio korostaa tiedonannossaan ”Rakennerahastot ja niiden yhteensovittaminen koheesiorahaston kanssa”.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Moniarvoisuus ja tiedotusvälineiden keskittyminen"

(2000/C 140/07)

Talous- ja sosiaalikomitea päätti 25. helmikuuta 1999 antaa työjärjestyksensä 23 artiklan 3 kohdan nojalla lausunnon "Moniarvoisuus ja tiedotusvälineiden keskittyminen".

Asian valmistelusta vastannut "liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta" -jaosto antoi ensimmäisen lausuntonsa 23. marraskuuta 1999. Täysistunnon päätettyä palauttaa lausunto jaostoon jaosto antoi tarkistetun lausunnon 9. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Joël Decaillon.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 97 ääntä puolesta ja 23 vastaan 14:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Eurooppalainen joukkoviestintä siirtyi uuteen kehitysvaiheeseen, kun vuonna 1992 julkaistiin moniarvoisuutta ja tiedotusvälineiden keskittymistä käsittelevä vihreä kirja sekä komission pohdintoja tiedotusvälineiden omistuksesta sisämarkkinoilla.

1.2. Perinteisten tiedotusvälineiden (TV, radio, lehdistö) tarjonnan lisäksi on jo muutaman vuoden ajan ollut tarjolla uusia digitaali-lähetystyyppejä (maanpäällinen, satelliitti, kaapeli) ja verkkopalveluja (Internet, multimedia), jotka lisäävät huomattavasti eurooppalaisen yleisön valinnan mahdollisuuksia. Tähän viestintäalan kehitykseen liittyy eri sektorien lähentyminen. Globalisaatioon liittyvää lähentymisen rinnakkaiskehitystä ovat tiedotusvälineiden omistajien, tietoliikenneoperaattorien ja tietoteollisuuden toimijoiden väliset yhteenliittymiset ja sulautumiset.

1.3. Komitea ottaa huomioon globalisaation ja tämän markkinakehityksen sekä kehottaa Euroopan unionin toimieliimiä harkitsemaan tarvetta määritellä tiedonannossa suuntaviivoja ja oikeudellisia välineitä, jotka voivat olla avuksi taattaessa, että Euroopan kansalaisten mahdollisuuksia saada käyttöönsä moniarvoisia ja riippumattomia tiedotusvälineitä ei vähennetä. Suuntaviivoja laadittaessa on otettava huomioon ilmaisuvapaus ja lehdistön ja tiedotusvälineiden vapaus koskevat perusoikeudet. Myös jäsenvaltioiden tiedotusvälineiden erilaiset olosuhteet sekä oikeudelliset ja kulttuuriset perinteet on otettava huomioon.

1.4. Uusien tieto- ja viihdekanavien syntymisen vuoksi ja koska tieto ei ole pelkästään kaupallinen tuote, komitea korostaa tarvetta taata yksilön perusoikeudet, kuten tiedonvälityksen ja mielipiteen vapauden, alaikäisten suojelun, ihmisarvon yleensä sekä erityisesti naisten arvostuksen.

1.5. Tämän vuoksi komitea ottaa jatkossa esitettävissä havainnoissa huomioon, että käsillä olevassa lausunnossa tarkasteltava problematiikka sijoittuu jatkuvasti ja voimakkaasti muuttuvaan ympäristöön.

2. Yleistä

2.1. Vuonna 1997 antamassaan vihreässä kirjassa televiestinnän, tiedotusvälineiden ja tietotekniikan lähentymisestä sekä sen vaikutuksista sääntelyyn komissio panee merkille uuden tietoteollisuuden yhteenliittymät ja fuusiot. Komissio puolustaa vapaan kilpailun periaatteita, mutta täsmentää samalla aikomuksensa torjua hallitsevan aseman väärinkäyttöä ja monopoleja televiestintä-, tiedotusväline- ja tietotekniikkamarkkinoilla.

2.2. Yrityskeskittymien valvonnassa komissio pyrkii kilpailulainsäädäntöä soveltaen takaamaan kuluttajien edun turvaamalla tietolähteiden monipuolisen tarjonnan. Se sallii yhtäältä keskittymisen vahvojen eurooppalaisten tiedonvälitysyriyten syntymisen edistämiseksi, mutta toisaalta estää sellaiset toimijoiden väliset sopimukset, jotka todennäköisesti rajoittaisivat kilpailua ja näin ollen kaventaisivat loppukäyttäjien valinnanvaraa.

2.3. Kilpailulainsäädäntö kattaa uusien tiedotusvälineiden alalla usein vain yrityskeskittymien taloudelliset ja rahoituskelliset näkökohdat, mutta komitean mielestä myös kulttuuriset ja yhteiskunnalliset näkökohdat tulee ottaa huomioon eurooppalaisen yleisön edun sekä tiedotusvälinealan monipuolisuuden turvaamiseksi.

2.3.1. Tämän vuoksi komitea katsoo, että sovellettaessa yhteisön kilpailuoikeutta tietoyhteiskunnan alalla on otettava puhtaasti taloudellisten näkökohtien lisäksi huomioon moniarvoisuuden säilyttäminen tiedotuksessa ja kunnioitettava samalla jäsenvaltioiden perustuslaeissa tunnustettua lehdistön vapautta.

2.4. Yhteisön toimielinten tulee tukea Euroopan unionin maiden kulttuurien ja erityisesti kielten ja kansojen rikkautta ja monimuotoisuutta.

2.5. Lisäksi jäsenvaltioiden lainsäädännössä määrätään yleensä tiedotusvälineiden, samoin kuin muidenkin yritysten, omistajia koskevien tietojen avoimuudesta sen varmistamiseksi, ettei olla luomassa (tai jo luotu) monopolia tai oligopoleja. Mainittakoon sen vuoksi, että Euroopan komissiolla on mahdollisuus yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa vaihtaa asiaa koskevia tietoja kansainvälisen näkökulman saamiseksi omistuskysymyksiin ja sellaisiin audiovisuaalisten yhtymien tai toimijoiden välisiin teknisiin ja kaupallisiin sopimuksiin, jotka tarjoavat pääsyn eri verkkoihin, kuten Internetiin.

2.6. Komitean mielestä myös tietoyhteiskunnan tekninen kehitys tulee ottaa huomioon. Näin ollen on syytä erottaa digitaaliset lähetyspalvelut, joihin sovelletaan perinteisiä tiedotusvälineiden omistusta koskevia sääntöjä, mikäli niitä on olemassa, ja on line -palvelut, joihin on sovellettava täysimääräisesti kilpailusääntöjä, jotta turvataan operaattorien tasapuolinen pääsy verkkoihin ja järjestelmiin sekä kuluttajien oikeus sisällön monipuolisuuteen.

2.7. Koska komission direktiiviluonnosta ei ole vielä hyväksytty, komitea toivoo, että komissio antaisi tiedonannon, jossa esitettäisiin suuntaviivat ja oikeudelliset välineet moniarvoisuuden kunnioittamiseksi alan taloudellisissa, yhteiskunnallisissa ja kulttuurisissa rakenteissa.

2.8. Komitea korostaa vielä kerran 14. syyskuuta 1994⁽¹⁾ ja 23. helmikuuta 1995⁽²⁾ antamisissaan lausunnoissa esittämiään tärkeimpiä suosituksia. Ne on laajennettava kattamaan digitaalisen yleisradiotoiminnan uudet palvelut (maanpäällinen, satelliitti, kaapeli) sekä verkoissa tarjottavat audiovisuaaliset ja tekstimuotoiset palvelut (Internet, multimedia), jotta voidaan

- rohkaista kaupallisia radio- ja TV-kanavia sekä digitaalisen yleislähetystoiminnan operaattoreita kunnioittamaan nykyistä enemmän näkemysten moninaisuutta ja moniarvoisuutta sekä lähettämään enemmän kulttuuri- ja opetusohjelmia, vähemmistöille suunnatut ohjelmat mukaan luetuina
- edistää yleisradio- ja televisiotoiminnan kehitystä riippumattoman tiedon lähteenä, mutta myös pedagogisia ja viihteellisiä kulttuuriohjelmia, joiden tulisi olla kaikkien Euroopan kansalaisten saatavilla

- säilyttää moniarvoisuus, ja estää yrityksiä väärinkäyttämästä hallitsevaa asemaa usealla sektorilla (digitaalinen ja analoginen TV, radio, lehdistö, Internetin audiovisuaaliset ja tekstimuotoiset palvelut, multimediajulkaisutoiminta) jäsenvaltioiden yhdellä tai useammalla markkinat tai kielialueella
- säilyttää moniarvoisuus ja estää jäsenvaltion tietyllä tiedotusvälineesektorilla hallitsevaa asemaa väärinkäyttäviä yrityksiä saamasta vastaavaa asemaa jossakin toisessa EU:n jäsenvaltiossa
- taata kaikissa tiedotusvälineissä toimittajien riippumattomuus sekä sisäisistä että ulkoisista paineista, julkisen vallan painostus mukaan luettuna, tiedon tason ja luotettavuuden parantamiseksi
- estää asianmukaisilla säännöksillä ja kilpailusäännöillä uusintalähetysoikeus- ja hakemistomonopolit erityisesti urheilutiedotuksen ja elokuvahakemistojen osalta
- suositaa, että ennen kuin tietyllä sektorilla toimiva viestintäalan yritys voi saada toimiluvan jollakin toisella sektorilla, sen on ilmoitettava kaikki omistussuhteensa ja yhteytensä muihin yrityksiin
- asettaa etusijalle uhanalaisimman yleisön objektiivinen valistaminen ja tiedottaminen, jotta sillä olisi kyky arvioida ja eritellä joukkoviestinnän tuotannon ja varsinkin Internetin kautta välitettävän tiedon sisältöä
- selventää Internetin toimijoiden toimituksellinen vastuu erottamalla toisistaan Internet-sivujen toimittajat ja tekniset välittäjät (tiedonkantajat ja www-hotellit), joista edellisten on oltava – poikkeuksetta – vastuussa sisällöstä, mutta jälkimmäisillä ei ole vastuuta sisällöstä, jota ne eivät ole laatineet, kuten yhteisön sisämarkkinoilla käytävän sähköisen kaupankäynnin oikeudellisia näkökohtia koskevan direktiiviehdotuksen säännöksissä määrätään
- laatia tiedotusvälineiden eurooppalaiset käytäntösäännöt, joiden avulla valvotaan tiedotusvälineitä hallitsevia suuria yhtymiä; analysoidaan – säilyttämällä ja takaamalla tiedonvälityksen ja mielipiteen vapaus – alaikäisten suojelua väkivalta- ja pornografiaohjelmilta, rajoitusten asettamista tällaisille ohjelmille ihmisarvon ja erityisesti naisten arvostuksen kunnioittamiseksi, sekä sodan ja rikollisuuden ihannoinnin kieltoa
- suositaa tieto- ja viihdesivujen ”merkintää” Internet-verkossa Internetin käyttäjien suojelemiseksi laittomalta sisällöltä; komitea aikoo laatia tänä vuonna aiheesta omaloitteisen lausunnon, jotta se voi täsmentää kyseisiä suuntaviivoja.

⁽¹⁾ TSK:n lausunto vihreästä kirjasta ”Euroopan unionin audiovisuaalipolitiikan strategiset vaihtoehdot ohjelmatuotannon vahvistamiseksi” (COM(94) 96 final), EYVL C 393, 31.12.1994, s. 25.

⁽²⁾ TSK:n lausunto komission tiedonannosta Vihreään kirjaan ”Moniarvoisuus ja tiedotusvälineiden keskittyminen sisämarkkinoilla – yhteisön toimintaa koskevan tarpeen arvioinnista” liittyvien neuvottelujen seurannasta (COM(94) 353 final), EYVL C 110, 2.5.1995, s. 53.

2.9. Tehokas koordinointi moniarvoisuuden turvaamiseksi

2.9.1. Internetin audiovisuaalisten ja tekstimuotoisten palvelujen nopean kehityksen vuoksi komitea katsoo, että on tärkeää käsitellä näihin palveluihin pääsyä ja niiden sääntelyä sekä asianmukaisen moniarvoisuuden turvaamista. Valtaosassa jäsenvaltioita toimivien ohjauselinten toimialaa täytyy laajentaa kattamaan myös Internet, jotta turvataan yksilön perusoikeudet samalla tavalla kuin säänneltäessä perinteisiä tiedotusvälineitä. Myös yhteisötason koordinointi saattaa osoittautua hyödylliseksi, kuten edellä 2.3 kohdassa on todettu.

2.9.2. Huomautettakoon, että komission ensimmäisissä pohdintoissaan esittämää yleisöä koskevaa kriteeriä voidaan pitää lisäkriteerinä; muita kriteerejä, jotka yleensä sisältyvät jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, milloin sitä on, ja jotka koskevat viestintäalan yritysten pääoman sallittuja omistusprosentteja, on myös pidettävä asianmukaisina.

2.9.3. Internet-palveluja tuottavat ja niitä kuluttavat toimijat – jotka kuuluvat usein suuriin viestinnän, kustannustoiminnan ja tietotekniikan yhtymiin – tuottavat portaalisivuja, joiden kautta pääsee Internet-verkkoon. Portaalisivuilla keskitetään usein käytettävissä olevaa sisältöä suosimalla kumppaneiden tarjontaa tai samaan yhtymään kuuluvien sivuja. Sen vuoksi on tärkeää, että kuluttajat saadaan tietoisiksi sähköisten ohjelmaoppaiden tarjoamasta valinnan vapaudesta ja teknisistä mahdollisuuksista ”surffailla” portaalisivulta toiselle, jotta ei vaaranneta tiedon moniarvoisuutta ja monipuolisuutta.

2.9.4. Taloudellisten resurssien osalta tämänhetkinen markkina-analyysi osoittaa, että tietyissä maissa audiovisuaalialan ja uuden tieto- ja tietoliikennetekniikan alan tietyt yhtymät keräävät selvän valtaosan mainonnan tuloista. Komitea huomauttaa, että tällainen tilanne voi ajan mittaan vahingoittaa paikallisia radio- ja TV-asemia. Lopulta tämä yhdessä edellisessä kappaleessa selostettujen portaalisivujen kanssa rajoittaisi ja jopa ohjailisi loppukäyttäjän valintoja.

2.9.5. Edelleen mainittakoon, että moniarvoisuuden ja tiedotusvälineiden keskittymisen analyysi olisi epätäydellinen, ellei siinä otettaisi huomioon myös digitaalisuuden aluevaltausta televisiotoiminnassa ja siihen liittyviä kanavaryppäitä. Tämä tärkeä tekninen kehitys herättää lukuisia kysymyksiä, kuten taajuuksien jakaminen; vaarana on ensimmäisten hakijoiden suosiminen tai mittavia ryppäitä hallitsevien toimijoiden vallan lisääntyminen (vaikka rypäs itsessään tuottaa moniarvoisuutta). Tämän vuoksi komitea tuo esiin dekodeereita koskevan problematiikan. Vaikka niitä voidaan nykyään käyttää kaikissa salauksella koodatuissa kanavaryppäissä, niiden käyttö on yhdistetty maksuun, joka voi vahvistaa markkinaetuuksia.

2.9.6. Mainittakoon myös, että pian otetaan käyttöön digitaaliradio, joka – vaikka se kuuluu kannatettavaan tekniikan

kehitykseen (radiolähetysten laadukkuus, vastaanotettavan äänen vakaus, mahdollisuudet lähettää kiireellisiä turvallisuus-sanomia) – edellyttää varsinkin alue- ja paikallistasolla todennäköisesti suurempia investointeja kuin nykyinen taajuuksien muuntamista käyttävä radio. Tällöin vaarana on radiotoiminnan köyhtyminen.

2.9.7. Lähetyksistä komitea toteaa edelleen, että satelliittilähetysten takana ovat ryhmät, jotka kykenevät rahoittamaan kansainvälisiä kanavia, ja eivät sen vuoksi kuulu valtiotasoisien lainsäädännön piiriin. Komitea huomauttaakin, että toistaiseksi satelliittien käyttöönottoa ei ole varsinaisesti koordinoitu poliittisesti. Tilanteen korjaamiseksi komitea suosittelee poliittista koordinoitua EU:ssa.

2.9.8. Komitea korostaa tutkimuksen, teknologisen kehittämisen ja demonstraation viidennessä puiteohjelmassa (1998–2002) mainittujen tutkimusten ja niiden soveltamisen tärkeyttä. Tutkimusten tavoitteena on parantaa tulevien tietotuotteiden ja -palveluiden toimivuutta, helppokäyttöisyyttä ja saatavuutta. Tutkimustoiminta ja tutkimusten soveltaminen vahvistavat kielten ja kulttuurien monimuotoisuutta, lisäävät Euroopan kulttuuriperinnön arvostusta ja edistävät sen hyödyntämistä, kannustavat luovuutta, parantavat opetus- ja koulutusjärjestelmiä ja kehittävät sosiaalis-taloudellisia ja teknologisia malleja, joiden välityksellä tietoa voidaan jakaa.

2.9.9. Lopuksi komitea toivoo, että Internetiin pääsyä koskevan YK:n kehitysohjelman kertomuksen päätelmiä arvioidaan Euroopan unionin rakennepolitiikan sekä ulkopoliittisten neuvottelujen, varsinkin AKT-sopimusneuvottelujen puitteissa.

3. Ehdotuksia

3.1. Moniarvoisuus ja tiedotusvälineiden keskittyminen maapalloistumisen ja digitaalisen lähentymisen aikakaudella herättävät monia kysymyksiä, joihin talous- ja sosiaalikomitea aikoo luonnostella vastauksia.

3.2. Tiedotusvälineiden omistussääntöjen osalta komitea ehdottaa, että pyritään etsimään yhteisiä muuttujia jäsenvaltioiden tällä hetkellä voimassa olevista kriteereistä ja lisäämään niihin joitakin muuttujia kuten yleisöä ja resurssivalvontaa koskevat kriteerit. On kuitenkin huomattava, että tällaisia muuttujia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että jäsenvaltioiden välillä on oikeudellisia ja varsinkin perustuslaillisia sekä kulttuurisia eroja.

3.3. Tätä ehdotusta täydentäen komitea suosittelee, että jäsenvaltiot harkitsevat, tulisiko tiedotusvälineiden omistusta koskevia nykyisiä jäsenvaltioiden sääntöjä (lupamaksujärjestelmä, taajuuksien jakaminen, yleisön määrään perustuvat kynnysarvot, pääomasijoitukset jne.), sikäli kuin niitä on,

laajentaa koskemaan digitaalisen yleisradiolähetystoiminnan uusia palveluja (maanjääläinen, satelliitti, kaapeli) keskittymien väärinkäytön mahdollisen vaaran torjumiseksi sekä yhteisön tasoisen koordinoimisen mahdollistamiseksi varsinkin kansainvälisen kehityksen nopeutuessa.

3.4. Komitea ehdottaa myös, että komissio koordinoisi tiedotusvälineiden valtiollisten ohjauselinien toimintaa asianomaisessa pääosastossa toimivan yhteyskomitean esimerkin mukaisesti. Yhteyskomitea perustettiin huolehtimaan "Televsio ilman rajoja" -direktiivin täytäntöönpanosta. Koordinoimnin avulla voidaan selvittää joustavasti, nopeasti ja havainnollisesti esimerkiksi sopimushankkeet, taajuuksien jakamista koskevat kysymykset ja kaikki seikat, jotka koskevat pääsyä salattuihin kanaviin silloin kun tarvitaan myös muissa rypissä toimivaa dekodeeria.

3.5. Komitea kehottaa takaamaan Internetin käyttäjille Internetin audiovisuaalisten ja tekstimuotoisten palvelujen moniarvoisuuden ja moninaisuuden. Näiden palvelujen nopean kehityksen vuoksi komitea kehottaa Euroopan komissiota laatimaan jäsenvaltioille suosituksen, jossa niitä kehoitettaisiin harkitsemaan, tulisiko näihin uusiin tietolähteisiin soveltaa valtiollisia audiovisuaalisen alan sääntelytoimia. Jäsenvaltioita tulisi myös kehottaa vaihtamaan tietoja kohdassa 3.4 mainittujen epävirallisten verkostojen mahdollisesta kehityksestä.

3.6. Neuvosto hyväksyi 24. syyskuuta 1998 suositusehdotuksen aiheesta "Ehdotus neuvoston suositukseksi alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa". Siitä antamassaan lausunnossa⁽¹⁾ komitea pitää tärkeänä, että tiedotusvälineiden ohjauselimet soveltavat suositusta jäsenvaltioissa tinkimättömästi. Komitea korostaa kuitenkin, että suosituksessa tarkoitettuja toimia on toteutettava eri jäsenvaltioiden oikeudelliset, perustuslailliset ja kulttuuriset perinteet huomioon ottaen ja niitä kunnioittaen.

3.7. Portaalisivut, joilla on taipumusta keskittää ja yhdenmukaistaa saatavilla olevaa tietoa, täytyy myös ottaa huomioon sen varmistamiseksi, että niistä ei tule keinoa hankkia yksinoikeuksia eri tietolähteisiin tai mainosalan taloudellisiin resursseihin. Yksi ratkaisu olisi laajentaa komission koordinoimnin alaisena jäsenvaltioiden ohjauselinien toimivaltuuksia kattamaan nämä uudet palvelut, jotta voitaisiin paremmin turvata tiedotuksen moniarvoisuus ja moninaisuus.

3.8. Lisäksi tietolähteiden runsaus ja niiden alkuperän selvittämisen vaikeus Internetissä saattaa hämmäntää yleisöä. On siis löydettävä nopeita ratkaisuja, joiden avulla yleisö voi yksilöidä saatavilla olevaa tietoa. Yksi ratkaisu voisi olla

esimerkiksi toimialan itsesääntelyyn perustuva tieto- ja viihdesivujen tiedon laadun ja ammattietiikan "eurooppalainen merkintä" moniarvoisuuden ja tiedon riippumattomuuden takaamiseksi ja kielletyn sisällön torjumiseksi. Muistutettakoon tässä yhteydessä tiedonhallintakeskusten vastuusta; erityisesti on mainittava niiden eettiset säännöt.

3.9. Tiedotusvälineiden toimituksellisen vastuun osalta komitea palauttaa mieliin Euroopan neuvoston 19. tammikuuta 1999 antamat suositukset. Komitea toteaa, että kysymys tiedotusvälineiden toimituksellisen ja journalistisen riippumattomuuden vahvistamisesta 'toimituksellisen säännöstön' avulla sen välttämiseksi, että omistajat tai osakkeenomistajat tai ulkoiset toimijat kuten hallitukset vaikuttaisivat tietosisältöön, on eri jäsenvaltioissa ratkaistu eri lailla: joskus perustuslain tasoisella lainsäädännöllä, joskus itsesääntelyn luonteisilla sopimuksilla. Tiedon laadukkuuden takaamiseksi tiedonvälityksen ammattilaisten (esimerkiksi tiedonvälitysyriyten, omistajien, päätoimittajien ja lehtimiesten) kannattaa hyväksyä eettiset normit (esim. ammattialan eettinen peruskirja, yleiset etiikkasäännöt). On myös tärkeää, että kaikki kyseisen toimialan työntekijät saavat koulutuksen, jotta he voivat ottaa tällaisen vastuun.

3.10. Komitea katsoo, että paikallisradioiden nykyinen olemassaolo ja kehitys taajuusmodulaatioineen edistävät moniarvoisuutta ja paikallisten sosiologisten ominaispiirteiden huomioon ottamista. Komitea kehottaa kuitenkin komissiota ja neuvostoa kiinnittämään huomiota siihen, vaikuttaako digitaaliradion markkinoille tulo paikallisradioiden moniarvoisuuteen ja tiedon monipuolisuuteen, koska paikalliset operaattorit joutuvat tekemään suuria taloudellisia investointeja.

3.11. Tiedotusvälineiden ja niihin liittyvän teknologian alan yrityskeskittymien mahdollisen yhteiskunnallisen seurauksien osalta asetuksessa (ETY) N:o 4064/89 määrätään, että kun komissio on tehnyt päätöksen jonkin keskittymistoimen yhteensopivuudesta Rooman sopimuksen kanssa, työntekijöiden edustajilla on oikeus vaatia, että komissio kuulee heitä, mikäli toimi koskee selvästi heidän etujaan. Tätä menettelyä käytetään vain harvoin. Voidaan kysyä, eikö pitäisi pyrkiä järjestämään tiedotusta ja ehkä myös koulutusta, jotta jäsenvaltiotason palkansaajajärjestöt tai eurooppalaiset yritysneuvostot voisivat hyödyntää menettelyä tehokkaammin saadakseen näkemyksensä paremmin esiin komissiossa mainitun direktiivin N:o 4064/89 puitteissa.

4. Päätelmä

4.1. Kun otetaan huomioon tietoyhteiskunnan haasteet ja tarve taata yksilön perusoikeudet kuten ilmaisuvapaus sekä tiedonvälityksen ja mielipiteen vapaus, alaikäisten suojelu,

⁽¹⁾ EYVL C 214, 10.7.1998, ss. 25 ja 29.

ihmisarvo yleensä sekä erityisesti naisten arvostus, talous- ja sosiaalikomitea ehdottaa, että Euroopan unionin toimielimet laatisivat suuntaviivat, joissa otetaan huomioon moniarvoisuuden vaatimukset jäsenvaltioissa havaittuja eroja kunnioittaen. Tällaisilla suuntaviivoilla voitaisiin täydentää kilpailuoikeutta korostamalla viestimien sosiaalista ulottuvuutta ja kulttuurista moninaisuutta.

4.2. Tiedonannon tavoitteena olisi täydentää kilpailulainsäädäntöä tähdentämällä viestimien sosiaalista ulottuvuutta ja kulttuurista monimuotoisuutta. Sen avulla pyritäisiin vahvistamaan viestimien sisällön ja ohjelmien moniarvoisuuden takuita sekä välittämään suuntaviivojen avulla tietoa suurten tiedotusvälineyhtymien toimijoille, miten voidaan suojella yleisön saatavilla olevan sisällön monimuotoisuutta ja runsautta.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

LIITE

talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Seuraava muutosehdotus, joka sai taakseen yli neljäsosan annetuista äänistä, hylättiin täysistunnossa.

Kohta 3.11

Poistetaan kaksi viimeistä virkettä.

Perustelu

Jäsenvaltioiden palkansaajajärjestöille tai eurooppalaisille yritysneuvostoille suunnattavalle erityiskoulutukselle ja tiedotukselle ei ole tarvetta eikä perusteita.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 35, ei-ääniä: 71, tyhjiä: 15.

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tupakkatuotteiden valmistamista, esittämisuotoa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (uudelleen laadittu teksti)"

(2000/C 140/08)

Neuvosto päätti 15. helmikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus" -jaosto antoi lausuntonsa 14. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Christoph Fuchs.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 85 ääntä puolesta ja 33 vastaan 8:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. TSK toteaa, että käsillä olevalla direktiiviehdotuksella on tarkoitus sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseen liittyen muotoilla uudelleen, ajantasaistaa ja täydentää kolme nykyistä sisämarkkinadirektiiviä, jotka koskevat savukkeiden tervapitoisuutta⁽¹⁾, suussa käytettäväksi tarkoitettuja tupakkavalmisteita⁽²⁾ ja tupakkatuotteiden merkintöjä⁽³⁾. Direktiivin tavoitteena on savukkeiden tervapitoisuuksia ja tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa olevia terveydellisiä varoituksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen sekä hiilimonoksidin ja nikotiinin määrää ja tupakkatuotteiden ainesosia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen.

1.2. Ehdotus perustuu perustamissopimuksen 95 artiklaan ja kansanterveyden suojelun korkeaan tasoon. Huomiota on kiinnitetty myös jäsenvaltioiden ja tiedeviranomaisten esille tuomiin kansanterveyttä koskeviin ongelmiin, joista on ilmoitettu komissiolle (95 artiklan 8 kohta).

1.3. TSK toteaa, että ehdotetut toimet ovat yhdenmukaisia komission syövä ehkäisemisen neuvoa-antavan komitean⁽⁴⁾ sekä WHO:n yleiskokouksen⁽⁵⁾ esittämien suositusten kanssa. Lisäksi ehdotetuissa toimenpiteissä otetaan huomioon komission kuluttajakomitean 14. kesäkuuta 1998 antama lausunto yhteiskunnallisesti vastuullisesta yhteisön tupakkapolitiikasta⁽⁶⁾.

1.4. Ehdotuksessa pienennetään entisestään savukkeista poltettaessa syntyvän tervan enimmäismääriä ja vaaditaan, että

jäsenvaltioissa vapaaseen liikkeeseen luovutettavista, markkinoitavista tai valmistettavista savukkeista poltettaessa syntyvän tervan määrä ei saa 31. joulukuuta 2003 alkaen (kolmen vuoden kuluttua direktiivin antamisesta) olla enemmän kuin 10 mg savuketta kohden.

1.5. Ehdotuksessa vaaditaan, että jäsenvaltioissa vapaaseen liikkeeseen luovutettavista, markkinoitavista tai valmistettavista savukkeista poltettaessa syntyvän nikotiinin määrä ei saa 31. joulukuuta 2003 alkaen (kolmen vuoden kuluttua direktiivin antamisesta) olla enemmän kuin 1,0 mg savuketta kohden.

1.6. Lisäksi savukkeista poltettaessa syntyvän hiilimonoksidin enimmäismääräksi määrätään 10 mg savuketta kohden 31. joulukuuta 2003 alkaen (kolmen vuoden kuluttua direktiivin antamisesta).

1.7. Ehdotuksen mukaan edellä mainitut enimmäismäärät mitataan kansainvälisen standardoimisjärjestön (ISO) menetelmien mukaisesti.

1.8. Savukkeita poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin mittaamisen lisäksi komissio ehdottaa, että jäsenvaltiot voivat vaatia tupakan valmistajia tai tuojia suorittamaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten edellyttämiä muita mittauksia ja tarkastuksia, jotta savukkeista poltettaessa syntyvien muiden aineiden määrä voitaisiin arvioida savuke-merkkikohtaisesti.

1.9. Savukepakkauksien merkinnöissä tulee yhtäältä ilmoittaa tervan ja nikotiinin määrän lisäksi myös hiilimonoksidin määrä ja toisaalta parantaa tupakoitsijoille suunnattujen terveysvaroitusten esittämistä, vaikutusta, näkyvyyttä, ymmärrettävyyttä ja sisältöä.

1.10. Suussa käytettäväksi tarkoitettujen ja muiden kuin poltettavien tupakkatuotteiden osalta komissio suosittaa, että nykyinen varoitus korvataan yleisluontoisemmalla varoituksella.

1.11. Lisäksi ehdotetussa direktiivissä säädetään, että tupakanvalmistajien ja -tuojien on toimitettava jäsenvaltioille tuotemerkkikohtainen luettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä muista ainesosista kuin tupakasta, lisäaineet

(1) Direktiivi 90/239/ETY, EYVL L 137, 30.5.1990, s. 36.

(2) Direktiivi 92/41/ETY, EYVL L 158, 11.6.1992, s. 30.

(3) Direktiivi 89/622/ETY, EYVL L 359, 8.12.1989, s. 1.

(4) KOM(96) 609 lopullinen – liite.

(5) WHO: Tobacco or Health. A global status report. Geneve, 1997, s. 49.

(6) Opinion by the Consumer Committee on Socially Responsible Community Tobacco Policy (14. kesäkuuta 1998).

ja niiden määrät mukaan luettuina. Luetteloon on liitettävä selvitys syistä, joiden vuoksi tällaiset ainesosat on sisällytetty tupakkatuotteisiin. Näiden ainesosien terveysvaikutusten arvioinnin mahdollistamiseksi edellytetään, että valmistajat ja tuojat toimittavat kaikki toksikologiset tiedot näistä muista ainesosista sekä poltetussa että polttamattomassa muodossa sekä osoittavat, että kyseiset ainesosat ovat turvallisia kuluttajien terveydelle, kun niitä käytetään tupakkatuotteelle tarkoitettulla tavalla.

1.12. Komission ehdottamalla direktiivillä kiellettäisiin tuotemerkinnät "vähätervainen", "kevyt", "erittäin kevyt", "mieto" ja muut vastaavat merkinnät, sillä ne saattavat harhauttaa kuluttajia uskomaan, että tällaiset tupakkatuotteet olisivat muita tupakkatuotteita vaarattomampia. Poikkeukset, joissa jäsenvaltiot nimenomaisesti sallivat tällaisten kuvausten käyttämisen, sallitaan, jos jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle lupaan sovellettavat ehdot.

1.13. Lisäksi ehdotetaan, että komissio antaa joka toinen vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen ehdotetun direktiivin soveltamisesta ja esittää tarvittaessa ehdotuksia direktiivin mukauttamisesta tupakkatuotteiden alan kehitykseen.

2. Yleistä

2.1. TSK on tyytyväinen siihen, että Euroopan parlamentti ja neuvosto muotoilevat uudelleen toimenpiteet tupakkatuotteiden valmistamista, esittämismuotoa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistamiseksi ja lähentämiseksi.

2.2. TSK on yhtä mieltä siitä, että komission ehdottamalla jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistamisella ja lähentämisellä parannetaan säännösten käytännöllisyyttä. Kaupan nykyisiä esteitä on tarkoitus poistaa. TSK kannattaa säädösten yhdenmukaistamista ja lähentämistä edelleen, sillä se on yhteisten sisämarkkinoiden loppuunsaattamisen kannalta välttämätön askel. Komitea korostaa, että komission ehdottamassa yhdenmukaistamisessa ja lähentämisessä ei kuitenkaan saa unohtaa tupakkatuotteiden markkinoiden moninaisuutta. Piippu- ja savuketupakan, sikariin, nuuskan sekä purutupakan valmistajat ovat usein pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joiden tuotevalikoima on hyvin suuri. Nämä yritykset sijaitsevat pääasiassa yhteisön epäsuotuisilla alueilla.

2.3. TSK korostaa, että komission aloitetta voidaan pitää uutena askeleena Euroopan unionin kansanterveyden parantamiseksi. Komitea on jo useaan otteeseen ilmaissut kannattavansa kansanterveyspolitiikan merkityksen kasvua yhteisön tasolla.⁽¹⁾

2.4. TSK pitää komission aloitetta uutena askeleena tupakoinnin aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Tässä yhteydessä komitea huomauttaa, että tupakan terveyshaittojen ehkäisemisessä voidaan saavuttaa kestävää menestystä vain laajan kansainvälisen strategian avulla. Siksi komitea ehdottaa, että komissio julkaisee tupakankulutuksen hallintaa koskevan laajan toimintasuunnitelman, jonka tulisi sisältää myös kohdennettuja toimenpiteitä erityisen vaaranalaisia ryhmiä kuten naisia, lapsia ja nuoria sekä heikoissa taloudellisissa ja sosiaalisissa oloissa eläviä henkilöitä varten. Suunnitelman tulisi sisältää erityisesti seuraavat jatkotoimet:

- sopivien ehkäisytöimien kehittäminen lasten ja nuorten tupakoinnin aloittamisen estämiseksi
- tupakoinnin lopettamista tukevien ohjelmien kehittäminen tupakoiville nuorille ja aikuisille
- jatkuvan terveyskasvatuksen varmistaminen kouluissa ja valistuskampanjoiden kehittäminen kaikille ikäryhmille
- tupakkatuotteiden myynnin kieltäminen alle 18-vuotiaille (ikäraja määrättävä jäsenvaltiokohtaisesti)
- alle 20 savuketta sisältävien pakkausten (ns. "lastenpakkausten") myyntikielto
- tupakoinnin kieltäminen julkisissa tiloissa
- savukkeiden automaattimyynnin kieltäminen lukuun ottamatta niitä tapauksia, joissa on ryhdytty (tekniisiin ja/tai fyysisiin) toimenpiteisiin, joilla nuoria estetään ostamasta automaateista
- tupakkatuotteisiin kohdistuvan verotuksen kiristäminen ja yhdenmukaistaminen sekä tupakkatuotteiden salakuljetuksen järjestelmällinen torjunta.

TSK toistaa myös 9. heinäkuuta 1997⁽²⁾ esittämänsä vaatimukset, joiden mukaan tupakan suora ja epäsuora mainonta on kiellettävä, ja toivoo, että ne pannaan pikaisesti toimeen kaikissa jäsenvaltioissa.

Komitea kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan merkittävän osan tupakkatuotteiden myynnistä saaduista verotuloista tupakankulutuksen vähentämiseen tähtäävien toimien tukemiseen sekä myöntämään entistä enemmän varoja lääketieteelliseen tutkimukseen sekä tupakoiden ja passiivisten tupakoiden sairauksien hoitoon. Osalla verotuloista voitaisiin rahoittaa myös sairauskassoja.

⁽¹⁾ TSK:n lausunto aiheesta "Kansanterveyspolitiikan kehittäminen", EYVL C 407, 28.12.1998.

⁽²⁾ EYVL C 296, 29.9.1997, s. 32.

2.5. TSK viittaa lukuisiin aiempiin lausuntoihinsa, joissa se on todennut tupakkatuotteiden vahingoittavan terveyttä ja aiheuttavan sydän- ja verisuoni-, syöpä- ja muita sairauksia. Maailman terveysjärjestö WHO ⁽¹⁾ ⁽²⁾ arvioi, että noin 500 000 EU:n kansalaista kuolee vuosittain ennen aikaisesta tupakoinnin seurauksiin. Terveiden suojelun korkeaa tasoa koskevan yhteisön tavoitteen sekä kuluttajansuojan perusteella kuluttajille on tiedotettava riittävästi tupakkatuotteiden sisältämistä aineista ja niiden terveysvaikutuksista. Siksi tarvitaan asianmukaisia pakkausmerkintöjä tupakan sisältämistä aineista. Vain näin taataan, että kuluttajat voivat tehdä tieteellisesti perusteltuja päätöksiä.

2.6. TSK toteaa, että tupakan sisältämien aineiden luotettava mittaamenetelmä on laajan ja luotettavan kuluttajavalistuksen perusedellytys. Kansainvälisen standardoimisjärjestön (ISO) tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin mittaamenetelmät eivät ole riittävän luotettavia ⁽³⁾ ⁽⁴⁾. ISO-testi tehdään koneellisesti. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmiset eivät polta tupakkaa samalla tavalla kuin kone. Keskimääräisen savumäärän, imausajan lukumäärän ja keston sekä sisäänhengityksen syvyyden on todettu vaihtelevan paljon. Siten myös altistuminen tupakoidessa syntyville aineille vaihtelee huomattavasti. Tupakoijan todellinen altistuminen tupakoidessa syntyville aineille voi olla moninkertaisesti suurempi tai pienempi kuin koneellisen testin tulokset osoittavat. Näin ollen konetestin tulokset voivat antaa kuluttajalle väärää tietoa. Tästä syystä luotettavien mittaamenetelmien kehittäminen on tupakkatuotteiden sääntelyn kannalta hyvin tärkeää, ja komission tulisi tukea sitä aktiivisesti.

2.7. TSK huomauttaa, että tupakansavu koostuu 3 500-4 000 eri aineesta, joista monien tiedetään aiheuttavan ärsytystä. Näistä aineista yli 40:llä on karsinogeenisia vaikutuksia, ja monet muut voidaan luokitella myrkyllisiksi. Savukkeiden sisältämä nikotiini aiheuttaa riippuvuutta. Komissio ehdottaa nyt, että terva-, hiilimonoksidi- ja nikotiinimäärät ilmoitetaan savukepakkauksissa ja näille aineille asetetaan enimmäismäärät. Komitea huomauttaa tässä yhteydessä, että aihe on monitahoinen, ja kannattaa eriytettympää tarkastelutapaa:

2.7.1. Terva ja hiilimonoksidi ovat terveydelle haitallisia aineita. ⁽⁵⁾ Niitä koskeva merkintä on periaatteessa kannatettava, mikäli se voidaan toteuttaa asianmukaisesti. Monet asiantuntijat pitävät "terva"-ilmausta kuitenkin harhaanjohtavana,

sillä kysymys on itse asiassa muun tupakansavun muodostavien tuhansien kemikaalien yhteisestä nimityksestä. ⁽⁶⁾ Terva koostuu hyvin erilaisista ainesosista, joiden haitallisuus vaihtelee. Tervan koostumus saattaa vaihdella huomattavastikin yksittäisten tuotteiden välillä. Keskipitkän aikavälin tavoitteena tulee siksi olla enimmäismäärien asettaminen ja tiettyjen myrkyllisten tai karsinogeenisten aineiden jatkuva vähentäminen suhteessa nikotiinipitoisuuteen (terva/nikotiini-suhde). Myrkyllisten tai karsinogeenisten aineiden vähentämiseen suhteessa nikotiiniin tulisi sisältyä myös hiilimonoksidipitoisuuden pienentäminen suhteessa nikotiinipitoisuuteen.

2.7.2. Nikotiinipitoisuutta tulisi säännellä hyvin varovaisesti, ja se edellyttää TSK:n mielestä lisätutkimuksia. Lapsia ja nuoria suojelevana ehkäisytöimenä vaikuttaisi kyllä järkevältä vähentää tupakkatuotteiden nikotiinipitoisuutta, sillä tällaisen toimen voidaan olettaa hidastavan kokeilijoiden ja tupakkaa kokeilevien lasten ja nuorten tulemista riippuvaisiksi nikotiinista. Toisaalta voidaan olettaa, että riippuvaiset tupakoijat, jotka ovat tottuneet tiettyyn nikotiinitasoon kehossaan, poltaisivat enemmän saavuttaakseen toivotun nikotiinitason. On mahdollista, että nikotiinia ja tervaa koskevien enimmäismäärien asettaminen ei vähennä tupakoijien keuhkosityöpäriskiä. Koska tätä alaa ei toistaiseksi ole tutkittu riittävästi ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾, tulisi nikotiinipitoisuuksia edelleen rajoittaviin toimiin ryhtyä vasta asiaa koskevien tutkimusten arvioinnin jälkeen.

2.7.3. Euroopan unionissa tupakkatuotteisiin voidaan sekoittaa laillisesti yli 600:aa lisäainetta. Nykyisten ja uusien lisäaineiden käyttötarkoitus ja vaikutukset tulee ilmoittaa, ja niiden käyttö tulee perustella kansanterveyden näkökulmasta.

2.7.4. TSK muistuttaa, että etenkin pienien valmistajien ja tuojien tulee nauttia tiettyä luottamussuojaa eikä niiden olemassaoloa saa vaarantaa liiallisilla vaatimuksilla.

⁽¹⁾ WHO: Tobacco or Health. A global status report. Geneve, 1997.
⁽²⁾ Peto et al.: Mortality from smoking in developed countries 1950-2000. Oxford, Oxford University Press, 1994.
⁽³⁾ WHO Conference on the Regulation of Tobacco Products. Conclusions. Helsinki, 18.10.1999.
⁽⁴⁾ Slade J. & Henningfield J.E.: Tobacco product regulation: Context and issues. Food and Drug Law journal, 53 (suppl.), ss. 43-77, 1998.
⁽⁵⁾ US Department of Health and Human Services. Reducing the health consequences of smoking, 1989.

⁽⁶⁾ Gray, N. et al. Tar concentration in cigarettes and carcinogen content. Lancet, 352, 787 s. 8, 1998.
⁽⁷⁾ Bates, C. et al. The future of tobacco product regulation and labelling in Europe: Implications for the forthcoming European directive. Tobacco Control, 8, s. 225-235, 1999.
⁽⁸⁾ Henningfield, J.E. et al. Reducing the addictiveness of cigarettes. A report of the American Medical Association. Tobacco Control, 7, 281, s. 93, 1999.
⁽⁹⁾ Shatenstein, S. et al. Eliminating nicotine in cigarettes. Tobacco Control, 8, 106, s. 9, 1999.

3. Erityistä

3.1. 1 artikla

TSK on tyytyväinen direktiivin tavoitteisiin ja toivoo, että direktiivillä saavutetaan jäsenvaltioissa terveyden suojelun korkea taso.

3.2. 3 artikla

3.2.1. TSK toteaa, että on harhaanjohtavaa puhua tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin tasoista savukkeissa. Toisin kuin nikotiini, terva ja hiilimonoksidi syntyvät vasta savukkeen palaessa tai kytyessä, ja ne sisältyvät savun tiivistymään (terva) tai savun kaasumaiseen osaan (hiilimonoksidi). Siten savuketta kohden ilmoitettavien ainemäärien tulisi pikemmin koskea "tupakan sisältämää nikotiinia", "savun tiivistymän sisältämää tervaa" ja "savun sisältämää hiilimonoksidia". Viimeksimainitun kohdalla on lisäksi otettava huomioon, että savuketta kohden syntyvä määrä riippuu hapen saannista ja siten savukkeen polttamisen voimakkuudesta.

3.2.2. TSK muistuttaa, että on toksikologiselta kannalta kyseenalaista laskea edelleen nikotiinin 1 milligramman savukekohtaista raja-arvoa. Tämä voisi olla mielekäs satunnaisia tupakkojia ajatellen, joiden tupakointikäyttäytyminen ei riipu saadun nikotiinin määrästä. Nikotiinista riippuvaisten tupakojien tupakointikäyttäytyminen sen sijaan riippuu tupakojan saamasta nikotiinimäärästä. Jos tupakkoja tarvitsee enemmän nikotiinia, hän vetää savua keuhkoihinsa useammin ja syvempään ja polttaa myös useampia savukkeita kuin vähemmän nikotiinia tarvitseva. Nikotiinitason sääntelyn vaikutuksia ei toistaiseksi ole tutkittu riittävästi. TSK katsoo, että tätä kysymystä selvittävän tutkimusohjelman käynnistäminen on tarpeen.

3.2.3. TSK toivoo hartaasti, että eurooppalaiset normit tunnustetaan maailmanlaajuisesti, jotta voidaan välttää kilpailun vääristyminen ja siitä johtuva uhka työllisyydelle. TSK suosittaa, että komissio tekisi kaikkensa tämän tavoitteen saavuttamiseksi kiireellisesti. TSK toivoo, että komissio asettaisi välittömästi rahoitusjärjestelmän menetettyjen työpaikkojen korvaamiseksi ja työvoiman uudelleenkoulutuksen rahoittamiseksi.

3.3. 5 artikla

3.3.1. TSK toteaa olevan epäilemättä oikein, että direktiivissä ehdotetut arvot on myös todennettava analyttisesti. TSK kysyy kuitenkin, vastaako ehdotettu ISO-menetelmä tekniikan uusinta tasoa. TSK edellyttää, että mikäli muista mittaustekniikoista saadaan myönteisiä kokemuksia, myös niistä tehdään pakollisia.

3.3.2. TSK:n mielestä kuluttajilla on oikeus odottaa, että tupakkatuotteiden valvonta, mittaus ja hyväksyminen perustuvat yhteisesti hyväksyttyihin sääntöihin. TSK ehdottaa, että

komissio kehittäisi pitkällä aikavälillä jäsenvaltioiden järjestelmille yhteisön kehyksen, joka perustuu kansainvälisesti hyväksyttyihin sääntöihin. Näin varmistetaan, että EU:ssa käytetään tarkoituksenmukaisimpia analyysimenetelmiä johdonmukaisesti ja yhtenäisesti vertailukelpoisten tulosten saamiseksi.

3.3.3. TSK on tyytyväinen, että jäsenvaltiot voivat vaatia tupakan valmistajia ja tuojia suorittamaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten edellyttämiä muita mittauksia tupakkatuotteista syntyvien muiden aineiden määrien selvittämiseksi tuotemerkkikohtaisesti.

3.4. 6 artikla

3.4.1. TSK kannattaa tupakoitsijoille suunnattujen terveysvaroitusten esittämisen, vaikutuksen, näkyvyyden, ymmärrettävyyden ja sisällön parantamista.

3.4.2. TSK katsoo, että yleisten varoitusten tulee olla selvästi erottuvia. 25 prosenttia tupakkatuotteen pakkauksen ulkopinnasta vaikuttaa sopivalta koolta. Pakkauksen koko tulee ottaa sopivalla tavalla huomioon, jotta toimenpidettä sovelletaan oikeassa suhteessa tavoiteltuun vaikutukseen.

3.4.3. TSK ehdottaa, että jäsenvaltioille annetaan oikeus antaa säännöksiä, joiden mukaan kaikkiin tupakkatuotteisiin painetaan ilmoitus tupakoinnin lopettamisesta auttavasta tukipalvelusta.

3.5. 7 artikla

TSK kannattaa komission ehdotusta kaikkien muiden ainesosien kuin tupakan tuotemerkkikohtaisesta luettelosta ja erityisesti sitä, että valmistajien ja tuojien on selvitettävä syyt, joiden vuoksi nämä aineet on lisätty tupakkatuotteisiin. Näin saavutettava avoimuus edistää terveyden suojelun korkeaa tasoa yhteisössä. TSK kysyy samalla, missä, miten ja millaisin perustein näitä luetteloja arvioidaan.

On vaarana, että koska jäsenvaltioiden järjestelmiä ja mittauksia varten ei ole luotu yhteisön kehystä, jäsenvaltioiden lainsäädännöt eroavat toisistaan huomattavasti ja sisämarkkinoille syntyy juuri sellaisia keinotekoisia esteitä, joita direktiivillä pyritään estämään.

Komitea katsoo, että ainesosia koskevia määräyksiä voidaan lähentää laatimalla sallittujen ainesosien luettelo; esimerkkinä voitaisiin käyttää Belgiassa, Saksassa, Itävallassa tai Ranskassa voimassa olevaa luetteloja tai niiden yhdistelmää.

3.6. 8 artikla

3.6.1. TSK kannattaa periaatteessa komission ehdottamaa sellaisten harhaanjohtavien merkintöjen kuin "vähätervainen", "kevyt" tai "mieto" kieltoa, sillä etuja, joihin näillä merkinnöillä viitataan, ei todistettavasti ole olemassa, ja nikotiinista riippuvaisen tupakoijan kannalta ei ole mielekästä tehdä eroa vähätervainten tai tervapitoisuudeltaan kevyiden, erittäin kevyiden jne. savukkeiden välillä. Yksittäisten jäsenvaltioiden poikkeussäännökset on estettävä.

3.6.2. TSK huomauttaa, että satunnaisen tupakoijan kannalta olisi ehkäisevänä toimenä järkevää mahdollistaa "kevyiden" ja siten terveyttä vähemmän vaarantavien savukkeiden valitseminen. Vastaavat savukkeiden merkinnät voidaan kuitenkin sallia vain, jos on olemassa mittausmenetelmiä, joiden mittaus tulokset ovat hyvin yhtäpitäviä tällaisten merkintöjen kanssa.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

3.7. 10 artikla

TSK kannattaa komission ehdotusta joka toinen vuosi tehtävästä mukauttamisesta ja kertomuksesta. TSK pyytää komissiota tutkimaan, missä määrin alaa käsittelevän tiedekomitean tehtäväksi voitaisiin antaa arvioida nykyistä direktiiviä säännöllisesti ja myös muuttaa sitä kertyneiden kokemusten valossa.

3.8. Komitean mielestä siirtymämääräykset tulisi laatia olemassa olevien direktiivien siirtymämääräysten kaltaisiksi, jotta voidaan ottaa huomioon pk-yritysten vähäiset mahdollisuudet teknisiin mukautuksiin sekä tiettyjen tuotteiden kierron hitaus.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

LIITE**talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon****Hylätyt muutosehdotukset**

Käsittelyssä hylättiin seuraavat muutosehdotukset, jotka saivat äänestyksessä tuekseen vähintään neljänneksen annetuista äänistä.

Kohta 2.4, neljäs luetelmakohta

Korvataan seuraavalla:

"tupakkatuotteiden myynnin kieltäminen nuorille (alikäraja määriteltävä jäsenvaltiotasolla läheisyysperiaatteen mukaisesti)".

Perustelu

Esittelijän teksti on ristiriitainen. Yhtäältä mainitaan ikäraja, toisaalta todetaan, että ikäraja tulee määritellä jäsenvaltiokohtaisesti. Muutosehdotuksella (jossa ei mainita mitään konkreettista ikää) selvennetään, että on jäsenvaltioiden asia määritellä käsite "nuori" omien sosiaali- ja kulttuuriolosuhteidensa mukaisesti.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 43, ei-ääniä: 59, tyhjiä: 13.

Kohdan 2.4 seitsemäs luettelmakehta

Poistetaan

”savukkeiden automaattimyynnin kieltö”.

Perustelu

Savukkeiden automaattimyynnin ehdoton kieltäminen ei ole asianmukaista, ja se asettaisi kyseisen jakelukanavan eriarvoiseen asemaan muihin myyntikanaviin verrattuna.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 35, ei-ääniä: 75, tyhjiä: 13.

Kohta 2.4, viimeinen luettelmakehta

Muutetaan kohdan viimeinen luettelmakehta ”tupakkatuotteisiin kohdistuvan verotuksen kiristäminen ja yhdenmukaistaminen sekä tupakkatuotteiden salakuljetuksen järjestelmällinen torjunta.” kuulumaan seuraavasti: ”tupakkatuotteisiin kohdistuvan verotuksen yhdenmukaistaminen sekä tupakkatuotteiden salakuljetuksen järjestelmällinen torjunta.”

Perustelu

Tupakkatuotteiden jo ennestään korkean verotuksen kiristäminen EU:ssa aiheuttaisi markkinoiden vääristymistä, koska salakuljetus lisääntyisi. Kuluttajat saisivat loppujen lopuksi tupakkatuotteita entistä halvemmalla, mikä ei ole ehdotuksen tarkoitus. Eräät maat, kuten Ruotsi ja Kanada, joissa tupakkatuotteiden verotus on ollut korkea, ovat vähentäneet sitä juuri salakuljetuksen torjumiseksi.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 59, ei-ääniä: 61, tyhjiä: 16.

Kohta 3.2.3

Lisätään kohdan loppuun seuraavaa:

”Ennen standardien tunnustamista EU:ssa kaupan pidettävien tuotteiden pitoisuuksia koskevia rajoituksia on syytä tiukentaa ja antaa Kreikalle lisäaikaa samalla tavoin kuin nykyisin tervan osalta.”

Perustelu

Ei ole mitään syytä antaa ainoastaan EU:n ulkopuolella valmistetuille tuotteille mahdollisuutta vastata erilaisten tuotteiden kysyntään.

Kreikan tapauksessa tervaa koskevaa kumoamista on laajennettava koskemaan nikotiinia ja hiilimonoksidia, koska kyseiset ainesosat ovat läheisessä yhteydessä keskenään.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 29, ei-ääniä: 74, tyhjiä: 14.

Kohta 3.2.3

Lisätään kohdan jälkeen seuraava uusi kappale:

"4 artikla

Komitean mielestä nikotiini- ja hiilimonoksidin enimmäisarvot on suhteutettava tervan enimmäisarvoihin. Näin ollen Kreikkaa koskeva väliaikainen poikkeus ei rajoittuisi pelkästään tervaan, vaan se koskisi myös nikotiinia ja hiilimonoksidia."

Perustelu

Savukkeiden terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidiarvojen välillä on yhteys. Mikäli nikotiinille asetettu 1 mg:n raja sekä hiilimonoksidille asetettu 10 mg:n raja koskevat myös Kreikkaa 31. joulukuuta 2003 alkaen, tämä vaikuttaa epäsuorasti siihen, että myös tervan 10 mg:n rajaa on noudatettava samasta päivästä alkaen. Näin ollen 4 artiklan sisältämä tervaa koskeva tilapäinen poikkeus menettäisi merkityksensä.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 36, ei-ääniä: 58, tyhjiä: 14.

Uusi kohta 3.2.4

Lisätään seuraava uusi kohta:

"3.2.4. TSK on yhtä mieltä siitä, että savukkeista poltettaessa syntyvän hiilimonoksidin suurin sallittu määrä tulisi suhteuttaa ehdotettuihin tervan (10 mg) ja nikotiinin (1 mg) suurimpiin sallittuihin määriin. Niinpä TSK ehdottaa, että komissio ryhtyy tarpeellisiin toimiin varmistaakseen, että hiilimonoksidin suurin sallittu määrä suhteutetaan tervan ja nikotiinin määriin sekä määritellään tieteellisesti luotettavien tietojen perusteella."

Perustelu

Komissio suosittaa direktiiviehdotuksen perusteluissa, että savukkeista poltettaessa syntyvän hiilimonoksidin suurin sallittu määrä vahvistetaan siten, että se on asianmukaisessa suhteessa tervan ja nikotiinin enimmäismääriin. Koska hiilimonoksidipitoisuuksien mittaustulokset vaihtelevat pakostakin nykyisin käytössä olevilla menetelmillä, suurin sallittu määrä on määritettävä hyvin harkitusti. Tämän vuoksi komission tulisi varmistaa, että se määritetään tieteellisesti luotettavien tietojen perusteella ja suhteutetaan tervan ja nikotiinin määriin, kuten on tarkoitus.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 34, ei-ääniä: 70, tyhjiä: 8.

Kohta 3.2.5

Lisätään uusi kohta 3.2.5, joka kuuluu seuraavasti:

"3.2.5. TSK:ta huolestuttaa se, että komission ehdotuksella, joka nykyisellään sisältää EU:sta vietävät tupakkatuotteet, rajoitetaan tarpeettomasti EU:n vientiä, vahingoitetaan yhteisön ja jäsenvaltioiden kilpailukykyä ja että ehdotuksella on epäedullinen vaikutus EU:n työllisyyteen."

Perustelu

Komission ehdotuksella, joka nykyisellään käsittää EU:sta vietävät tuotteet, rajoitetaan tarpeettomasti yhteisön vientiä, vahingoitetaan jäsenvaltioiden ja EU:n kilpailukykyä ja sillä on epäedullinen vaikutus EU:n työllisyyteen. Vuonna 1998 EU:ssa tuotetuista savukkeista vietiin unionin ulkopuolisiin maihin 16 %, ja EU:n tupakkavalmisteteollisuus työllisti noin 50 000 henkeä. Säädöksellä saatetaan siis uhata EU:n työpaikkoja ja tuotantoa.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 44, ei-ääniä: 67, tyhjiä: 7.

Kohta 3.4.2

Muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"TSK katsoo, että yleisten varoitusten tulee olla selvästi erottuvia. 10 prosenttia tupakkatuotteen pakkauksen ulkopinnasta vaikuttaa sopivalta koolta, kun sanoma kehystetään 1 mm:n paksuisella viivalla. Tämä koskee savukkeita, kun taas muiden tupakkavalmisteiden merkinnät voidaan liimata pakkaukseen (esimerkiksi sikarien puulaatikoihin tai piipputupakan rasioihin) 15 cm²:ä pienemmälle alueelle."

Perustelu

Komission esittämä prosenttiluku vaikuttaa kaikin puolin suhteettomalta luettavuuden parantamisen tavoitteeseen verrattuna.

Joissakin tuotteissa merkintää on mahdotonta painaa pakkaukseen, ja se olisi joka tapauksessa Euroopan oloissa suppealevikkisten tuotteiden valmistajille epätaloudellinen toimenpide, koska niiden pitäisi valmistaa erityispakkauksia kutakin markkinalohkoa varten.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 34, ei-ääniä: 71, tyhjiä: 1.

Kohta 3.4.4

Lisätään uusi kohta seuraavasti:

"3.4.4. Jotta kaikkia tuotteita kohdeltaisiin tasapuolisesti pakkauksen väristä riippumatta, olisi suotavaa tarjota mahdollisuus käyttää muitakin värejä kuin mustaa ja valkoista, kunhan sanoma on aina selkeästi luettavissa."

Perustelu

Kun komissio esittää käytettäväksi mustia kirjaimia valkoisella pohjalla, se suosii itse asiassa sellaisia tuottajia, joiden pakkaukset ovat väriltään mustavalkoisia. Tämän muutosehdotuksen ansiosta muut tuottajat voisivat käyttää edelleen nykyistä pohjaväriään.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 33, ei-ääniä: 71, tyhjiä: 7.

Kohta 3.5.1

Lisätään uusi kohta 3.5.1, joka kuuluu seuraavasti:

"3.5.1. TSK kannattaa yhtenä vaihtoehtona yhteisökehyksen kehittämistä muiden kuin tupakkatuotteiden testaukselle ja ainesosista tiedottamiselle. Testausmenetelmien lähtökohtana tulisi olla kansainvälisesti hyväksyttyjen yhtenäisten testausmäärausten kehittäminen ja käyttöönotto, jotta saadaan tietoja, joista päätellen kyseisten ainesosien käyttö ei lisää terveysriskiä. Näin varmistettaisiin, että kaikkein asianmukaisimpia ja luotettavimpia testausmenetelmiä sovelletaan johdonmukaisesti ja yhtenäisesti kaikkialla EU:ssa ja edistetään näin ollen yhtenäismarkkinoiden tehokasta toimintaa."

Perustelu

Mikäli ehdotetulla direktiivillä ei luoda ainesosaluetteloille yhteisökehystä, tämä aiheuttaa todennäköisesti sen, että syntyy viisitoista erilaista jäsenvaltiokohtaista järjestelmää. Tämä puolestaan loisi yhtenäismarkkinoille lisäesteitä ja saattaisi muodostua toimijoille merkittäväksi taloudelliseksi taakaksi. Ehdotetulla direktiivillä on juuri päinvastainen tarkoitus.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 39, ei-ääniä: 72, tyhjiä: 8.

Kohta 3.6.2

Muutetaan viimeinen virke kuulumaan seuraavasti:

"Tässä mielessä on syytä asettaa säännöt sekä merkinnöille että tuotteen sisältämille tervan enimmäismäärille."

Perustelu

Kuten lausunnossa painotetaan, pitoisuuksien ilmaiseminen absoluuttisina arvoina ei ole tupakoitsijan kannalta merkityksellistä. Näin ollen on syytä antaa täsmällisempää tietoa, josta on kuluttajalle enemmän hyötyä tämän tehdessä valintaansa.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 42, ei-ääniä: 70, tyhjiä: 10.

Kohta 3.6.3

Lisätään uusi kohta 3.6.3:

"Komitea ehdottaa, että merkinnät kuten 'kevyt' tai 'mieto' voitaisiin sallia silloin, kun ne kertovat yksiselitteisesti muiden tupakkatuotteiden kuin savukkeiden aromiin, makuun tai väriin liittyvistä ominaisuuksista."

Perustelu

Merkinnöillä "kevyt" tai "mieto" viitataan usein sikarien, purutupakan tai nuuskan aromiin tai makuun.

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 34, ei-ääniä: 65, tyhjiä: 16.

Seuraava jaoston lausunnon kohta, jonka säilyttäminen sai äänestyksessä tuekseen vähintään neljänneksen annetuista äänistä, poistettiin täysistunnossa hyväksytyn muutosehdotuksen vuoksi.

Kohdan 2.4 kolmas alakohta

"Toimenpideluetteloon tulisi keskipitkällä aikavälillä kuulua myös tupakanviljelylle myönnettävien yhteisön sisäisten maataloustukien lopettaminen. Näin poistettaisiin epäjohtonmukaisuus yhteisön politiikassa, joka yhtäältä pyrkii ehkäisemään tupakointia ja toisaalta tukee tupakanviljelyä. Komission tulisi nykyistä enemmän ostaa yhteisön tupakkaviljelmia ja lopettaa niillä tapahtuva tupakanviljely. Tähänastiset tupakanviljelylle myönnettyt tuet tulisi muuttaa sosiaalisin perustein myönnettäviksi tuiksi."

Äänestyksen tulos alakohdan poistamisesta

Jaa-ääniä: 73, ei-ääniä: 64, tyhjiä: 2.

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista:

- ”Ehdotus: neuvoston asetus Kreikan liittymisasiakirjan liitteenä olevalla pöytäkirjalla N:o 4 käyttöön otetun puuvillan tukijärjestelmän mukauttamisesta kuudennen kerran”, ja
- ”Ehdotus: neuvoston asetus puuvillan tuotantotuesta”

(2000/C 140/09)

Neuvosto päätti 24. tammikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 artiklan ja 198 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheista edellä mainituista ehdotuksista.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 14. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Christos Fakas.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 21 ääntä puolesta, 5 vastaan ja 2 pidättyi äänestämästä.

1. Yleistä

1.1. Talous- ja sosiaalikomitea kannattaa komission pyrkimystä yksinkertaistaa nykyistä järjestelmää kokoamalla yhteen neuvoston asetukseen Kreikan liittymisasiakirjan liitteenä olevan pöytäkirjan N:o 4 yleiset periaatteet sekä puuvillan tuotantotukea koskevat säännökset. Kaikki markkinoita koskevat säännöt sisällytetään yhteen ja samaan asetukseen, niin että puuvillaa kohdellaan juridisesti samalla tavoin kuin muitakin YMP:n yhteisten markkinajärjestelyiden piiriin kuuluvia tuotteita. Näin myös puuvillalle luotaisiin oma yhteinen markkinajärjestelynsä. Yksinkertaistaminen ei kuitenkaan saa merkitä pöytäkirjan N:o 4 tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävien tärkeiden säännösten poistamista.

1.2. Komitea kannattaa komission pyrkimystä säilyttää nykyinen puuvillantuotannon tukijärjestelmä, sillä puuvilla on erittäin tärkeä maataloustuote eräillä EU:n alueilla (Kreikassa ja Espanjassa).

1.2.1. TSK katsoo, että maailmanmarkkinahintojen satunnaisten suhdannevaihteluiden vuoksi siirtyminen pois korvausmaksuihin perustuvasta tukijärjestelmästä (eron kompensoiminen kohdehinnan ja maailmanmarkkinahinnan välillä) olisi tuhoisaa sekä EU:n puuvillantuotannolle että puuvillantuottajien tuloille. Lisäksi se johtaisi puuvillan laadun heikentymiseen.

1.3. Puuvilla on tärkein kasviperäinen tekstiilikuitu, ja sen tulisi jatkuvasti voittaa alaa synteettisiltä kuiduilta. Tuotettu puuvilla on hyvälaatuista, vaikka parantamisen varaa vielä on, sillä menestyäkseen kansainvälisessä kilpailussa eurooppalaisella tekstiiliteollisuudella on oltava käytössään laadultaan

ensiluokkaista puuvillaa. TSK toivoo komission tekemän mahdollisimman pian ehdotuksia, joiden tavoitteena on edelleen parantaa puuvillan laatua erityisten lisäkannustimien avulla.

1.3.1. TSK:n mielestä positiivinen aloite laadun parantamiseksi olisi, että komissio lisäisi nyt käsiteltävänä oleviin asetuksiin uuden säännöksen. Säännöksessä veloitettaisiin käyttämään taulukkoa, jonka perusteella määritettäisiin laadun mukaan hinta puuvillalle, josta siemeniä ei ole poistettu. Tällainen lisäys on tarpeen, jotta voidaan sekä parantaa laatua että varmistaa, että tuottajalle maksetaan vähimmäishinta.

1.4. TSK uskoo, että ympäristönsuojeluun tähtäävien pakollisten horisontaalisten säännösten lisäksi jäsenvaltioiden vapaaehtoisesti toteuttamat ympäristöohjelmat, joiden tavoitteena on rajoittaa tukikelpoisuutta tietyillä alueilla auttavat valvomaan tuotantoa ja suojelemaan ympäristöä. Tukikelpoisista alueista päätettäessä tulee muiden kriteereiden lisäksi ottaa huomioon tuottajien sosioekonomiset erityispiirteet.

1.5. Puuvillaa kasvatetaan kastelumaalla ja se on viime vuosina syrjäyttänyt muita samankaltaisia kasteluviljeltäviä kasveja (kuten maissi, sokerijuurikas, tupakka, teollisesti tuotetut tomaatit), joista EU:ssa on ylituotantoa, ja vähentänyt näin niiden tuotantoa. Puuvillan viljelymenetelmät, joissa käytetään lannoitteita ja kasvinsuojeluaineita, aiheuttavat paljon vähemmän ympäristöongelmia kuin muiden vastaavien teho- viljeltävien lajikkeiden viljely. Lisäksi uusien, kehittyneiden kastelumenetelmien käytön yleistymisen on vähentänyt vedenkulutusta. Puuvillalla on eräs tärkeä ympäristöetu puolelleen, sillä se on tärkein synteettisten kuitujen kanssa kilpaileva kasviperäinen tekstiilikuitu.

1.5.1. Puuvillanviljelyn ympäristöhaittojen minimoimiseksi TSK katsoo kuitenkin, että luonnonmukaista viljelyä tulisi kannustaa ja tukea siitä huolimatta, että se vaatii enemmän työvoimaa kuin perinteiset menetelmät. EU:n tulisi tarjota lisäkannustimia myöntämällä erityistä taloudellista tukea niille tuottajille, jotka todistetusti ovat siirtyneet luonnonmukaiseen tuotantoon.

2. Erityistä

2.1. Kreikan ja Espanjan liittymisasiakirjojen liitteinä olevilla pöytäkirjoilla N:o 4 ja 14 luotiin järjestelmä, jonka tavoitteena on

- puuvillantuotannon tukeminen alueilla, joilla se on tärkeä osa maataloutta
- asianmukaisten tulojen takaaminen tuottajille
- markkinoiden vakauttaminen parantamalla tuotteen tarjontaa ja markkinointirakenteita.

2.2. Puuvillan viljely on sosioekonomisesti hyvin tärkeä ala tietyillä EU:n alueilla. Se työllistää noin 300 000 perhettä alkutuotannossa ja yli 100 000 henkilöä jalostussektorilla. Puuvillan osuus maataloustuotannosta oli Kreikassa vuonna 1998 noin 10 prosenttia ja eräillä Espanjan alueilla (Andalusianssa) sen osuus oli 4 prosenttia.

2.3. EU:ssa on merkittävää pulaa puuvillasta. Vuosittain tarvitaan 4,5 miljoonaa tonnia puuvillaa, josta siemeniä ei ole poistettu; tämä vastaa 1,5 miljoonaa tonnia puuvillaa, josta siemenet on poistettu. Tuonti kolmansista maista kattaa suurimman osan tarpeesta (noin kaksi kolmasosaa).

2.4. Koska EU:n puuvillantuotannossa on merkittävä vajaus, koska puuvilla on monilla alueilla sosiaalis-taloudellisesti tärkeä viljelytuote, koska se ei ole elintarvike ja koska puuvillan kysyntä maailmanmarkkinoilla on kasvamassa, TSK:n mielestä puuvillan tuotanto EU:ssa on sopeutettava nykyiseen tuotantotilanteeseen ja budjettimenoja on vastaavasti mukautettava. Komitea katsoo myös, että taattujen määrien maksimin kutakin markkinointivuotta kohden tulisi olla 1 550 000 tonnia sellaisen puuvillan osalta, josta siemeniä ei ole poistettu. Kreikan taatun kansallisen määrän (TKM) tulisi olla 1 200 000 tonnia, Espanjan 350 000 tonnia ja kunkin muun jäsenvaltion 1 500 tonnia. Mikäli viimeksi mainittua määrää ei tuoteta muissa jäsenvaltioissa, se tulisi jakaa suhteellisesti Kreikan ja Espanjan välillä.

2.5. Kun otetaan huomioon kaikki edellä mainitut tekijät, jotka viittaavat tarpeeseen sopeuttaa puuvillan tuotantoa EU:ssa, TSK katsoo, ettei voida hyväksyä komission ehdotusta, joka nostaisi yhteisvastuuosuutta 20 prosenttia (0,5 prosentista 0,6 prosenttiin), koska sen tavoitteena on vähentää tuotantoa ja hillitä budjettimenoja. Tiedetään hyvin, että budjettimenojen lisääntyminen on suhdanteista johtuva ilmiö eikä oikeuta yhteisvastuuosuuden lisäämistä. Kustannusten lisääntyminen johtuu maailmanmarkkinahintojen laskusta. Maailmanmarkkinahinnat laskivat vuosien 1995–1996 keskimääräisestä 35,498 eurosta sataa kilogrammaa kohden 19,7 euroon sataa kilogrammaa kohden vuonna 1999–2000. Viime aikoina, Kiinan varastojen ehdyttyä, maailmanmarkkinahinnat ovat jälleen alkaneet nousta. TSK:n mielestä ei missään tapauksessa voida ajatella, että EU:n puuvillantuottajia rangaistaisiin kolmansien maiden kauppapolitiikan vuoksi. Aivan yhtä mahdollonta on, että EU ehdottaisi rakenneuudistusta suhdanteesta johtuvan tilanteen korjaamiseksi.

2.5.1. Ehdottamalla yhteisvastuuosuuden lisäämistä komissio pyrkii siirtämään nämä satunnaisista ulkoisista tekijöistä johtuvat vaikutukset puuvillan tuottajien kannettaviksi, vaikka korvausmaksujärjestelmä luotiin juuri suojaamaan tuottajia tällaisilta suhdannevaihteluilta. Kun maailmanmarkkinat palaavat jälleen normaaleiksi, komission ehdottama yhteisvastuuosuuden lisäys tulee edelleen rasittamaan puuvillantuottajien tuloja.

2.6. TSK pitää tervetulleena komission ehdotusta, jonka mukaan tuki maksettaisiin kokonaisuudessaan edunsaajille.

2.7. TSK:n mielestä 13 artiklan 3 kohdassa ehdotettu 15 prosentin korotus arvioituun tuotantoon tulisi poistaa. TSK katsoo, että puuvillan tuottajille tulisi suorittaa ennakkomaksu, joka perustuu tuotantoarvioon ja että lopullinen korvaus tulisi maksaa viimeistään huhtikuun loppuun mennessä.

2.8. TSK katsoo, että tuottajaryhmien aktivoiminen uudestaan sekä puuvilla-alalla toimivien eri ammattien edustajien välisen järjestäytymisen edistäminen institutionaalisen vahvistamisen avulla, kuten YMP:n muillakin aloilla, auttaisi ratkaisemaan alan ongelmia.

Bryssel 29. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

LIITE

talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Keskustelussa hylättiin seuraavat muutosehdotukset, jotka saivat enemmän kuin neljänneksen annetuista äänistä.

Kohta 1.4

Poistetaan viimeinen virke, joka kuuluu seuraavasti:

"Tukikelpoisista alueista päätettäessä tulee muiden kriteereiden lisäksi ottaa huomioon tuottajien sosioekonomiset erityispiirteet."

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 8, ei-ääniä: 10, tyhjiä: 3.

Kohta 1.5.1

Korvataan sana "luonnonmukaista" sanalla "kokonaisvaltaista" (integroitua).

Äänestyksen tulos

Jaa-ääniä: 8, ei-ääniä: 19, tyhjiä: 2.

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Euroopan sisämarkkinoiden strategia ja suosituksia kohdennettujen toimien uudelleen tarkastelemiseksi”

(2000/C 140/10)

Talous- ja sosiaalikomitea päätti 27. tammikuuta 2000 antaa työjärjestyksensä 23 artiklan kolmannen kohdan nojalla lausunnon aiheesta ”Euroopan sisämarkkinoiden strategia ja suosituksia kohdennettujen toimien uudelleen tarkastelemiseksi”.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaosto antoi lausuntonsa 8. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli John Little.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 30. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 112 puolesta, 4 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Taustaa

1.1. Komission 24. marraskuuta 1999 antama tiedonanto⁽¹⁾ sisältää ehdotuksen sisämarkkinoiden strategiaksi seuraaviksi viideksi vuodeksi. Komission mielestä strategisten tavoitteiden tulee olla

- kansalaisten elämänlaadun parantaminen
- yhteisön tuote- ja pääomamarkkinoiden tehostaminen
- liiketoimintaympäristön parantaminen ja
- sisämarkkinoiden saavutusten hyödyntäminen muuttuvassa maailmassa.

Tiedonanto esitettiin 7. joulukuuta 1999 kokoontuneen sisämarkkina-asiaain neuvoston ja sittemmin Helsingissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston käsiteltäväksi.

1.2. Tarkasteltuaan ”sisämarkkinoiden strategian vuosijaksoa” (kuva 1, sivu 5) yhtenäismarkkinoiden seurantaryhmä suosittelee, että komitea antaisi lausuntonsa yhtenäismarkkinoiden horisontaalisesta näkökulmasta niin, että komissio voisi käsitellä sitä kunkin vuoden huhtikuussa ennen kuin se tekee ehdotukset kohdennettujen toimien uudelleen tarkastelemiseksi. Lausunnossa voitaisiin esittää näkemykset aina marraskuussa julkaistavasta tulostaulusta ja aina tammi-helmikuussa julkaistavasta (hyödyke- ja pääomamarkkinoiden toimintaa koskevasta) Cardiffin raportista.

1.3. On sovittu, että komitea antaa vuoden 2000 vuosijaksolla oma-aloitteisen lausunnon, joka sisältää suosituksia kohdennettujen toimien uudelleen tarkastelemiseksi sekä vastauksen strategia-asiakirjaan ja näkemyksiä edellisessä kohdassa mainituista muista asiakirjoista.

2. Yleishuomioita komission strategiatiedonannosta

2.1. Komitea on hyvin tyytyväinen komission tiedonantoon. Se on paljolti odotetun kaltainen ja vastaa hyvin yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelmaa koskevassa komitean neljännessä lisälausunnossa tehtyjä ehdotuksia. Vaikka komitea ehdottikin strategisten tavoitteiden asettamista seuraavaksi kolmeksi vuodeksi, se myöntää viisivuotiskauden olevan tarkoituksenmukainen, koska se käy yksiin uuden komission toimikauden kanssa.

2.2. Komitea kritisoi laajaa strategiaa pääasiassa sen vuoksi, että siinä ei ole käsitelty tarpeeksi laajentumisen näkökulmaa. Sen varmistaminen, että yhtenäismarkkinat edistävät laajentumisen onnistumista on asianmukainen tavoite, mutta se ei yksin riitä.

2.2.1. On keskeisen tärkeää, että nykyisiä 15 valtion yhtenäismarkkinoita tehostetaan ja valmistellaan toimimaan osana nykyistä suurempia markkinoita, jotka aikanaan koskevat melkein kaksinkertaista määrää valtioita ja kattavat noin 30 prosenttia nykyistä suuremman väestömäärän. On pyrittävä varmistamaan, että seuraavien uusien jäsenvaltioiden liittymishetkellä nykyiset viisitoista jäsenvaltiota ovat saattaneet yhtenäismarkkinoiden säännöt voimaan mahdollisimman täydellisesti.

2.2.2. On olennaista, että jäsen ehdokasvaltiot kykenevät liittymishetkellä omaksumaan yhtenäismarkkinoiden säännöt ja itse asiassa yhteisön koko säännösten. Yhtenäismarkkinat nopeuttavat edelleen ehdokasmaissa jo käynnistynyttä rakennemuutosta. Tietoisuus rakennemuutoksen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista koko yhtenäismarkkinoilla on niiden toiminnan edellytys. Siirtymäaikoja voitaneen myöntää, kuten yhtenäismarkkinoita ja laajentumista käsittelevässä TSK:n lausunnossa⁽²⁾ todetaan.

2.2.3. Yhtä tärkeää on, että EFTA-mailla on samat velvollisuudet kuin EU:n viidellätoista jäsenvaltiolla pitää kiinni uuden strategian noudattamiseksi tarvittavien toimien toteuttamisesta.

⁽¹⁾ Euroopan sisämarkkinoiden strategia, KOM(1999) 624 lopull.

⁽²⁾ EYVL C 329, 17.11.1999, s. 3.

2.3. Suuri osa tiedonannon sisällöstä koskee strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden kautta niitä yhtenäismarkkinoiden näkökohtia, jotka komitean mukaan edellyttivät politiikan kehittämistä ja toimintaa. Kuten usein strategisia suunnitelmia tarkasteltaessa, tässäkin herää kuitenkin kysymys, onko strategian toimeenpanosuunnitelma realistinen.

2.4. Komitea toteaa hyvillään, että ensimmäisen tiedonannon tiettyjen tavoitteiden hieman liian kunnianhimoiset sanamuodot on yhtä poikkeusta lukuun ottamatta muutettu realistisemmiksi. Poikkeus on strateginen tavoite "kansalaisten elämänlaadun parantaminen". Yksin yhtenäismarkkinoilla ei voi saavuttaa tätä tavoitetta, sillä vaikka mahdollisuuksia olisikin tarjolla, kansalaiset eivät välttämättä hyödynnä niitä. Komitea on edelleen huolissaan, koska olisi käytännöllisesti katsoen mahdotonta osoittaa, että tämä ehdotettu tavoite on saavutettu. Näyttää siltä, että tällaisen tavoitteen esittämisellä pyritään pikemminkin tekemään vaikutus kuin saavuttamaan konkreettisia päämääriä.

2.4.1. Komitea on aiemmin kiinnittänyt huomiota vaikeuksiin tunnistaa yhtenäismarkkinoiden ansiota oleva taloudellinen hyöty ja yhteiskunnallinen kehitys. Viimeisimmässä vastauksessaan komitealle komissio itse myöntää, että on vaikeaa määrittää yhtenäismarkkinoiden vaikutukset makrotason osoittimilla, sillä ne heijastavat taloudellisen, poliittisen ja teknologisen kehityksen kokonaisvaikutusta.

2.4.2. Yhtenäismarkkinoiden ansioksi luettavaa taloudellista menestystä ja yhteiskunnallista kehitystä voidaan selvittää yksinkertaisemmin, jos vaikutuksia arvioitaessa yksilöidään, missä roolissa kansalaisia kulloinkin tarkastellaan: yrittäjinä, työntekijöinä vai kuluttajina. Vaikutuksia on tällöin huomattavasti helpompi kartoittaa ja mitata suunnitelmallisesti. Voidaan myös hyödyntää olemassa olevia malleja sosiaalisten indikaattorien selvittämiseksi, erilaisia tieteellisiä taustatietoja tai yksittäisissä jäsenvaltioissa sovellettavia menetelmiä, joilla mitataan talouskehityksen vaikutuksia kansalaisiin yrittäjänä, kuluttajana tai työntekijänä.

2.5. Komitea kannattaa ehdotettua seurannan, vuoropuhelun, analyysin ja uudelleen tarkastelun vuosijaksoa, mutta ei ole täysin vakuuttunut tarpeesta julkaista kaksi tulostaulua vuosittain. Vain yhden julkaiseminen olisi johdonmukaista, koska prosessijakson on määrä olla vuoden mittainen. Lisäksi komitea toteaa, että komissio on ilmoittanut tarvitsevana lisäresursseja uuden strategian toteuttamiseen, eivätkä tulostaulujen laatimiskustannukset voi olla aivan vähäiset.

2.6. Edellä mainituin varauksin komitea kannattaa komission tiedonannossa ehdotettua sisämarkkinoiden strategiaa.

2.7. Jotta voitaisiin hyödyntää koko talouden tarjoamia etuja, on TSK:n mielestä ratkaisevaa, että yhtenäismarkkinoiden perustava merkitys otetaan asianmukaisesti huomioon tulevassa hallitustenvälisessä konferenssissa, jossa keskitytään yhteisön laajentumisvalmisteluihin.

3. Erityishuomioita strategiaan sisältyvistä lyhyen aikavälin kohdennetuista toimista

3.1. Strategiassa asetettujen strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi komissio on määrittänyt 111 kohdennettua tointä 18 kuukauden ajalle. Komissio toteaa, että näin taataan jatkuvuus ja suositellun valmistelutyön avulla pyritään varmistamaan tavoitteiden saavuttaminen määrättyssä ajassa.

3.2. Näin kattavan kohdennettujen toimien luettelon esittäminen on käyttökelpoinen väline itsessään, mutta komitean mielestä on ristiriitaista luonnehtia kaikkia niitä "lyhyen aikavälin painopisteiksi".

3.3. TSK:n mielestä on epärealistista odottaa, että kaikki tavoitteet saavutettaisiin 18 kuukaudessa, kun otetaan huomioon tunnetut vaikeudet päästä neuvostossa yksimielisyyteen tietyissä tapauksissa. Samoin TSK on huolissaan valtiotasoisesta toiminnasta, sillä lainsäädännön voimaan saattamisen laiminlyönti tai sen soveltaminen epäjohtamukaisesti (tai joissakin tapauksissa ei ollenkaan) osoittaa, että valtioiden omien etujen ajaminen on yhä etusijalla.

3.4. Kohdennetut toimet on epäsuorasti asetettu tärkeysjärjestykseen, sillä 18 kuukauden ajanjakso on jaettu kuuden kuukauden jaksoihin. Komitealle on kuitenkin jäänyt epäselväksi, perustuuko toimenpideaikataulun määrittäminen kulloisenkin toimen merkitykseen puheenjohtajavaltion työohjelmien puitteissa vai pelkästään toimen toteuttamiseen tarvittavaan vähimmäisaikaan.

3.5. Komitea myöntää, että komission ei tulisi etukäteen ratkaista toiminnan poliittisia painopistealoja. Komitea uskoo kuitenkin, että taloudelliset ja yhteiskunnalliset painopistealat ovat erillinen kysymys, ja siksi komission tulisi itse pyrkiä määrittämään tärkeimmät toimintalinjat tästä lähtökohdasta. Näiden tavoitteiden saavuttamisen tulisi sitten olla etusijalla.

3.5.1. Komitea on lausunut näkemyksensä nimenomaisesti noin puolesta kaikkiaan 46 kohdennetun toimen muodostamasta kokonaisuudesta, joka koostuu lainsäädännöllisistä ehdotuksista. Vaikka komitea yleisesti ottaen tukee niitä, niillä ei sen mielestä ole välttämättä keskenään yhdenvertaista painopistetasoa. Komitean näkemykset painopistealoista on sisällytetty 6 kohtaan, jossa käsitellään kohdennettujen toimien ensimmäistä uudelleentarkastelua koskevia suosituksia.

4. Huomioita viidennestä tulostaulusta

4.1. Yleistä

4.1.1. Komission laatima yhtenäismarkkinoiden viides tulostaulu on päivätty 3. joulukuuta 1999, ja se julkaistiin hieman ennen kuin Euroopan sisämarkkinoiden strategiaa tarkasteltiin sisämarkkinaneuvoston kokouksessa ja Helsingin huippukokouksessa.

4.1.2. Raportissa on yksityiskohtaista tietoa neljästä yhtenäismarkkinoiden ulottuvuudesta:

- sääntelykehys
- palaute yrityskyselystä
- hintaseuranta
- rahoituspalvelujen toimintasuunnitelman seuranta.

4.1.3. Komitea on tyytyväinen esitystavan selkeyteen ja asiallisuuteen, ja esitettävä tieto selventää hyvin tässä yhteydessä painotettuja aloja. Kunkin jäsenvaltion kehityksen erittely on erityisesti hyödyksi pyrittäessä saamaan jäsenvaltiot ryhtymään toimiin aloilla, joilla ne ovat selvästi laiminlyöneet velvoitteitaan.

4.1.4. Komitea ei kuitenkaan usko, että tämä tulostaulu antaisi saman toivotun sysäyksen tarpeellisten toimien toteuttamiseen kuin ensimmäinen, toinen ja kolmas tulostaulu. 31. joulukuuta 1998 asti noudatettu 18 kuukauden toimintasuunnitelma ei enää ole sen pohjana, eikä siinä tarkastella kattavasti yhtenäismarkkinoiden kehitystä.

4.1.5. Komitea ei esittänyt erityishuomioita kesäkuussa 1999 julkaistusta neljännestä tulostaulusta, koska sen mielestä kertomuksessa käsiteltävä tilanne ei eronnut merkittävästi tilanteesta, joka vallitsi laadittaessa arviointi yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelmasta⁽¹⁾, josta komitea antoi lausunnon⁽²⁾ toukokuussa 1999. Kuten 2.5 kohdassa todetaan, TSK epäilee, onko tarpeen julkaista kaksi tulostaulua vuosittain.

4.1.6. Komitean mielestä on olennaista, että yhtenäismarkkinoiden sääntöjen ja käytänteiden hyväksymiseen tähtäävää kehitystä tarkastellaan jäsenehdokasvaltiokohtaisesti vuosittaisessa arviointiprosessissa (*screening*). Komitea ehdottaa, että komissio esittäisi tulevaisuuden tulostauluissa huomioita tästä kehityksestä.

4.2. Sääntelykehys (osa B)

4.2.1. Sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa koskevien tietojen esittäminen selvästi ja havainnollisesti on edelleenkin tulostaulun vaikuttavimpia piirteitä, jota on vielä vahvistettu sisällyttämällä siihen EFTA:n tilastotietoja. Komitea

on kuitenkin komission tavoin huolissaan hiljattain annetun lainsäädännön hitaasta täytäntöönpanosta ja huonoista näkymistä täytäntöönpanematta jääneen lainsäädännön kasauman täydellistä purkamista ajatellen.

4.2.2. Rikkomusmenettelyihin ryhdytään edelleen usein, ja ryhdyttäisiin komitean näkemyksen mukaan vielä useammin, mikäli menettelyn pitkä kesto ei vähentäisi innokkuutta turvautua siihen.

4.2.3. Komitea odottaa kiinnostuneena parhaillaan suoritettavaa Slim-aloitteen kokonaisarviota. Se yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan yksinkertaistaminen saa kyllä periaatteellista poliittista tukea, mutta se ei ilmene tahtona toteuttaa sitä koko lainsäädäntöprosessissa.

4.3. Liiketoiminnan palautemekanismi (osa C)

4.3.1. Viimeisimpien yrityskyselyiden tulokset ovat jälleen mielenkiintoista luettavaa eivätkä eroa merkittävästi komitean omista havainnoista.

4.3.2. Komiteaa erityisesti miellyttävä uusi seikka on tyytyväisyysarvio, jonka kunkin jäsenvaltion liike-elämä antaa yhtenäismarkkinoista. Vaikka parannusta on kiistatta havaittu kahden viime vuoden aikana, absoluuttisin luvuin ilmaistuna tyytyväisyys oli vuonna 1999 valitettavan alhainen (EU:n keskiarvo on vain 61,8 prosenttia).

4.3.3. Komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että kaikki esteet eivät vaikuta liike-elämän suorituskykyyn yhtä paljon. Komitean näkemyksen mukaan tästä johtuva tarve painopistealojen määrittämiseen ei kuitenkaan ilmene pitkästä ja erittelemättömästä uuteen strategiaan kuuluvien kohdennettujen toimien luettelosta.

4.4. Rahoituspalvelujen toimintasuunnitelman edistyminen (liite 1)

4.4.1. Huhtikuussa 1999 hyväksytyn toimintasuunnitelman⁽³⁾ tähänastinen toteuttamisen edistyminen rajoittuu paljolti komission toimiin sen antaessa ja viedessä eteenpäin lainsäädäntöehdotuksia sekä laatien muita asiakirjoja. Raportissa valotetaan tiettyjä ehdotusten hyväksymisen tiellä olevia poliittisia esteitä.

4.4.2. Komitea ei ole laatinut lausuntoa itse toimintasuunnitelmasta mutta useita siinä käsiteltävistä ehdotuksista on käsitelty komitean antamissa tai valmisteilla olevissa erillisissä lausunnoissa. Komitea kannattaa kyllä toimintasuunnitelman päälinjoja, mutta on erittäin pettynyt poliittisen määrätietoisuuden puutteeseen, jonka vuoksi jopa pidennetty aikataulu toimintasuunnitelman loppuunsaattamiseksi on epärealistinen.

⁽¹⁾ KOM(1999) 74 lopull.

⁽²⁾ EYVL C 209, 22.7.1999, s. 28–34.

⁽³⁾ KOM(1999) 232 lopull.

5. Huomioita Cardiff-raportista ("Kertomus yhteisön tuote- ja pääomamarkkinoiden toiminnasta")⁽¹⁾

5.1. Raportin puitteet

5.1.1. Komission asiakirja on laaja raportti, johon liittyy yli 30 sivua tilastoliitteitä ja toiset 30 sivua komission työasiakirjoja. Raportilla on kaksi tavoitetta: antaa panos talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen valmisteluun sekä toimia pohja-asiakirjana komission ehdotuksille sisämarkkinoiden strategiaan sisältyvien kohdennettujen toimien ajantasaistamiseksi.

5.1.2. Raporttiin on valittu kaksinainen lähestymistapa, jonka mukaan ensinnäkin seurataan ja arvioidaan tuote- ja pääomamarkkinoiden suorituskykyä EU-tason lainsäädännöllisten puutteiden kartoittamiseksi ja toiseksi määritetään toimintalinjoja, joiden avulla voidaan parantaa lainsäädännöllisen kehityksen laatua ja poistaa markkinoiden tehokkaan toiminnan esteitä.

5.1.3. Raportissa tarkastellaan vain viime vuoden Cardiff I -raportissa käsiteltyjä kysymyksiä eikä ollenkaan Cardiff II -raporttiin liittyviä kysymyksiä. Komission väite raporttien lukumäärän vähentämisestä tänä vuonna on siis hieman tulkinnanvarainen!

5.2. Yleistä

5.2.1. Ei olisi tarkoituksenmukaista käsitellä Cardiff-raporttia perusteellisesti tässä lausunnossa, jonka pääasiallisena tavoitteena on esittää komitean omia keväällä 2000 tehtävää uudelleentarkastelua koskevia suosituksia. Seuraavassa kommentoidaan siis pääasiassa vain niitä raportin näkökohtia, jotka koskevat sen toista ilmoitettua tavoitetta.

5.2.2. Komitea kannattaa yleisesti ottaen raportin sisältämiä ehdotuksia tuote- ja pääomamarkkinoiden uudistukseksi. Useat niistä ovat komission aiempien kertomusten ja varsinkin sisämarkkinoiden strategiaa käsittelevän tiedonannon mukaisia. Siinä esitetään kuitenkin myös uusia aloitteita, joihin komitea on tyytyväinen.

5.2.3. Tiettyjen kysymysten kiireellisyys korostuu komission raportissa, mikä toivottavasti antaa olettaa, että kevään 2000 uudelleentarkastelussa omaksutaan sama lähestymistapa. Se olisi komitean näkemysten mukaista: nyt käsillä olevassa lausunnossaan komitea kehottaa asettamaan nykyiset 111 kohdennettua toimenpidettä tärkeysjärjestykseen.

5.2.4. Komitean mielestä raportin esitystapa kokonaisuudessaan on hyvä ja täydentävä tieto on erityisen hyödyllistä, koska se mahdollistaa perusteellisen selvityksen tekemisen. Komitea arvostelee kuitenkin ylimalkaan sitä, että termiä

"talousuudistus" toistetaan liian usein eikä ole aina selvää, mitä sillä tarkoitetaan. Joissakin tapauksissa sitä vaikuttaa käytetyn synonyyminä tuote- ja pääomamarkkinoiden uudistukselle ja toisissa tapauksissa sillä näyttää viitattavan makrotalouspolitiikkaan laajemmin. Raportissa annetaan myös ymmärtää, että talousuudistus on aina hyvä asia, mutta ei kuitenkaan määritellä uudistusta erityisesti eikä anneta perusteluja.

5.3. Erityistä

5.3.1. Markkinoiden suorituskyky

5.3.1.1. Raportissa keskitytään markkinoiden suorituskykyyn ymmärrettävästi talouden näkökulmasta. On kannustavaa huomata, että tuotemarkkinat ovat tilastojen mukaan lähentyneet koko ajan. Tilastot osoittavat, että teollisuustuotteiden kaupan kasvu EU:n sisällä on ollut BKT:n kasvua nopeampaa. Toisaalta komitea toteaa ulkomaisten investointien kasvun EU:n sisällä jakaantuvan hyvin epätasaisesti jäsenvaltioittain.

5.3.1.2. Komitea on komission tavoin huolissaan siitä, että pk-yritysten erityisiä rahoitustarpeita ei vielä täytetä tyydyttävästi. Komissio ilmoittaa, että USA:ssa 60 prosenttia riskipääomasta tulee eläkerahastoista, mikä on kaksinkertainen määrä kehittyneimpiin EU-markkinoihin nähden. Ei kuitenkaan ole selvitetty, missä määrin tämä johtuu lainsäädännöllisistä esteistä (joita joissakin jäsenvaltioissa varmasti on), riskin arviointimenetelmien eroista, kulttuurieroista, jotka eivät kannusta pk-yrityksiä hankkimaan riskipääomaa, tai muista tekijöistä. Komitea kiinnittää huomiota lausunnossaan "Euroopalaiset pienille ja keskisuurille yrityksille suunnatut pääomamarkkinat: näkyvät ja mahdolliset kehityksen esteet"⁽²⁾ aiheesta tekemiinsä ehdotuksiin.

5.3.1.3. Komitea pitää komission tavoin rahoituspalvelujen toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa hyvin tärkeänä. Se on periaatteessa tyytyväinen komission hiljattain tekemiin ehdotuksiin⁽³⁾ riskipääoman saatavuuden parantamiseksi.

5.3.2. Horisontaalisia kysymyksiä

5.3.2.1. Komitea on erittäin tyytyväinen yrittäjyyttä koskevaan lausumaan, sillä siinä tuodaan korostetusti esille seikkoja, jotka haittaavat pienten yritysten perustamista ja niiden kehitystä. Useissa jäsenvaltioissa on vielä paljon tehtävää uusien innovatiivisten, mahdollisesti uusien työpaikkoja luovien yritysten tukemiseksi. Komitea kiinnittää huomiota aloite-ehdotuksiin, joita se on tehnyt lausunnossaan "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan yritysten kilpailukyky ja maailmanlaajuistumisen haaste – Kannustuskeinot"⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ KOM(2000) 26 lopull.

⁽²⁾ EYVL C 235, 27.7.1998, s. 13.

⁽³⁾ COM(1999) 493 final.

⁽⁴⁾ EYVL C 329, 17.11.1999, s. 49–57.

5.3.2.2. Komitea on jatkuvasti puoltanut valtiontukien vähentämistä ja tukenut tähän tähtääviä komission aiempia aloitteita. Nyt komissio painottaa perustellusti toimialakohtaisen ja tilapäisen tuen osuuden pienentämistä kokonaistuesta. TSK ehdottaa maataloustukien sisällyttämistä kokonaistilastoihin täydellisen kuvan saamiseksi.

5.3.2.3. Komission tiedoista ei välttämättä voi päätellä, että kehitys olisi kulkenut kohti julkisten hankintojen yhtenäismarkkinoita: tarjouspyyntöjen määrän lisääntyminen ei itsessään kerro mitään rajatylittävien sopimusten määrien lisääntymisestä tai vähentymisestä. Lisätiedot ja -analyysi olisivat hyödyllisiä. Komitean mielestä olisi välttämätöntä, että tätä alaa sääntelevät olemassa olevat direktiivit pantaisiin kiireellisesti täytäntöön ja komission tekisi ehdotuksia julkisten hankintojen prosessin toimivuuden parantamiseksi.

5.3.3. Palvelumarkkinoiden uudistus

5.3.3.1. Komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että on välttämätöntä hyväksyä ja saattaa voimaan lainsäädännöllinen kehys sekä noudattaa tinkimättä kilpailusääntöjä julkisten palvelujen sektorilla.

5.3.3.2. Jakeluporrasta koskevien komission ehdotusten osalta komitea katsoo, että ei ole esitetty päteviä perusteita omaksua suopeampaa asennetta suurten vähittäismyyntiliikkeiden laajentumiseen, eikä siis kannata ehdotettua uudistusta.

5.3.3.3. Komitean mielestä yleisvakuutuspalvelujen alalla ei ole edistytty tarpeeksi; etenkin pk-yritysten osalta ei kyseisellä alalla yksinkertaisesti ole yhtenäismarkkinoita.

6. Suosituksia vuoden 2000 keväällä tehtävään kohdenettujen toimien arviointiin

6.1. Yleistä

6.1.1. Myös komitean mielestä johdonmukaisten toimintalinjojen kehittämistä on tarpeen suunnitella laaja-alaisesti Euroopan tasolla markkinoiden toiminnan tehostamiseksi, jotta yhtenäismarkkinat voivat tarjota kansalaisille ja elinkeinoelämälle konkreettista hyötyä.

6.1.2. Vaikka tällaisia laajoja horisontaalisia vastuualueitaikin tarvitaan, komitean mielestä keskitetyllä lähestymistavalla, jossa painotetaan muutamia keskeisiä aloja, saataisiin lyhyellä aikavälillä enemmän hyötyä. Komission tulisi pyrkiä saamaan aikaan sekä sisämarkkina-asiain neuvoston että Eurooppa-neuvoston täysi sitoutuminen näiden keskeisten alojen tukemiseen, jotta varmistettaisiin, että näille aloille asetetut tavoitteet saavutetaan sovitussa aikataulussa.

6.1.3. Komitean näkemykset keskeisistä painopistealoista esitellään 6.2–6.9 kohdissa.

6.2. EU-oikeuden täytäntöönpano

6.2.1. Aivan etusijalle tulisi asettaa sen lainsäädännön tehostaminen, joka vaikuttaa sisämarkkinoihin, ja sitä toteutetaan jo useissa toimissa (esim. Slim) sisämarkkinoiden toiminnan tehokkuuden maksimoimiseksi sekä kaupan esteiden ja kilpailuvääristymien ehkäisemiseksi. Sisämarkkinoiden tulisi toimia hyvin myös ympäristönsuojelun sekä terveyden ja turvallisuuden alalla. Koska molemmat alat ovat hyvin tärkeitä kansalaisille – myös EY:n perustamissopimuksessa puhutaan ”suojelun korkeasta tasosta” – on pyrittävä mahdollisimman tiukkiin yhteisön normeihin. Niitäkin tiukemmat jäsenvaltioiden normit ympäristön ja terveyden suojelemiseksi ovat yhteensopivia perustamissopimuksen kanssa, joskaan niitä ei tule säätää protektionistisista syistä. Komitea uskoo, että EU:n lainsäädännön tehokas voimaan saattaminen ja johdonmukainen täytäntöönpano ovat ehdottoman välttämättömiä. Johdonmukainen täytäntöönpano on hyvin tärkeää tietenkin myös muilla aloilla erityisesti siten, että pk-yritykset eivät joudu epäedulliseen asemaan.

6.2.2. Komitea toteaa, että kilpailulainsäädännön valvontajärjestelmän ja täytäntöönpanon uudistamista koskevan komission ehdotuksen hyväksymisen tavoiteajankohdaksi asetettiin vuoden 2000 joulukuu. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että vaikka se ilmaisikin ehdotukselle periaatteellisen tukensa hiljattain antamassaan lausunnossa⁽¹⁾, se mainitsi vaikeuksia ja vaaroja, joihin on puututtava alustavista toimista ja tukitoimista koostuvan erityisohjelman avulla ennen ehdotuksen toteuttamista.

6.3. Henkilöiden liikkumisvapaus

6.3.1. TSK on havainnut, että henkilöiden vapaa liikkuminen valtiorajojen yli – muidenkin syiden kuin työn vuoksi – ei monille EU:n kansalaisille ole vielä helposti toteutettavissa. Sosiaaliturvajärjestelmien erot haittaavat kansalaisten vapaata liikkumista ja aiheuttavat vaikeuksia monikansallisten organisaatioiden henkilöstölle.

6.3.2. Tietty valvonta ja hallinnolliset muodollisuudet ovat toki tarpeen, mutta liikkumisvapaudesta on tullava kansalaisten todellisuutta, jotta he tuntevat yhtenäismarkkinoiden olevan olemassa. Sekä työnantajien että työntekijöiden on tunnettava täysin asiaankuuluvat menettelyt ja vastavuoroista tunnistamista koskeva lainsäädäntö, jotta voidaan helpottaa työmahdollisuuteen perustuvaa liikkuvuutta. Komitea on jo kehottanut aloittamaan Flynnin toimintasuunnitelman seurannan (jota strategiatiedonannossa ei mainita). Komitea on valmistelemassa toimintasuunnitelmasta oma-aloitteista lausuntoa.

⁽¹⁾ EYVL C 51, 23.2.2000, s. 55–66.

6.4. Verotus

6.4.1. Komitea on aiemmin ilmaissut antavansa yleisen tukensa komission korostamille alkuperäisille kohdennetuille toimille. On kuitenkin seurattava tiettyjen periaatteiden noudattamista ja ryhdyttävä valmisteleviin toimiin laajojen tavoitteiden – verotuksellisten esteiden ja haitallisen verokilpailun poistamisen – saavuttamiseksi pitkällä aikavälillä.

6.4.2. Jäsenvaltiot pyrkivät arvioimaan verotuksen uudelleen säilyttääkseen kilpailukykyä ja houkutellessaan edelleenkin ulkoisia investointeja. Komitea katsoo kuitenkin, että verokilpailun ollessa epätervettä, se on torjuttava, mikäli yhtenäismarkkinoiden halutaan toimivan kitkattomasti. Komission on määrä esittää vuoden 2000 puolivälissä neuvoston pyytämä selvitys yritysverotuksesta. Se sisältäneen hyödyllisen erittelyn veropohjasta kussakin jäsenvaltiossa ja voi auttaa kartoittamaan poikkeamia verotuskäytännössä.

6.4.3. Tänä aikana ei tulisi pyrkiä yritysverojen vähimmäismääriin, sillä nimellinen veroaste, jossa ei oteta huomioon veropohjaa, ei kerro koko totuutta.

6.4.4. Torjuttaessa työttömyyttä yhtenäismarkkinoilla on myös tutkittava, miten työtä verotetaan tuotantotekijänä.

6.4.5. Energiaverotus tulisi harmonisoida EU:n tasolla niillä aloilla, joilla se voi hyödyttää ympäristöä selvästi ja välittömästi; tämä on tehtävä heikentämättä yhteisön kilpailukykyä.

6.4.6. Komitean mielestä on oleellista, että hyvissä ajoin ennen laajentumista saavutetaan todellista edistystä sellaisen arvonlisäverojärjestelmän kehittämisessä, joka edistää sisämarkkinoita ja perustuu alkuperämaaperiaatteeseen. Tässä yhteydessä on muistettava, että EU:n neuvosto on sitoutunut ottamaan käyttöön lopullisen alv-järjestelmän, jota kuitenkin ei toistaiseksi ole toteutettu, minkä vuoksi veropetokset ovat lisääntyneet.

6.5. Sääntelyn parantaminen

6.5.1. Komitea on tyytyväinen sekä komission että jäsenvaltioiden pyrkimykseen parantaa sääntelyä. Lainsäädännön tehokkaan yksinkertaistamisen lähtökohtana tulisi kuitenkin olla kunkin lain vaikutusten itsenäinen arviointi. EU:n tulisi ottaa oppia USA:ssa, Kanadassa, Australiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa alalta saaduista kokemuksista.

6.5.2. Arviointimenettelystä tulisi kehittää väline, joka saisi lainsäätäjän hyvin varhaisessa vaiheessa toteamaan suunniteltavien toimien asianomaisille aiheuttamat taloudelliset vaikutukset. Poliittinen päätös voitaisiin sitten tehdä täysin tietoisena todennäköisistä seurauksista. Arviointi voitaisiin antaa riippumattoman elimen tehtäväksi. Mahdollisesti voitaisiin käyttää hyväksi Yhdysvaltain kongressin budjettiviraston (Washington DC) kokemuksia.

6.5.3. Komitea epäilee, voidaanko meneillään olevalla yrityspaneelia koskevalla koehankkeella saavuttaa käyttökelpoisia tuloksia. Vastaajien sattumanvaraisella valinnalla ei varmisteta edustavuutta, mikä voi tuottaa pinnallisia vastauksia, joiden perusteella ei voi tehdä todella riippumatonta arviota.

6.6. Markkinoiden vapauttaminen

6.6.1. Kansalaisia hyödyttävään terveeseen kilpailuun voidaan päästä vain varmistamalla syrjimätön pääsy markkinoille kaikissa jäsenvaltioissa sekä yhteisön oikeuden yhdenmukainen voimaansaattaminen. Komitea kannattaa energia-alan ja viestinnän markkinoiden vapauttamista ottaen huomioon yhteisön tavoitteet, kuten toimitusvarmuus tai tietotekniikan laajat hyödyntämismahdollisuudet. Juuri tietoyhteiskunnassa tietokanavien hyödyntäminen on kilpailukykyyn säilyttämisen ja parantamisen edellytys.

6.6.2. Komitean näkemyksen mukaan julkisia hankintoja koskevan lakipaketin ehdotusten hyväksymisen tulisi kuulua ehdottomiin painopistealoihin, ja komitea kehottaakin komissiota tekemään ehdotuksia mahdollisimman pian.

6.7. Valtiontuet

6.7.1. Valtiontuet voivat johtaa kilpailuvääristymiin. Komission tulisi määritellä koko yhteiskunnan tunnistamat perusteet valtiontukien järjestelmälliseksi tarkistamiseksi. Tuet tulisi tarkistaa näiden perusteiden pohjalta, ja kilpailuun mahdollisesti muiden toimien kanssa kielteisesti vaikuttavat tuet tulisi tarpeen mukaan poistaa. On kuitenkin otettava huomioon, että tietyillä talouden aloilla on erityistä yhteiskunnallista merkitystä (esim. koulutus), ja niitä on näin ollen arvioitava muulla tavoin. Komitea on erittäin tyytyväinen hiljattain annettuun tietoon, jonka mukaan komissio julkaisee valtiontuista "tulostaulun".

6.8. Rahoituspalvelut

6.8.1. Rahoituspalvelujen yhtenäismarkkinoiden toteuttaminen on keskeisen tärkeä tekijä niiden käyttäjille eli liike-elämälle ja kansalaisille. Jotta kaikki mahdollisuudet voitaisiin hyödyntää, investoijien tulisi voida toimia yhtenäismarkkinoilla ilman epäasianmukaisia rajoituksia.

6.8.2. Tämän vuoksi on yhtenäistettävä sekä kirjanpitoa että pörssin listalleottoa koskevia normeja. Lisäksi olisi erittäin

tärkeää luoda edellytykset tehokkaalle ja edulliselle rajatylitävälle vähittäismaksuliikenteelle.

6.9. Lainsäädännöllinen kehys

6.9.1. Eurooppayhtiön sääntöjen käsittely ei tällä hetkellä etene neuvostossa, ja aiempien puheenjohtajavaltioiden yritykset saada aikaan sopuratkaisu ovat epäonnistuneet. Komitea kehottaa komissiota tai sitä suuremmalla syyllä neuvostoa käynnistämään uuden aloitteen sopimukseen pääsemiseksi. Sama koskee myös eurooppalaisille osuuskunnille, keskinäisille yhtiöille ja yhdistyksille luotavia eurooppalaisia säännöstöjä.

Bryssel 30. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI.

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös yhteensovitetusta valtuutusmenettelystä satelliittivälitteisten henkilökohtaisten viestintäpalvelujen alalla yhteisössä tehdyn päätöksen N:o 710/97/EY voimassaoloajan pidentämisestä"

(2000/C 140/11)

Neuvosto päätti 20. maaliskuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastasi "liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta" -jaosto. Esittelijä oli Giannino Bernabei.

Työjärjestyksen 20 ja 50 artiklan nojalla talous- ja sosiaalikomitea nimesi komitean jäsenen Giannino Bernabein yleisesittelijäksi.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 371. täysistunnossaan 30. maaliskuuta 2000 yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

1.1. Satelliittivälitteisiä henkilökohtaisia viestintäpalveluja (*Satellite Personal Communications Services*, SPCS) käytetään maahan sijoitettujen kiinteiden ja langattomien järjestelmien kanssa sekä vaihtoehtoisesti että niihin yhdistettynä. Erityisesti alueilla, joilla kiinteät perusrakenteet ovat heikosti kehittyneet, satelliittivälitteiset viestintäpalvelut tarjoavat kaikille mahdollisuuden lähettää ja vastaanottaa viestejä.

1.2. Satelliittivälitteisten henkilökohtaisten viestintäpalvelujen käyttöönotto on siis merkittävä askel luotaessa verkkoja, jotka mahdollistavat äänen, tietojen ja kuvien yhteenliittämisen ja liikkumisen maailmanlaajuisesti.

1.3. Huolimatta edellä mainituista mahdollisuuksista ja alan teollisuuden huomattavista toimista markkinoiden kasvu ei ole vielä vastannut odotuksia, mikä saattaa johtua kehittämissäädöksistä ja byrokratian hitaudesta.

1.4. Radiotaajuuksien käyttö on tällä hetkellä niin yksittäisten jäsenvaltioiden kuin Euroopan unionin ja yleisesti koko maailman huomion keskipisteenä. Komissio on julkaissut tiedonannon radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää vihreää kirjaa koskeneen julkisen kuulemisen tuloksista⁽¹⁾. Huolimatta tekniikan ja teknologian merkittävästä edistyksestä, joka on

⁽¹⁾ KOM(1999) 538, 10.11.1999.

suuresti parantanut käytettävissä olevien taajuuksien hyödyntämistä, markkinoiden eri alojen langattomaan viestintään kohdistuvan kasvavan kysynnän vuoksi taajuudet ovat itse asiassa käyneet hyvin rajalliseksi resurssiksi. Näin ollen radio-taajuuksia koskevilla päätöksillä on sekä teknistä että poliittista, sosiaalista ja taloudellista merkitystä.

1.5. Euroopan unionissa haluttiin luoda päätöksellä N:o 710/97/EY sääntelykehys, jonka avulla voitaisiin ottaa koordinoitusti käyttöön sellaiset satelliittivälitteiset henkilökohtaiset viestintäpalvelut, jotka mahdollistavat SPCS-palvelujen hyödyntämisen suoraan käyttäjien päätelaitteilla.

1.6. Edellä mainitun päätöksen takia käyttöön otetut toimet koskivat sekä taajuuksien yhdenmukaista käyttöä että toimilupa-epahtojen yhdenmukaistamista ja päätelaitteiden vapaata liik-kumista. Päätöksessä kaavailtiin myös koko Euroopan kattavaa keskitettyä toimilupamenettelyä.

2. Komission ehdotus

2.1. Huolimatta komission vuonna 1997 tekemästä aloit-teesta sekä Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyö-konferenssin (CEPT) hyväksymistä lukuisista asiaa koskevista päätöksistä ja suosituksista kaikkia päätöksen 710/97/EY toimia ei ole vielä toteutettu. Tämän vuoksi toimilupaehtot ja -menettelyt vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioittain. Satelliittivälitteisiä henkilökohtaisia viestintäpalveluja varten kaa-vailtua keskitettyä toimilupamenettelyä ei myöskään ole vielä toteutettu.

2.2. Kun ajatellaan kolmannen sukupolven maahan sijoitet-tujen langattomien järjestelmien teknologista kehitystä sekä asianmukaista taajuuksien uudelleenorganisoinnin tarvetta, on radiotaajuuksien käyttöä seurattava yhä tarkemmin. Tässä yhteydessä on muistettava, että piakkoin on tarjolla muitakin satelliittivälitteisiä palveluja, joita koskee sama sääntelykehys, vaikka ne toimivatkin muilla taajuuksilla.

2.3. Edellä mainitun huomioon ottaen komissio ehdottaa päätöksellä N:o 710/97/EY – jonka voimassaoloaika päättyy toukokuussa 2000 – käyttöön otetun sääntelykehysten voi-massaolon jatkamista edelleen kolmella ja puolella vuodella eli joulukuun 31. päivään 2003 asti.

3. Päätelmät

3.1. Komitea on käsillä olevaa lausuntoa laatiessaan ottanut asianmukaisesti huomioon aiemmissa lausunnoissaan jo esittämänsä huomiot ja suositukset. Komitea viittaa tässä yhteydessä erityisesti 11. joulukuuta 1997 yksimielisesti hyväksymäänsä lausuntoon matkaviestinnästä ja langattoman viestinnän järjestelmistä (UMTS)⁽¹⁾ sekä 28. huhtikuuta anta-maansa lausuntoon aiheesta ”Vihreä kirja radiotaajuuspolitiikasta – Radiotaajuudet Euroopan yhteisön televiestintä-, yleis-radiotoiminta-, liikenne- ja t&t-politiikassa”⁽²⁾.

3.2. Komitea on tyytyväinen perusteisiin, joiden pohjalta komissio ehdottaa satelliittivälitteisiä henkilökohtaisia viestin-täpalveluja koskevan päätöksen voimassaolon jatkamista. Ko-mitea katsoo, että päätöksen voimassaolon pidentäminen vastaa sekä sääntelyllisiä että markkinoiden tarpeita.

3.3. Komitea toivoo komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston kuitenkin kiinnittävän huomiota siihen, että ”vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelun” mukaisen tele-viestinnän sääntelykehysten harmonisoinnin ohella on tärkeää, että käyttäjille ennen kaikkea tarjotaan yhä laajempia taajuuskapasiteetteja kohtuuhintaan yhdistämällä soveltuvasti maahan sijoitetut kiinteät ja langattomat järjestelmät, satelliit-tivälitteiset järjestelmät sekä kaapelitelevisioverkot. Samalla on taattava palvelut eriytettyjä tilaajayhteyksiä (*Unbundled Local Loop*) varten käyttäjän paikallisverkkoon.

3.4. Komission ehdotus näyttää vastaavan Euroopan unio-nin tarvetta liittyä täysin tietoyhteiskuntaan ja omaksua uusi *on-line*-kaupankäyntitapa sekä hyödyntää kaikkia perusraken-teita ja tarvittavia viestintäteknologioita Internet-markkinoiden toteuttamiseksi.

⁽¹⁾ EYVL C 333, 30.10.1998, s. 56.

⁽²⁾ EYVL C 169, 16.6.1999, s. 3.

Bryssel 30. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Unionin talous: katsaus vuoteen 1999"

(2000/C ===/12)

Talous- ja sosiaalikomitea päätti 2. maaliskuuta 2000 työjärjestyksensä 23 artiklan 3 kohdan nojalla antaa lausunnon aiheesta "Unionin talous: katsaus vuoteen 1999".

Asian valmistelusta vastannut "talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus" -jaosto antoi lausuntonsa 7. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Harry Byrne.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (30. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

1.1. Komissio on aloittanut uuden julkaisusarjan, jonka ensimmäisen osan otsikkona on "Vuoden 1999 EU:n talouskatsaus". Julkaisu korvaa entiset "taloudelliset vuosikatsaukset".

1.2. Vuoden 1999 talouskatsauksella on kaksi päätarkoitusta: ensinnä selostaa Euroopan unionissa viime aikoina tapahtunutta sekä odotettavissa olevaa talouskehitystä ja toiseksi tutkia talouspolitiikan kannalta erityisen merkittäviä yksittäisiä talouskysymyksiä aihekohtaisin tutkimuksin.

1.3. Komitea on tyytyväinen uuteen julkaisuun. Yhteisen valuutan käyttöönoton ja yhtenäismarkkinoiden täytäntönnäpön vuoksi on yhä tärkeämpää tarkastella Euroopan unionia yhtenä taloudellisenä kokonaisuutena ja seurata tarkasti yksittäisten jäsenvaltioiden sisäisiä eroja, jotka saattavat uhata Euroopan unionin yleistä taloudellista yhtenäisyyttä.

1.4. Komitea on myös tyytyväinen perusteellisiin analyysihin, joita on tehty seuraavilla viidellä tärkeällä alalla suorituissa aihekohtaisissa tutkimuksissa:

- Euroopan unionin työttömyyden syyt
- vero- ja etuusjärjestelmät ja työn kannustimet
- väestön ikääntymisen pitkän aikavälin taloudelliset ja budjettivaikutukset
- hintaerot Euroopan unionissa
- Euroopan pääomamarkkinoiden kehitys.

2. Talouden tilanne ja näkymät

2.1. Syksy 1999: talousennusteet vuosiksi 2000–2001

2.1.1. Syksyn 1999 ennusteet ovat lupaavat kasvun ja työllisyyden sekä lähentymiskehityksen jatkumisen kannalta.

Syksyn 1999 talousennusteiden tärkeimmät luvut: EU-15^(a)

	1997	1998	syksy 1999			ero kevääseen 1999	
			1999	2000	2001	1999	2000
BKT:n kasvu	2,5	2,6	2,1	3,0	3,0	0,0	0,3
laiteinvestoinnit	5,5	9,4	6,0	6,3	6,8	2,2	1,0
työllisyys	0,8	1,3	1,2	1,2	1,1	0,4	0,4
työttömyysaste ^(c)	10,6	9,9	9,2	8,6	8,0	– 0,4	– 0,6
inflaatio ^(d)	1,7	1,3	1,2	1,5	1,6	0,0	0,0
julkisen talouden alijäämä (% BKT:stä)	– 2,4	– 1,5	– 1,0	– 0,6	– 0,3	0,5	0,7
julkisyhteisöjen velka (% BKT:stä)	70,5	69,6	68,6	66,3	63,8	0,0	– 0,7

	1997	1998	syksy 1999			ero kevääseen 1999	
			1999	2000	2001	1999	2000
vaihtotase (% BKT:stä)	1,4	1,0	0,5	0,4	0,5	– 0,4	– 0,5
p.m. BKT:n kasvu EUR-11	2,3	2,7	2,1	2,9	2,9	– 0,1	0,2

(a) todellinen vuotuinen muutos prosentteina ellei muuta mainittu

(b) plus- ja miinusmerkit merkitsevät korkeampaa (matalampaa) positiivista lukua tai matalampaa (korkeampaa) negatiivista lukua verrattuna kevääseen 1999. EKT 95 -järjestelmään siirtymisen vuoksi kaikkia tietoja ei voida vertailla näiden kahden ennusteen välillä.

(c) osuus työvoimasta

(d) yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Lähde: European Economy, Supplement A – Economic trends, No 10/11 – October/November 1999, European Commission

2.1.2. Vaikka lähes kaikki tunnusluvut antavat kevään 1999 ennusteita suotuisamman kuvan vuosiksi 1999 ja 2000, seuraavat seikat erottuvat myönteisyydellään muista:

- 3 prosentin kasvuennuste vuosiksi 2000 ja 2001
- investointien huomattava lisääntyminen
- julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan pieneneminen.

2.1.3. Myös työllisyys- ja työttömyysennusteet osoittavat kehityksen kulkevan kohti parempaa, vaikkakin suhteellisen vaatimatonta vauhtia.

2.2. Vuoden 1999 EU:n talouskatsaus

2.2.1. Talouskatsauksessa korostetaan seuraavia seikkoja:

- Euro on otettu menestyksellisesti käyttöön 11 jäsenvaltiossa.
- Vuoden 1998 loppu- ja vuoden 1999 alkupuolella tapahtunut kasvun hidastuminen on saatu käännettyä nopeutumiseksi korkojen alentamisen, maltillisen palkkakehityksen ja euron aliarvostuksesta johtuvan viennin kasvun avulla.
- Inflaatio on pysynyt hallinnassa öljyn hinnan jyrkästä noususta huolimatta.

2.2.2. Komissio katsoo, että Euroopan unionin talouden perustekijöiden vahvuus ja ulkoisen ympäristön kirkastuvat näkymät antavat aiheen suhtautua luottavaisesti talouskasvuun lyhyellä aikavälillä. Merkittävin riskitekijä on, että Yhdysvaltain taloudessa tapahtuisi ”kova lasku”, joka keskeyttäisi maailmantalouden kasvun, kuten Aasian kriisi teki vuonna 1998.

2.2.3. Komissio on yleisesti ottaen tyytyväinen vakausta kasvusopimuksen edellyttämiin jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmiin, vaikka katsookin, että eräiden jäsenvaltioiden tulisi vauhdittaa ohjelmiaan.

2.3. Aihekohtaiset tutkimukset

2.3.1. EU:n työttömyyden syyt

2.3.1.1. Komissio päättelee, että Euroopan sitkeästi korkeana pysynyt työttömyys on ollut seurausta kysynnän ja tarjonnan häiriöistä sekä joustamattomista työmarkkinainstituutioista ja hyödykemarkkinoiden sääntelystä. Se katsoo, että ongelman ratkaiseminen edellyttää

- tervettä talouspolitiikkaa
- toimia työmarkkinoiden yleisen toiminnan parantamiseksi
- talousuudistuksia, joilla parannetaan kilpailukykyä ja hyödyke- ja palvelumarkkinoiden toimivuutta.

2.3.2. Vero- ja etuusjärjestelmät sekä työn ja työpaikkojen luomisen kannustimet

2.3.2.1. Komissio korostaa, että vero- ja etuusjärjestelmien tulisi tarjota työttömille tai työelämän ulkopuolella oleville henkilöille todellisia kannustimia etsiä ja ottaa vastaan työtä tai koulutusmahdollisuuksia. Tällä perusteella komissio katsoo, että vaikka jäsenvaltiot ovat alkaneet puuttua tähän kysymykseen, saavutettu edistys on toistaiseksi ollut riittämätöntä.

2.3.3. Väestön ikääntymisen pitkän aikavälin talous- ja budjettivaikutukset

2.3.3.1. Komissio ei kiinnitä suinkaan ensi kertaa huomiota väestön ikääntymisestä johtuvan terveydenhoito- ja eläkekustannusten nousun vaikutuksiin. Tässä katsauksessa komissio korostaa väestörakenteen muutoksista mahdollisesti aiheutuvan julkisten menojen 7 prosentin kasvun potentiaalisia vaikutuksia Euroopan unionin vakauteen ja kasvuun.

2.3.4. Markkinoiden yhdentyminen ja hinnat

2.3.4.1. Komissio arvioi yhteisön nykyistä hintahajontaa suhteessa Yhdysvaltoihin. Huolimatta vuosina 1985–1993 saavutetusta edistyksestä ero Yhdysvaltoihin on yhä huomattava, ja vuoden 1993 jälkeen edistys on varsin yllättävästi pysähtynyt.

2.3.5. Euroopan pääomamarkkinoiden kehitys

2.3.5.1. Komissio analysoi Euroopan pääomamarkkinoiden suorituskkyä, joka on ollut Yhdysvaltain ja Japanin markkinoita heikompi. Komissio kysyy kuitenkin, ovatko pääomamarkkinat ja erityisesti Yhdysvaltain markkinat nykyisin yliarvostettuja, antamatta tähän kuitenkaan lopullista vastausta.

3. Talous- ja sosiaalikomitean huomioid

3.1. Työttömyys on edelleen komitean suurin huolenaihe, ja komitea on aiemmin ilmaissut kantanaan, että EU:n keskipitkän aikavälin kasvutavoitteen on oltava vähintään 3,5 prosenttia, jos työttömyys halutaan vähentää tyydyttävälle tasolle. Tästä huolimatta komitea on tyytyväinen neuvoston puheenjohtajan ehdotukseen ottaa keskipitkän aikavälin tavoitteeksi vähintään 3 prosentin kasvu ja toivoo, että tämä hyväksytään Eurooppa-neuvoston seuraavassa kokouksessa, jonka aiheena on "Työllisyys, talousuudistus ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus – kohti innovaation ja tiedon Eurooppaa".

3.2. Työttömyyden ennustettu väheneminen 8 prosenttiin vuoden 2001 loppuun mennessä on tervetullut vaikkakin vaatimaton merkki edistyksestä. Tarkasteltaessa EU:n työttömyyttä tulisi muistaa, että Tanskaa, Luxemburgia, Yhdistynyttä kuningaskuntaa, Alankomaita, Itävaltaa ja Ruotsia lukuunottamatta työmarkkinoille osallistumisen aste on useimmissa EU:n jäsenvaltioissa hyvin alhainen verrattuna Yhdysvaltoihin ja Japaniin. Tämä saattaa johtua siitä, että joidenkin mielestä nykyisen korkean työttömyysasteen takia ei kannata ilmoittautua työnhakijaksi. Toisaalta tämä mahdollinen lisätyövoima voisi osittain tasapainottaa väestön ikääntymisen vaikutuksia tulevaisuudessa.

3.3. Komitea panee merkille ennusteen BKT:n kasvusta 3 prosentilla vuosina 2000 ja 2001. Tämä merkitsi rohkaisevaa elpymistä vuoden 1999 arvioidusta 2,1 prosentin kasvusta, ja mikäli osakemarkkinoiden romahduksen kaltaisia ulkoisia häiriöitä ei synny, ennuste ei vaikuta perusteettoman optimistiselta. Lisäksi komitea oli viime vuonna huolissaan eräissä maissa ilmenneestä deflatorisesta kehityksestä, joka nyt on kuitenkin heikennyt.

3.4. Komitea yhtyy komission arvioon, jonka mukaan Euroopan unioni saattaa päästä yhä kestävämpään elpymiseen, joka voi johtaa työllisyyden kipeästi kaivattuun ja nykyistä voimakkaampaan lisääntymiseen. Nämä parantuneet työllisyysnäköymät riippuvat kuitenkin asianmukaisen politiikan jatkamisesta. On kuitenkin hyvin mahdollista, että kasvu voisi ylittää ennustetut 3 prosenttia.

3.5. Taloudellisen lähentymisen jatkuva edistyminen ja jäsenvaltioiden alijäämä- ja velkatilanteen yleinen parantuminen muodostavat hyvän perustan elpymiselle.

3.6. Komitea huomauttaa, että ennusteet koskevat väistämättä pääosin koko euroaluetta tai EU:ta. On tärkeää, että yksittäisten jäsenvaltioiden erilaiset tilanteet otetaan huomioon tulkittaessa yleisiä poliittisia suuntaviivoja. On myös tärkeää painottaa tiettyjen maiden talouspolitiikassa saavutettua menestystä, josta voidaan ottaa opiksi. Vaikuttavin esimerkki tästä on Irlanti. Oheisessa liitteessä esitetään menestyksen salat pääpiirteissään. Se on samalla kehoitus komissiolle syventää tämäntyyppisiä analyyseja.

3.7. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että yksi tärkeä EU:n työllisyyttä ja tuotannon kasvua haittaava tekijä on pankkien myöntämän riski- ja alkupääoman vähäisyys Yhdysvaltoihin verrattuna. Tällaisen rahoituksen saatavuuden parantamisella olisi kasvua kiihdyttävä vaikutus erityisesti huipputekniikan alalla, johon perinteiset investointiperusteet eivät enää sovellu.

3.8. Tätäkin tärkeämpi optimistista ennustetta tukeva tekijä on kuitenkin yhteisen valuutan käyttöönotto 11 jäsenvaltiossa. Tämä oli poliittisesti ja teknisesti huomattava menestys. Niin jäsenvaltioiden hallitusten, yritysten kuin kuluttajien tulisi vauhdittaa valmistautumistaan euron täysimittaiseen käyttöönottoon 1. tammikuuta 2002.

3.9. Jotkut tarkkailijat ovat katsoneet euron suhteellisesti "epäonnistuneen", koska sen arvo muihin kansainvälisiin valuuttoihin nähden on laskenut sen käyttöönoton jälkeen. Tällainen väittäjä perustuu kuitenkin näkemykseen, jonka mukaan käyttöönottokurssi oli "oikea" kurssi eikä vain senhetkinen markkinakurssi. Käytännössä euron laskenut arvo vastannee paremmin asianomaisten talouksien syklin nykyvaihetta, joskin kurssin heikkeneminen edelleen herättäisi pelkoa inflaation kiihtymisestä.

3.10. Euron arvon aleneminen on itse asiassa ollut luultavasti tärkein euroalueen vientivetoisen elpymisen vuonna 1999 laukaissut tekijä. Siksi on toivottava, ettei euron kurssi kohoa asianomaisten talouksien elpymistä nopeammin eikä inflaation pelko aiheuta liian nopeita koronnousuja.

3.11. Euron muut myönteiset vaikutukset johtuvat sen yhteisön sisäiselle kaupalle antamasta piristysruiskeesta, joka perustuu yhtenäisvaluutan tuomaan valuuttakurssiriskittö- mään ja hinnoiltaan avoimempaan toimintaympäristöön – on muistettava, että yksi euroalueen ominaispiirteistä on sen voimakas riippuvuus kotimaisesta kysynnästä, jonka osuus BKT:stä on noin 90 prosenttia. Tästä syystä yhtenäismarkkinoiden loppuunsaattamista tulisikin vauhdittaa. ”Cardiffin prosessi” on tervetullut väline tavara-, palvelu-, pääoma- ja työmarkkinoiden joustavoittamiseksi. Tämä parantaa Euroopan kilpailukykyä huipputekniikkaan perustuvilla aloilla.

3.12. Jos työttömyys odotusten mukaisesti vähenee edelleen (joskin jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja), on tärkeää, että ryhdytään asianmukaisiin toimiin työelämään palaavien työntekijöiden tukemiseksi. Talouden elpymässä ensimmäisinä työtä saavat todennäköisimmin ammattitaitoisimmat ja vähiten aikaa työttöminä olleet työntekijät. Elpymisen edetessä seuraavat työmarkkinoille palaavat työntekijäryhmät ovat todennäköisesti olleet työttöminä jo jonkin aikaa ja tarvitsevat kohdennettua tukea integroituakseen uudelleen työelämään. Jäsenvaltioiden tulisi siksi tehdä – yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa – jo etukäteen esimerkiksi täydennyskoulutusta koskevia suunnitelmia. Koulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa tavoiteltavat taitotasot tulee sovittaa nykyisten ja odotettavissa olevien avoimien työpaikkojen mukaisiksi. Tulee myös muistaa, että tarvittavien taitojen antaminen luo itse asiassa kyseisten taitojen kysyntää ja lisää työllisyyttä luovaa kasvua. Komitea kannattaa innovaatioon ja tietoon perustuvaa taloutta, jonka puolesta vedotaan Lissabonin huipukoukussa.

3.13. Koko yhteisöä tarkastellen inflaatiokehitys oli erittäin hyvä vuonna 1999. Ei pidä kuitenkaan unohtaa, että inflaatiota on pidettävä jatkuvasti silmällä ja että eräissä jäsenvaltioissa sen alkava kasvu aiheuttaa jo huolta.

3.14. Komitea pitää komission tutkimusta vero- ja etuusjärjestelmistä ja työn kannustimista merkittävänä panoksena, jonka avulla ymmärretään paremmin, mitä on tehtävä, jotta matalapalkkaiset työntekijät eivät jää työttömyys- ja toimettomuusloukkuihin. On kuitenkin huomattava, että kasvu on paras lääke työpaikkojen puutteeseen, mikäli myös taitojen yhteensopimattomuuteen puututaan.

3.15. Komission tutkimustuloksista käy selvästi ilmi, että useimpien jäsenvaltioiden verorakenne⁽¹⁾ erityisesti matalapalkka-alojen suhteen ei suosi työllistämistä ja voi siten haitata työpaikkojen luomista. Hyvin harvat jäsenvaltiot ovat onnistuneet kaventamaan työhön kohdistuvaa kokonaisverokiilaa.

3.16. Esityksensä päätteeksi komissio toteaa myönteisesti, että jäsenvaltiot ovat tehostamassa rakenteellisen työttömyyden vastaisia ponnistuksiaan. Vaikka komitea on edelleen

sitoutunut eurooppalaiseen sosiaalimalliin, se antaa täyden tukensa jäsenvaltioiden ilmeiselle päättäväsyydelle edetä tähän suuntaan. Tässä yhteydessä komitea kehottaa pyrkimään kaikin voimin yhdentämään komission erilaiset poliittiset aloitteet ja etenkin ne, jotka liittyvät taloudellisiin (103 artikla) ja työllisyyspoliittisiin (EY-sopimuksen 128 artikla) suuntaviivoihin.

3.17. Komission huomiot väestön ikääntymisen pitkän aikavälin vaikutuksista talouteen ja budjettiin täydentävät aiempia, esim. eläkkeistä annettuja tiedonantoja⁽²⁾. Tällä tärkeällä kysymyksellä on mahdollisesti merkittäviäkin seurauksia jäsenvaltioiden rahoitusasemaan, ja sen vaikutukset ulottuvat vuoden 1999 talouskatsauksen lyhyen aikavälin näkymiä pidemmälle. Komitea yhtyy komission kehoitukseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee jatkaa yhtenäisiä uudistuksia, jotka perustuvat työmarkkinauudistuksiin, vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteeksi asetetun julkisen talouden vakaan rahoitusaseman saavuttamiseen sekä eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmien tervehdyttämiseen.

3.18. Kysymys väestön ikääntymisestä on sikäli epätavallinen, että sitä koskevat pitkän aikavälin ennusteet eivät perustu pelkkiin arvioihin vaan luotettavasti todennettuihin kehityssuuntauksiin kuten syntyvyyden vähenemiseen ja eliniänodotteen kasvuun. Se on myös kysymys, joka ei koske ainoastaan Eurooppaa vaan myös sen tärkeimpiä kilpailijoita, vaikkakin eri mitassa.

3.19. Verotuksen suhteen komitea on huolissaan siitä, että talouskasvua mahdollisesti jarruttavan ja jäsenvaltioiden talouksien kansainvälistä kilpailukykyä heikentävän kokonaisverotaakan pienentämisessä ei keskimäärin ole edistytty. Komitea suosittaa, että komissio tekee aihekohtaisen tutkimuksen veroasteen ja kasvun välisestä suhteesta. Lisäksi jäsenvaltioiden välisen haitallisen verokilpailun eri tyyppisiä koskevasta tutkimuksesta tulee siirtyä toimintaan.

3.20. Komissio korostaa tehokkaan rajanylittävän pienten summien vähittäismaksujärjestelmän tarvetta. Euroopan hyvin hajanaudessa clearing- ja maksuselvittelyjärjestelmässä on 31 selvitysyhtiötä. Komitea katsoo, että tässä asiassa on ryhdyttävä kiireesti toimiin. Muutoin yhtenäisvaluutan kansalaisille tuomat edut vesittyvät. Tämä vahingoittaa euron uskottavuutta juuri kun Euroopan unionin kuluttajien luottamusta tulisi kohentaa.

⁽²⁾ Ks. myös TSK:n lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto – Kohti lisäeläkkeiden yhtenäismarkkinoita – Vihreää kirjaa lisäeläkkeistä yhtenäismarkkinoilla koskevan lausuntokierroksen tulokset”, EYVL C 368, 20.12.1999, s. 57.

⁽¹⁾ Ts. työhön kohdistuvat välittömät verot ja sosiaaliturvamaksut.

3.21. Komitea panee huolestuneena merkille, että EU:ssa vuosina 1985–1993 edennyt hintojen lähentyminen on pysähtynyt. Tämä viittaa kilpailua haittaaviin tekijöihin. Yhtenäisvaluutan käyttöönotto paljastanee kilpailun puutteen, joka pienentää edelleen kuluttajien hyväksi koituvia etuja.

3.22. Viime vuonna komitea kehotti komissiota esittämään keskipitkän aikavälin skenaarioita makrotaloudellisen päätöksenteon tueksi. Komitea katsoo edelleen, että tämä on Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden yleisten talouspoliittisten suuntaviivojen laatimisen välttämätön edellytys.

4. Päätelmät

4.1. Komitea korostaa vielä kerran vuotuisen talouskatsauksen merkitystä yhteisön ja jäsenvaltioiden laajojen talouspoliittisten suuntaviivojen laatimisen kannalta. Se toivoo, että tulevaisuudessa komission katsauksen erikieliset toisinnot ovat saatavilla hyvissä ajoin.

4.2. Koko EU:n ennakoitu 3 prosentin vuotuinen kasvu on merkki siitä, että EU on todellakin toipumassa vuoden 1998 kriisistä, ja tämä tuo mukanaan kaivattuja työpaikkoja. Työttömyyden vaatimaton väheneminen 8 prosenttiin osoittaa kuitenkin, että kasvun työllistävyttä tulee yrittää lisätä kaikin voimin erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joiden työttömyysaste on korkein.

4.3. Komitea toteaa, että budjetin vakauttamisessa ja julkisen velan vähentämisessä on edelleen tapahtunut edistystä. Nykyisen nopean kasvun aikana tätä edistystä voitaisiin kuitenkin vauhdittaa etenkin tietyissä jäsenvaltioissa. Komitea kehottaa komissiota ottamaan huomioon jäsenvaltioiden julkisten investointien (koulutus, liikenne jne.) tason ja laadun ja erityisesti niiden merkityksen kasvun edistämisen kannalta.

4.4. Komitea katsoo, että euron käyttöönotto oli menestys, mutta sen myönteiset vaikutukset eivät vielä tunnu täysimittaisina. Euron suhteellisen alhainen kurssi dollariin nähden on suurimmaksi osaksi hyödyttänyt Euroopan vientiä. Kurssin laskeminen edelleen tulisi kuitenkin estää, sillä öljy ja muut hyödykkeet hinnoitellaan dollareina ja raaka-aineiden hintojen nousu voisi laukaista inflaation kiihtymisen. Komitea toivoo, että kun euron arvo vakiintuu, sitä käytetään laajemmin kansainvälisessä hinnoittelussa.

4.5. Nykyiset työllisyysnäkymät ovat yleisesti ottaen hyvät. Tätä kehitystä voitaisiin vahvistaa entisestään jatkamalla hintavakauteen, järkevään palkkakehitykseen ja budjettivakautukseen perustuvaa asianmukaista politiikkaa.

4.6. Komitea kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota heikoimmassa asemassa olevien työttömien auttamiseen takaisin työelämään. Tämä sisältäisi kohdennettuja jatkokoulutus-toimia, joilla annetaan tarvittavia taitoja, sekä tutkimuksen vero- ja etuusjärjestelmän haitallisista vaikutuksista erityisesti matalapalkkaisiin työntekijöihin. Tällä alalla menestyneitä jäsenvaltioita tulisi tarkastella sitä silmällä pitäen, voitaisiinko niiden politiikkaa jäljitellä menestyksellisesti myös muualla.

Bryssel 30. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

LIITE

talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Irlanti: esimerkki menestyksellisestä talouspolitiikasta

1. Komission syksyn 1999⁽¹⁾ talousennusteet luottavat hyvin suotuisan kasvu- ja työllisyyskehityksen jatkumiseen Irlannissa.

Taulukko 1

	BKT (% vuodessa)	työllisyys (% vuodessa)	työttömyysaste (% aktiiviväestöstä)
Ø1986–1990	4,6	1,1	15,5
Ø1991–1995	4,6	1,9	14,5
Ø1996–2001	8,0	4,0	7,7
1999	7,8	4,2	6,4
2000	6,9	3,2	5,5
2001	5,8	2,4	4,9

Näitä tuoreempien tietojen perusteella tulokset voivat olla vielä parempia.

2. Tämän kehityksen ansiosta Irlanti on voinut parantaa tuntuvasti BKT:tään henkeä kohti (ostovoimapariteetilla korjattuna, indeksi EUR(15) = 100) sekä työllisyystilannettaan.

Taulukko 2

	BKT henkeä kohti (ostovoimapariteetilla korjattuna) EUR(15)=100		
	IRL	UK	D
1960	62,6	121,6	121,1
1970	61,2	102,8	115,1
1980	65,5	95,7	115,5
1985	66,8	98,9	115,6
1990	73,3	99,5	114,2
1995	92,1	95,4	109,8
1996	93,0	98,1	109,6
1997	101,7	101,5	107,9
1998	107,0	101,8	107,6
1999	111,5	102,0	107,1
2000	115,0	102,7	106,8

⁽¹⁾ Tämän liitteen luvut vuosilta 1999, 2000 ja 2001 vastaavat komission syksyn 1999 ennusteita.

Mitattuna BKT:llä henkeä kohti Irlanti siis ohitti vuonna 1997 Yhdistyneen kuningaskunnan ja yhteisön keskiarvon ja vuonna 1999 Saksan.

On syytä huomata, että Irlannin työllisyysihmeen tapahtuessa jatkui myös perinteisesti hyvin voimakas työntekijää kohti mitatun tuottavuuden kasvu. Työllisyyden kohentuminen on siten seurausta BKT:n kasvun kiihtymisestä ohi tuotannon kasvun.

Taulukko 3

	tuottavuus (% vuodessa)	BKT (% vuodessa)	työllisyys (% vuodessa)
1974–1985	3,7 (2,0) (*)	3,8 (2,0) (*)	0,1 (0,0) (*)
1986–1995	3,1 (1,9) (*)	4,6 (2,4) (*)	1,5 (0,5) (*)
1996–2001	3,8 (1,5) (*)	8,0 (2,5) (*)	4,0 (1,0) (*)

(*) suluissa olevat luvut = EUR(15)

Tämä erottaa Irlannin muista jäsenvaltioista (erityisesti Espanjasta ja Alankomaista), joiden työllisyyskehitys on hyvä mutta joissa tämä on saavutettu lähinnä työntekijäkohtaisen tuottavuuden hitaamman kasvun avulla.

3. Irlannin menestyksen perustukset laskettiin 1980-luvun puolivälissä.

3.1. Lähinnä pelko julkisen velan ja korkotaakan kestäättömästä kasvusta sai aikaan ajattelutavan muutoksen ja käynnisti tiukan budjettivakauspolitiikan.

Politiikka olikin tarpeen, sillä suurin osa julkisesta velasta oli otettu ulkomailta (vuonna 1987 yli 40 prosenttia BKT:stä).

Taulukko 4

Prosentteina BKT:stä:

	julkinen velka	korkotaakka	julkisen talouden vaje (–)	julkiset menot	julkiset tulot
1970	48,2	3,9	– 4,3	37,4	33,2
1980	67,6	6,5	– 12,6	50,1	37,5
1985	98,6	9,8	– 10,7	51,5	40,7
1987	110,7	9,2	– 8,5	49,4	41,0
1990	92,6	7,9	– 2,8	42,3	39,5
1995	80,8	5,6	– 2,5	41,2	38,8
2000	(39,3)	(2,3)	(+ 3,1)	(33,2)	(36,3)
2001	(32,8)	(2,1)	(+ 3,2)	(32,6)	(35,8)

Julkinen talous vakautettiin pääasiassa supistamalla julkisia menoja, joita vähennettiin yli 50 prosentista noin 30 prosenttiin BKT:stä. Tätä helpotti korkorasituksen keveneminen korkojen laskun (EMU:n vaikutus) ja julkisen velan pienenemisen seurauksena. Julkinen velka väheni yli 110 prosentista BKT:stä vuonna 1987 ennustetulle alle 40 prosentin tasolle. Julkisen talouden vaje (10,7 prosenttia BKT:stä vuonna 1985!) on käännetty ylijäämäksi. Samanaikaisesti vero- ja sosiaaliturvamaksutaakkaa kevennettiin tuntuvasti 1990-luvun kuluessa.

3.2. Verojen alentaminen ja verouudistus olivat tärkeässä osassa hallituksen, ammattiliittojen ja työnantajajärjestöjen välisissä kolmikantasopimuksissa. Vuodesta 1988 sopimuksia on solmittu neljä kertaa kolmeksi vuodeksi kulloinkin; viidennessä sopimuksesta on neuvoteltu ja sitä ollaan parhaillaan hyväksymässä. Nämä sopimukset ovat mahdollistaneet tuotantoyksikkökohtaisten palkkakustannusten kasvun, joka sopii yhteen matalan inflaatioasteen ja ulkoisten kustannusten kilpailukyyn merkittävän parantumisen kanssa. Samanaikaisesti reaali-palkkojen kasvu oli hitaampaa kuin tuottavuuden kasvu; tämä tarkoittaa, että todelliset palkkakustannukset tuotantoyksikköä kohti laskivat huomattavasti, mikä aloitti investointien tuottavuuden kasvusuuntauksen. Palkkakehityksen maltillisuudesta huolimatta reaali-palkkoja kyettiin nostamaan merkittävästi, ja tämä yhdessä erityisesti 1990-luvun jälkipuoliskolla tapahtuneen työllisyystilanteen parantumisen kanssa avasi tien yksityisen kulutuksen ja kotimaisen kysynnän voimakkaalle kasvulle.

Taulukko 5

	nimellis-palkat henkeä kohden (% vuodessa)	tuottavuus työntekijää kohden (% vuodessa)	palkkakus- tannukset tuotantoyk- sikköä kohti (% vuodessa)	todelliset palkkakus- tannukset tuotanto- yksikköä kohti (*) (% vuodessa)	osakekannan tuottavuus (%)		reaali-palkat henkeä kohden (% vuodessa)	yksityinen kulutus (% vuodessa)
					IRL	EUR(15)		
1974–1985	16,7	3,7	12,5	– 0,2	6,8	5,6	2,6	2,2
1986–1990	5,7	3,5	2,1	– 1,1	8,9	6,8	2,3	3,4
1991–1995	4,3	2,6	1,7	– 1,1	9,7	7,1	1,7	3,1
1996–2001	5,4	3,8	1,5	– 2,3	14,0	8,3	2,2	7,2
1999	6,0	3,4	2,5	– 1,3	14,6	8,3	2,9	7,7
2000	6,4	3,6	2,7	– 1,4	14,7	8,5	3,2	6,9
2001	6,6	3,2	3,3	– 0,6	14,5	8,7	3,6	6,3

(*) Todellisten palkkakustannusten ja tuottavuuden kehityssuuntausten ero prosentteina.

3.3. Julkisen talouden vakautus ja maltilliset palkankorotukset mahdollistivat Maastrichtin kriteerien täyttämisen ja rahapolitiikan väljentämisen. Korkojen lähentyminen kohti EMU-tasoa loi 1990-luvun jälkipuoliskolla olot, jotka olivat erityisen suotuisat kasvulle ja työllisyydelle.

Taulukko 6

	palkkakustannukset tuotantoyksikköä kohti verrattuna 22 teollisuusmaahan 1987=100		korot	
	kansallisena valuuttana	USD (*)	lyhyet	pitkät
1986–1990	97,1	97,1	10,2	10,5
1991–1995	87,9	89,1	8,5	8,8
1995–2000	83,0	82,7	5,8	4,7
1999	82,6	79,7	4,6	3,0
2000	(83,5)	(80,1)	(5,8)	(3,5)

(*) = todellinen vaihtokurssi

Julkisen talouden vakauttamisessa sekä kilpailukyyn ja kannattavuuden palauttamisessa – joka oli paljolti palkkakehityksen ansiota – saavutetun edistyksen jälkeen rahapolitiikan väljentäminen mahdollisti voimakkaan kasvun vaarantamatta hintavakautta.

3.4. Kilpailukyyn kohentumissuuntauksen ansiosta kasvu oli alusta alkaen vientivetoista. Käyttämättömän kapasiteetin vähennyttyä ja hyvin suotuisan rahapolitiikan synnyttyä 1990-luvun jälkipuoliskolla investointien hyvä kannattavuus kantoi hedelmää: investoinneista on tullut kasvun todellinen moottori (yli 13 prosenttia vuodessa vuosina 1996–2001).

Taulukko 7

	mahdollinen tuotantokuilu (% vuodessa)	vienti (% vuodessa)	kaikki investoinnit (% vuodessa)	pääomainvestoinnit (% vuodessa)	julkiset investoinnit % BKT:stä
1974–1985	– 3,4	8,7	0,7	1,6	4,6
1986–1990	– 1,7	9,1	4,5	6,0	2,3
1991–1995	– 2,3	13,2	2,4	1,8	2,2
1996–2001	– 1,1	14,2	13,6	13,7	2,7
1999	– 0,3	11,5	13,7	15,9	2,9
2000	+ 0,3	9,8	11,7	12,5	3,0
2004	+ 0,2	8,8	9,4	9,1	3,2

Pääoman bruttomuodostuksen osuus BKT:stä on kasvanut jyrkästi noin 16 prosentista vuosina 1992–1993 nykyiseen noin 26 prosenttiin. Tämä näyttävä investointiaste oli mahdollista rahoittaa aiheuttamatta erityistä painetta vaihtotasetta tai pitkiä korkoja kohtaan julkisen talouden vakauttamisen ansiosta: julkisyhteisöjen säästöjen osuus BKT:stä kasvoi hieman alle –5 prosentista vuosina 1974–1985 nykyiseen yli +5 prosenttiin.

Tämä korkea investointiaste mahdollistaa tuotantopotentialin merkittävän lisäämisen, niin että Irlannin talous on voinut saavuttaa hyvin korkean BKT:n kasvuasteen ilman että tähän mennessä olisi ilmennyt pahoja kapasiteettirajoituksia.

Taulukko 8**Säästöt ja investoinnit prosentteina BKT:stä**

	yksityisen sektorin säästöt	julkisen sektorin säästöt	kansalliset säästöt	vaihtotase	pääoman bruttomuodostus
1974–1985	22,9	– 4,6	18,4	– 7,9	26,3
1986–1990	19,7	– 3,6	16,7	– 1,0	17,7
1991–1995	19,2	– 0,6	18,5	+ 2,1	16,4
1996–2001	20,4	+ 4,2	24,6	+ 1,6	23,0
1999	20,3	+ 4,9	25,1	+ 0,9	24,2
2000	21,0	+ 5,2	26,3	+ 0,4	25,9
2001	21,4	+ 5,6	27,0	(– 0,1)	27,1

3.5. Näitä "Irlannin ihmeen" kansantaloudellisia osatekijöitä tuettiin aktiivisella rakennepolitiikalla. Ponnistukset työvoiman kouluttamiseksi ansaitsevat tässä yhteydessä erityismaininnan, sillä niiden avulla vältettiin tilanne, jossa työmarkkinoiden pullonkaulat olisivat hidastaneet voimakasta kasvua. Tämä politiikka on saanut palkintonsa, kun Irlannin talous on luonut suuria määriä työpaikkoja. Verotus- ja sosiaaliturvajärjestelmän uudistus sekä huomattava (paluu-/)maahanmuutto ovat myös lisänneet työvoiman tarjontaa. Työllisyysaste (osuus työikäisestä väestöstä) on noussut nykyiseen 61 prosenttiin vuosien 1986–1990 noin 52 prosentista. On kuitenkin todennäköistä, että merkittäviä työvoimareservejä on yhä mahdollista mobilisoida (Yhdysvaltain työllisyysaste on noin 75 prosenttia).

Huomiota tulisi kiinnittää myös toiseen rakennepolitiikan osatekijään: yhteisön rakennerahastoihin. Irlannin talouden nettopääoman kasvattamisen sijasta (vaihtotase on yleensä ollut ylijäämäinen) rahastojen toiminta keskittyy rakennepoliittisten toimien osarahoittamiseen aluekehityksen, perusrakenteiden ja työmarkkinoiden alalla. Irlanti on tyypillinen esimerkki maasta, jossa rakennerahastoiden käytöllä on saavutettu suurin mahdollinen vaikutus erityisesti siksi, että tällaiset toimet ovat varsinkin makrotalouden alalla terveen laajapohjaisen politiikan erottamaton osa.

Myös BKT:n kasvun tuottamat merkittävät veroista ja veroluontoisista maksuista kertyvät tulot ovat osaltaan helpottaneet verojen ja veroluontoisten maksujen rakenneuudistuksia.

4. Irlannin talouspolitiikalla on siis saavutettu merkittäviä tuloksia. Se vastaa täysin yhteisön suosituksia ja on mennyt niiden edelle. Poliitiikkaa on toteutettu yhteiskunnallisessa konsensuksessa, mikä oli sikäli huomattavaa, että 1980-luvun jälkipuolella aloitetun työn hedelmät kypsyivät täyteen mittaansa vasta 1990-luvulla. Tämän työn laajuus ja pysyvyys muodostaa yhteisössä ensiluokkaisen "esimerkin hyvästä käytännöstä".

On selvää, että nyt kysytään, voiko tämä myönteinen kehitys jatkua.

Tässä suhteessa seuraavat huomiot tuntuvat tärkeiltä.

Vaikka Irlanti on saavuttanut muita vaikuttavasti, sen kasvupotentiaali on edelleen huomattava niin työvoiman tarjonnan, työpaikkoja luovien investointien (pääoman laajentamisen) kuin tuottavuuden suhteen.

- (i) Irlannilla on yhä huomattava työvoimavaranto paitsi työikäisen väestön lisääntymisen ansiosta myös siksi, että työllisyysaste nousee mahdollisesti edelleen, ja tätä täydentävät erityisesti Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja Yhdysvalloista tulevat paluumuuttajat.
- (ii) Investoinnit tuottavat erinomaisesti (tuotto ylittää yhteisön keskiarvon yli 70 prosentilla), ja tuottavuus voi parantua edelleen uuden kolmikantasopimuksen takia. Samaan aikaan sisäsyntyisistä tekijöistä riippuvan kysynnän näkymät ovat hyvät. Tällaisissa olosuhteissa investoinneilla voidaan luoda tuotantokapasiteetti ja työpaikat, joita kasvun jatkuminen edellyttää.
- (iii) Jo saavutettu investointiaste (noin 26 prosenttia BKT:stä) ja investointitoiminnan jatkuminen mahdollistavat uuden tekniikan laajamittaisen soveltamisen tuotannossa. Näissä oloissa näyttäisi todennäköiseltä, että perinteisesti voimakas tuottavuuden kasvu voi jatkua.

Kasvun jatkumisen riskit ovat mahdollisten pullonkaulojen ilmeneminen työmarkkinoilla, perusrakenteiden riittämättömyys ja paluu inflaatioliukumaan ja talouden ylikuumentumiseen. Nämä riskit korostavat tarvetta tehostaa rakennepoliitiikkaa erityisesti työmarkkinoiden osalta, perusrakenteiden kehitystä, ympäristönsuojelua ja julkisen talouden vakautusta.

Kysymys siitä, merkitseekö inflaation äskettäinen kiihtyminen inflaatioliukumaa, ansaitsee kuitenkin perusteelliseen analyysiin perustuvan vastauksen.

Tässä yhteydessä on syytä korostaa kahta tekijää:

- (i) Maalla, jonka talous on nousuvaiheessa, on – muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina – eri sektorien välisen suhteellisten hintamukautusten ja erityisesti palvelusektorin kasvun seurauksena kumppaneitaan korkeampi inflaatioaste. Tämä on markkinamekanismi, jonka tulisi voida jatkua niin kauan kuin se ei vaikuta maan kilpailukykyyn.
- (ii) EMUn sisällä suhteellisen pienessä ja avoimessa valtiossa ei voi kehittyä rajoittamatonta muista riippumatonta inflaatiota. Kustannusliukuma ei niinkään vaikuta yleisiin hintoihin kuin kotimaiseen kannattavuuteen, ulkoiseen kilpailukykyyn ja viime kädessä kauppataaseeseen ja työllisyyteen.

Taulukko 9

	1974– 1985	1986– 1990	1990– 1995	1996– 2001	1999	2000	2001
1) hintojen osuus BKT:stä (% vuodessa)	12,8	3,2	2,8	3,9	3,9	4,2	3,9
2) yksityissektorin kulutushinnat (% vuodessa)	13,8	3,2	2,6	2,9	3,0	3,1	2,9
3) yksikkötyökustannukset (% vuodessa)							
a) nimelliset	12,5	2,1	1,7	1,5	2,5	2,7	3,3
b) reaaliset	– 0,2	– 1,1	– 1,1	– 2,3	– 1,3	– 1,4	– 0,6
4) kilpailukyky 1987 = 100	93,9	97,1	89,1	82,7	79,7	(80,1)	—
5) kannattavuus % pääomasta	6,8	8,9	9,7	14,0	14,6	14,7	14,5
6) vaihtotaseiden tasapaino (% BKT:stä)	– 7,3	– 0,9	+ 2,1	+ 1,4	+ 0,9	+ 0,4	– 0,1
7) mahdollinen BKT-tuotantokuilu % BKT:stä	– 3,4	– 1,7	– 2,3	– 1,1	– 0,3	+ 0,3	+ 0,2

Taulukko 9 osoittaa, että Irlanti ei kärsi voittojen supistumisesta ja että talouden kilpailukyky ja kannattavuus ovat edelleen erinomaiset. BKT-tuotantokuilun ja vaihtotaseiden tasapainon ylijäämäisyyden pieneneminen osoittaa kuitenkin, että kapasiteettijännitteitä saattaa syntyä. Yhteisön suosittama julkisen talouden vakauttamisen jatkaminen näyttää siten oikealta ratkaisulta nykytilanteessa.

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Yhteisön kehitysavun parhaiden mahdollisten tulosten takaaminen"

(2000/C 140/13)

Talous- ja sosiaalikomitea päätti 9. joulukuuta 1999 työjärjestyksensä 23 artiklan 3 kohdan mukaisesti laatia lausunnon aiheesta "Yhteisön kehitysavun parhaiden mahdollisten tulosten takaaminen".

Asian valmistelusta vastannut "ulkosuhteet"-jaosto antoi lausuntonsa 16. maaliskuuta 2000. Esittelijä oli Clive Wilkinson.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 29. ja 30. maaliskuuta 2000 pitämässään 371. täysistunnossa (maaliskuun 30. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 88 ääntä puolesta 5:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Talous- ja sosiaalikomitea on ilmaissut mielipiteensä kehitysapukysymyksistä aiemminkin, viimeisin komitean lausunto kyseisestä aiheesta on vuodelta 1997 (CES 596/97). Siinä käsiteltiin kehitysapua (etupäässä AKT-maille annettavaa), hyvää hallintotapaa sekä yhteiskunnallis-taloudellisten eturyhmien roolia. Komitea painotti vuoden 1997 lausunnoonsaan kannattavansa vakaasti EU:n antamaa talous- ja rahoitusapua kehitysmaille. Se korosti myös hyvän hallintotavan keskeistä merkitystä kestäväen kehityksen kannalta sekä kehitysapuvarojen hallinnoinnin radikaalin uudistuksen tarvetta.

1.2. Yhteisö antaa kehitysapua vuosittain yli 5,5 miljardia euroa. Kun tähän lisätään kahdenvälisiin suhteisiin perustuva jäsenvaltioiden antama kehitysapu, EU:n kehitysapu on kokonaisuudessaan yli puolet maailmassa virallisesta kehitysavusta. TSK pahoittelee tosin syvästi sitä, että Euroopan unioni ja useimmat sen jäsenvaltioista eivät suinkaan myönnä kehitysapuun 0,7:ää prosenttia BKT:staan, kuten Yhdistyneet Kansakunnat suositti vuonna 1973. Kehitysavulla rahoitetaan ja tuetaan hyvin erilaisia ohjelmia ja edunsaajia, vaikka suurin osa avusta kohdistetaanakin AKT-maihin sekä EU:n jäsenyyttä hakeneisiin maihin.

1.3. Komissio on pyrkinyt aktiivisesti parantamaan kehitysapuohjelmien hallintoa ja edistyneinkin toimissaan. On toteutettu kaksi tärkeää muutosta: ensinnäkin vuonna 1998 muodostettiin yhteinen ulkosuhteiden toimiala (*Service Commun Relex, SCR*), joka on vastuussa avun teknisestä ja toiminnallisesta toteuttamisesta, sopimuksista ja oikeudellisista kysymyksistä, rahoitusta ja kirjanpitoa koskevista seikoista sekä tilintarkastuksista ja toimintojen arvioinnista. Toiseksi ulkosuhteiden pääosaston rakenne on uudistettu toimintatapojen yhdenmukaisuuden lisäämiseksi.

1.4. Huoleen on kuitenkin edelleen aihetta. Tämä ilmenee vuonna 1998 julkaistuista kertomuksista, kuten Pharen arviointi (*Evaluation of Phare*) ja AKT-maille annetun avun arviointi (*Evaluation of Aid to ACP countries*), joissa kummassakin huomautetaan, että painopiste on avustuksissa, vaikka sen tulisi olla tuloksissa. Huolen aiheena ovat edelleen toimintarakenteet, henkilöstöresurssit sekä tarve parantaa rahoituksen valvontajärjestelmiä.

1.5. Parhaillaan on tekeillä useita tutkimuksia ja uudistuksia, jotka kohdistuvat EY:n antaman kehitysavun toimintatavoihin ja hallintonaikoihin. Talous- ja sosiaalikomitea toivoo voivansa osallistua keskusteluun nyt käsillä olevalla lausunnonlaan tarkastelemalla mainittuja aloja ja tekemällä niitä koskevia ehdotuksia. Monet muut tärkeät kehitysyhteistyön ulottuvuudet, kuten kehitysavun ja kaupan suhde, tarve velkahuojennuksiin tai kysymys kehitysavun suuren yleisön keskuudessa nauttiman tuen lujittamisesta eivät kuulu tässä lausunnossa käsiteltäviin aiheisiin.

2. Kehitysapu muuttuvassa maailmassa

2.1. Viime vuosina kehitysavun antajien toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Tärkeimmät muutokset ovat olleet

- avun lisääntyvä politisoituminen: avun antajat suuntaavat enenevästi huomiota ihmisoikeuksiin ja yhteiskunnallisiin perusoikeuksiin, sukupuolten tasa-arvoon, demokratiaan ja hyvään hallintotapaan
- toiminta-alan laajentuminen: asetetaan uusia prioriteetteja, kuten yksityissektori ja instituutioiden kehittäminen sekä konfliktien ehkäisy
- tarve sisällyttää prosessiin useampia eturyhmiä: eritoten järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta, paikallishallinto, yrity maailma sekä sosiaaliset organisaatiot
- kasvavat paineet pitää entistä tarkemmin tiliä kehitysapuvarojen käytöstä
- tarve lisätä koordinoitua, täydentävyyttä ja politiikan yhtenäisyyttä.

2.2. Toimintaympäristön muuttuminen on kuitenkin vain vähän vaikuttanut toimeenpanostrategioihin tai avun toimittamista hallinnoiviin koneistoihin siitä huolimatta, että useat tutkimukset osoittavat muutoksen olevan tarpeen. EU:ssa ei juurikaan ole käyty yleistä keskustelua siitä, mitä uudistuksia tarvitaan. Poikkeuksena on EU:n ja AKT-maiden välinen yhteistyö, jossa Lomé IV -sopimuksen korvaavaan asiakirjaan on ehdotettu tärkeitä uudistuksia. Näitä käsitellään tarkemmin jäljempänä.

2.3. Komitea pitää tervetulleena sitä, että neuvosto ja komissio ovat myöntäneet perusteellisen keskustelun nyt olevan tarpeen. Keskustelun tulisi johtaa syvällekyviin uudistuksiin.

3. Avainhaasteet

3.1. Ensimmäinen avainhaaste EU:n antaman kehitysavun uudistumahdollisuuksia pohdittaessa on päästä yksimielisyyteen ongelman luonteesta. Ei kannata tutkia avun toimittamista haittaavia tekijöitä, ellei tarkastella perustavampaa kysymystä EU:n avun erityisroolista ja sen tuomasta lisäarvosta. Komission valtuudet on määriteltävä ja sovittava entistä tarkemmin. Tämän jälkeen voidaan määrittää ja toteuttaa toimintatapojen ja rakenteiden muutokset.

3.2. Osana EU:n kokonaispolitiikkaa päätökset tulevat pääasiallisesti olemaan poliittisia, eikä niiden tekeminen tule olemaan helppoa. Uudistusprosessin onnistuminen edellyttää jäsenvaltioiden vankkumaton poliittista tukea, Euroopan yhteisen ulkopoliittikan lujittamista sekä muiden osapuolten, kuten budjettiviranomaisten ja vastaanottajamaiden tukea.

3.3. Komitea toivoo jäsenvaltioiden tekevän nämä päätökset ja suorittavan niiden vaatimat toimenpiteet, joita tarvitaan vahvistamaan EU:n roolia kehitysavussa sekä parantamaan avun vaikutusta ja tehokkuutta. Komitea toivoo myös, että jäsenvaltiot antavat asialle enemmän painoarvoa tulevassa politiikassaan.

4. Toimintaperiaatteet

4.1. Yhteisön tehokkaan kehitysavun lähtökohtana on oltava selkeät ja yhdessä sovitut toimintaperiaatteet. Koska EU on ylikansallinen poliittinen kokonaisuus, yhteisön kehitysapolitiikassa on otettava huomioon sekä EU:n perusintressit (esimerkiksi laajentumisprosessin hyväksi annettava tuki) että sen velvoitteet globaalina toimijana kaikentyyppisiä kehitysmaita kohtaan.

4.2. EU:n yleisellä politiikalla on oltava strategisia tavoitteita ja sen on mahdollistettava selkeiden prioriteettien asettaminen. Näiden tavoitteiden – ei erilaisten välineiden tai budjettikohtien – on ohjattava yhteisön toimintaa. Sen on katettava kaikki näkökohdat EU:n ja vastaanottajavaltioiden suhteissa ja sillä on pyrittävä vaikuttaviin tuloksiin. Kehitysyhteistyö tarkoittaa paljoa muutakin kuin resurssien siirtämistä kehitysmaihin. Yhteisön tehokkaassa kehitysapolitiikassa on otettava huomioon vastaanottajamaiden prioriteetit sellaisilla aloilla kuin maatalous, ympäristö ja investoinnit. Vastaanottajamaan kanssa on pyrittävä sopimaan siitä, mitä aloja on tuettava sekä siitä, mikä on kullekin sektorille myönnettävän EU-tuen prosenttiosuus.

4.3. Komitea kannattaa Maastrichtin sopimuksessa määriteltäviä EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan yleisiä tavoitteita. Kehitysavun perimmäisenä tavoitteena on edistää sitä saavien maiden vakautta ja yhteiskunnallista suorituskkyä, niin että ne pystyvät käyttämään kaiken potentiaalinsa kansalaistensa hyvinvoinnin parantamiseksi. Avun on siten oltava ”vastaanotokyvyn kehittämistä” (*capacity building*), jossa painotetaan vastaanottajamaiden vastuun lisäämistä ja niiden oman panoksen kasvattamista kehitysapuhankkeissa.

4.4. On arvioitu, että koko maapallon väestöstä yksi neljästä ihmisestä elää äärimmäisessä köyhyydessä. Köyhyyden vastainen toiminta ei ole ainoastaan eettisesti oikein; sen hyödyt ovat laajat, sillä vakautta, kestävä kehitystä ja demokratisoimista ei voida saavuttaa yhteiskunnissa, joissa äärimmäistä köyhyyttä esiintyy laajalti. Komitea suosittelee, että EY:n kehitysavussa otetaan huomioon äskettäin sovitut kansainväliset kehitystavoitteet. Yhteisön tulisi toiminnassaan keskittyä köyhyyden perimmäisiin syihin, jotka yleensä ovat poliittisia. Tätä tarkoitusta varten tulee käyttää erilaisia keinoja (kehitysapu, kauppa, ulkopoliittikka jne.) toisiaan täydentävästi. Köyhyyden vähentämisen tulee olla yhteisön kehitysavun keskeisenä tavoitteena muiden EU:n painopistealojen ohella.

4.5. Komitea suosittelee, että etusija annettaisiin sellaisille maille, jotka sitoutuvat asettamaan köyhyyden perimmäisten syiden kitkemiseen tähtäävät toimet prioriteetiksi ja osoittavat vakavasti pyrkivänsä tähän tavoitteeseen. Entistä strategisemmän lähestymistavan omaksuminen tarkoittaa myös yhteisön avun keskittämistä tietyille aloille, joilla komissio on muita etevämpi, ja hankkeiden koordinoimista muiden toimijoiden kanssa, jotka voivat puolestaan ottaa johtamisvastuun toisilla aloilla.

4.6. Paikallistason toimijoiden – talous- ja yhteiskuntaelämän toimijat mukaan luettuina – entistä laajempi osallistuminen kehitysyhteistyöpolitiikan ja -ohjelmien suunnitteluun ja toteutukseen on olennaista ja voi huomattavassa määrin edistää hyvää hallintotapaa ja kestävä kehitystä. Se on myös tärkeää, jotta voidaan onnistuneen kehityksen avulla parantaa yhteiskunnallista suorituskkyä ja integroida kehitykseen maataloutta.

4.7. Tässä yhteydessä komitea pitää tervetulleina Lomé IV -sopimuksen seuraajaa ajatellen ehdotettuja muutoksia, joiden tavoitteena on saada paikalliset toimijat osallistumaan AKT-maiden ja EU:n välisen yhteistyön suunnitteluun ja toteuttamiseen. Komitea kehottaa yhteisöä varmistamaan, että nämä uudistukset todellakin toteutetaan. Tämä voidaan tehdä erityisesti parantamalla talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden vuoropuhelua, tarjoamalla niille helpokäyttöistä tietoa, luomalla rahoituksen saantimahdollisuuksia sekä parantamalla toimijoiden valmiuksia.

4.8. Yksi pääsyy puutteelliseen kehitykseen on korruptio, jonka arvioidaan olevan yleisestä monissa kehitysavun vastaanottajamaissa. Samalla kun myönnetään, että korruptiota esiintyy myös avunantajamaissa, EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaa on täydennettävä ohjelmalla, joka tähtää korruption kitkemiseen. Koska demokraattisen valvonnan puute on korruptiolle otollinen maaperä, korruption vastaisiin ohjelmiin tulee sisältyä avoimuuden lisääminen, järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan osallistumisen laajentaminen sekä vaatimus, että vastaanottajamaat kehittävät ja toteuttavat omat korruptionvastaiset suunnitelmansa ja että laaditaan vuotuinen EU-kertomus korruption torjunnasta. Korruptionvastaiset ohjelmat tulisi voida rahoittaa EY:n kehitysyhteistyöbudjetista.

5. Koordinointi

5.1. Neuvoston tasolla useimmat kehitysyhteistyötä koskevat asiat käsitellään kehitysneuvostossa, mutta jotkut asiat kuuluvat yleisten asioiden neuvoston vastuualueeseen. Komission jäsen Poul Nielson vastaa kehitysyhteistyön pääosastosta, mutta hän on suoraan vastuussa vain Euroopan kehitysrahastosta, joka kattaa AKT-maat (sekä EY:n humanitaarisen avun toimistosta ECHO:sta); komission jäsen Christopher Patten vastaa tätä suuremmasta osasta rahoitusta, mukaan luettuina Phare, Tacis, Obnova ja muut ohjelmat, sekä yhteisestä ulko-suhteiden toimialasta (SCR:stä).

5.2. Kun otetaan huomioon vastuunjako neuvostossa, komission jäsenten välillä sekä eri pääosastojen ja SCR:n välillä, on syytä pohtia tarkemmin myös koordinointia komission sisällä. Erityisesti hankaluuksia aiheuttanee vastuun jakaminen niiden välillä, jotka panevat alulle ja sopivat kehitysapuhankkeista (pääosastoissa) suhteessa niihin, joiden on kyseisten päätösten jälkeen hallinnoitava ja arvioitava hankkeita (SCR). On oltava selvästi tiedossa, kenelle kuuluu politiikan yleinen johtamisvastuu.

5.3. Paljon suurempaan ongelma-alueeseen törmätään pyrittäessä koordinoimaan EU-ohjelmia muiden avunantajien ohjelmien kanssa. Kyse on ennen kaikkea jäsenvaltioiden omista kahdenvälisistä ohjelmista, mutta kehitysavun kentässä toimivat myös YK, Maailmanpankki, Kansainvälinen valuutarahasto ja muut ohjelmat.

5.4. Olisi selvästikin hyödyllistä nopeuttaa ja tehdä vaikuttavamiksi toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään EU:n ja jäsenvaltioiden työn keskinäistä täydentävyyttä. Komission toukokuussa 1999 antamassa tiedonannossa⁽¹⁾ neuvostolle ja Euroopan parlamentille pyritään edistämään täydentävyyttä. Asiakirja olisi hyödyllinen lähtökohta. Samalla kun tunnustetaan yhteisön kehitysavun arvo yhteistyön ja vakauden kaltaisten eurooppalaisten arvojen sekä demokraattisen osallisuusjärjestelmän periaatteen ilmentäjänä, yhteisön tulisi määrittää, mitä lisäarvoa se odottaa kehitysyhteistyöltään. Siirtyminen kohti alakohtaisempaa lähestymistapaa, tiiviisti koordinoitua toimia jäsenvaltioiden ja muiden toimijoiden kanssa, on tervetullutta.

5.5. EU:n ja jäsenvaltioiden työn täydentävyys varmistettaisiin helpommin, jos jäsenvaltiot voisivat työskennellä yhdessä komission kanssa analysoitaessa kunkin avunsaajamaan tarpeita ja käyttää tätä arviota sitten pohjana luodessaan yhdessä avunsaajan kanssa strategian näin määriteltyjen tarpeiden täyttämiseksi.

5.6. Tällä hetkellä edes kahdenvälisiä projekteja koskeva tiedonvaihto ei suju hyvin. Sen jälkeen, kun on määritetty strategiset ja realistiset EU:n toimintaperiaatteet – ja edellyttäen, että tarvittava poliittinen tahto löytyy –, pitäisi olla suhteellisen helppoa luoda järjestelmä, jonka avulla päätetään, kenelle suoritusvastuu kulloinkin kuuluu. Näin neuvostossa sovitusta ”kolmen c:n järjestelmästä” (*co-ordination, complementarity and coherence*; koordinointi, täydentävyys ja yhtenäisyys) tulisi tosi.

5.7. Muiden toimijoiden (YK, Maailmanpankki jne.) kanssa tehtävä koordinointi on vaikeampaa, mutta se helpottunee, kunhan nykyistä onnistuneempi EU:n kehitysapuohjelma pääsee oikeuksiinsa. Maailmanpankin ehdottama kehitysyhteistyön yhteisten puitteiden luominen voisi myös olla hyödyllistä tässä yhteydessä.

5.8. Kaikkien asianomaisten on tehtävä hyvin tiivistä yhteistyötä varmistaakseen, että *output* (saavutetut tulokset) ovat parhaat mahdolliset käytettävissä oleviin resursseihin (*input*) nähden. Tällöin tulee hankkia varmuus, että tarkoitukseen osoitetut voimavarat hyödynnetään täysin. Nykyisellään hyödyntämisaste on kaukana optimaalisesta.

6. Menettelytavat

6.1. On usein osoitettu ja laajalti tunnustettu, että hankkeiden perustamis- ja hallintomenettelyt ovat olleet aivan liian monimutkaisia ja että niissä on tarvittu liikaa ihmisiä tekemään yksinkertaisiakin päätöksiä. Tämä näyttää olevan muuttumassa SCR:n työn ansiosta. Jää kuitenkin nähtäväksi, voivatko uudet menettelytavat käytännössä parantaa ja nopeuttaa toimintaa ja vähentää ylenmääräistä byrokratiaa. Toimivaltaa on delegoitava tehokkaammin ja vastuunjakoa selkeytettävä. Tämä parantaisi motivaatiota, säästäisi työaikaa ja ennen kaikkea tekisi helpommaksi havaita, missä kohdin ongelmat voidaan ratkaista.

6.2. Jäsenvaltiot haluavat luonnollisestikin yhä olla osallisina yhteisön rahoittamassa kehitysavussa, mutta niiden tulisi keskittyä strategisiin kysymyksiin ja välttää houkutusta ohjailla hankkeita yksityiskohdittain, mikäli menettelyjen halutaan olevan joustavia ja kyllin herkkätuntoisia.

6.3. EU:n edustustojen roolia kehitysavun vastaanottajamaissa on lisätty, millä voi olla ainoastaan positiivinen vaikutus. Näin parannetaan suoria yhteyksiä avun saajiin ja voidaan siten ottaa heidän tarpeensa ja huolenaiheensa täysin huomioon. Toisaalta tämä mahdollistaa yksinkertaisemman ja nopeamman päätöksenteon. Tätä tilaisuutta tulee käyttää hyväksi.

⁽¹⁾ KOM(1999) 218 lopullinen, 6. toukokuuta 1999.

6.4. Tehtävien hajauttaminen EU:n edustustoille (tai muille hajautetuille elimille, kuten Euroopan parlamentin ehdottamille "hajautetuille toimeenpanoyksiköille" [*Decentralised Implementation Units*]) onnistuu vain, mikäli käytettävissä olevat hajautetut resurssit ja annetut tehtävät vastaavat toisiaan. Paikallisten toimijoiden (keskus- ja paikallishallinto sekä järjestäytyneen talous- ja yhteiskuntaelämän edustajat) osallistuminen hallintoprosessiin auttaa lisäämään edunsaajien omaa panosta hankkeisiin ja vähentää samalla EU:n edustustojen työtaakkaa. Komitea kannattaa hajautetun yhteistyön lisäämistä paikallisten toimijoiden kanssa, mutta pahoittelee sitä, että talous- ja yhteiskuntaelämän etupiirejä edustavien organisaatioiden on yleensä vaikea osallistua tämäläiseen yhteistyöhön. Siksi TSK ehdottaa, että EU:n edustustoihin nimettäisiin henkilöitä, joiden vastuualueeseen kuuluisi erityisesti suhteiden lujittaminen järjestäytyneeseen kansalaisyhteiskuntaan.

6.5. Hajauttaminen vaatii luottamusta ja komission henkilökunnan suorittaman valvonnan painopisteen siirtämistä projektia edeltävästä toteuttamisvaiheen jälkeiseen valvontaan, jolloin täysimittainen tilintarkastus tapahtuisi projektin jälkeen. Se vaatisi myös muutoksia EU:n rahoitussääntöihin. Muutoksia tehtäessä tulee myös ottaa huomioon, että monissa avunsaajamaissa on hyvin niukat taloushallintoresurssit.

6.6. Valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden (NGOs) käyttäminen avun toimeenpanossa on yleistä, ja niiden kautta kanavoidaan vuosittain huomattavia summia. Tämä on tärkeää myös valtiiovallasta riippumattomien organisaatioiden yhteisrahoitusmahdollisuuksia ajatellen. Komitea ei näe syytä, miksi valtiiovallasta riippumattomia organisaatioita ei voitaisi käyttää "toimeksisaajina" avun toimittamisessa, mutta ne ovat vain osa yhteiskuntaa: myös muille tulee antaa yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhteisön kehitysapuohjelmiin. Näköpiirissä oleva EU:n budjettimomenttien harmonisointi antaa erinomaisen mahdollisuuden parantaa yhtenäisyyttä, kun perustetaan erillinen budjettimomentti "kansalaisyhteiskunta", josta voivat saada varoja monenlaiset EU:n ja kehitysavun vastaanottajamaiden toimijat, talous- ja yhteiskuntaelämän toimijat mukaan lukien. Kulloistenkin päätösten tulee perustua siihen panokseen, jonka kyseiset tahot voivat antaa pyrittäessä saavuttamaan sovitut strategiset tavoitteet.

6.7. Tarvittavan "tuloshakuisen" kulttuurin lisäksi tärkeä parannusta kaipaava alue on arviointi. Jokaisen hankkeen on noudatettava arviointikriteerejä, joista sovitaan samalla kun hankkeen aloittamisestakin ja joita voidaan muuttaa sitä mukaa kuin hanke etenee. Arvioinnin on oltava itsenäinen, hankkeen toteuttajista riippumaton tehtävä. Arviointi on suoritettava yhteistyössä sellaisten vastaanottajavaltion edustajien kanssa, jotka pystyvät arvioimaan tehdyn työn arvon; mukana tulisi olla myös kansalaisyhteiskunnan edustajia.

6.8. Arviointi ja valvonta eivät ole tieteellisen täsmällisiä menetelmiä, ja niistä saatavien tulosten pätevyys varmistuu vasta muutaman vuoden viiveellä. On kuitenkin välttämätöntä

osoittaa, että tulokset ovat parantumassa. Arviointituloksia on jo laajalti saatavissa, mutta lisäksi tulisi laatia raportti, jossa käsiteltäisiin EU:n kehitysapua kokonaisuudessaan. Tämä hyödyttäisi sekä EU:ta että muita osapuolia.

7. Resurssit

7.1. Parhaiden mahdollisten tulosten saavuttamiseksi on varattava riittävästi henkilöstöresursseja hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin tai varmistamaan tehokas koordinointi itse paikalla. On selvää, että henkilöstöresursseja ei ole lisätty yhteisön rooliin, vastuualueiden ja budjettimomenttien laajentumista vastaavasti. On löydettävä luovia ja tehokkaita tapoja ratkaista tämä kehitysavun tehokkuuden parantamista huomattavasti häiritsevä ongelma.

7.2. Henkilöstöresurssien vahvistaminen ei ole vain lukumääräkysymys. On välttämätöntä pohtia myös aihepiiriltään laajentuvan kehitysaputyön tehokkaaseen toteuttamiseen vaadittavien taitojen – ja erityisesti uusien taitojen – tarvetta. Taidoissa ilmenneiden puutteiden korjausmahdollisuuksia ovat täydentävyyden lisääminen käyttämällä EU:n laajuista asiantuntemusta sekä paikallisten asiantuntijoiden käyttö (silloin kun mahdollista), mikä edistäisi paikallista työllisyyttä ja tehostaisi vastaanottokyvyn kehittämistä.

8. Tiedotus

8.1. Kuten edellä mainittiin, yhteisön kehitysavusta on jo paljon tietoa saatavilla. Komitea katsoo kuitenkin, että EU:n kansalaisille tulisi jakaa tietoa kehitysavun perusteista ja arvosta: heillä on oikeus tietää, kuinka heidän rahojaan käytetään niin tällä kuin muillakin aloilla.

8.2. Kehitysavun vastaanottajamaissa kehitysyhteistyön laadun voidaan katsoa olevan merkittävä kysymys kansalaisille tiedotettaessa. Vapaiden, riippumattomien ja edustavien yhteiskunnallisten organisaatioiden edustajien osallistuminen hankkeita koskevaan päätöksentekoon ja niiden hallinnointiin on paras tapa varmistaa, että tuloksilla on todellista vaikutusta. Komitea suosittaa kuitenkin, että yhteisö yhdessä vastaanottajamaiden hallitusten kanssa antaisi kansalaisyhteiskunnalle järjestelmällisesti tietoa kehitysyhteistyökysymyksistä. Yhteisöä kehoitetaan myös lisäämään tukeaan Euroopan ja vastaanottajamaiden järjestäytyneiden talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden välisille suorille kumppanuuksille ja yhteistyölle.

8.3. Näitä pyrkimyksiä tukemaan tulisi asettaa yhteistyökomiteoita, jotka koostuisivat myös paikallisista talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoista ja paikallisten EU-edustustojen edustajista. Komiteat voisivat antaa neuvoja toiminnan kaikissa vaiheissa (alkuunpano, toteutus ja arviointi). Talous- ja sosiaali-komitea osallistuisi mielellään tähän työhön.

8.4. Yhteisön kehitysyhteistyön vaikutuksen tehostamiseksi sille tulisi muokata yhtenäinen "identiteetti" ja edistää sitä (samaa tapaan kuin "US Aid", joka on heti tunnistettavissa). Tätä "identiteettiä" tulisi käyttää kaikissa yhteisön rahoittamissa kehitysapuohjelmissa riippumatta siitä, mitä nimeä yksittäisistä ohjelmista hallinnollisesti käytetään.

9. Suositukset

Komitea esittää seuraavat EU:n kehitysapua koskevat suositukset.

9.1. EU:n kehitysyhteistyöpolitiikalla tulee olla strategiset tavoitteet, joissa otetaan huomioon EU:n muut politiikat ja ensisijaiset poliittiset tavoitteet sekä perustamissopimuksessa määritetyt periaatteet.

9.2. Etusijalle tulisi asettaa sellaiset yhteistyötoimet, joilla pyritään puuttumaan köyhyyden ja puutteellisen kehityksen perimmäisiin syihin sekä lujittamaan kestävän kehityksen kannalta merkittäviä talous- ja yhteiskuntaelämän organisaatioita.

9.3. Tarvitaan täydentäviä toimintalinjoja, joilla pyritään vähentämään sekä aktiivisen että passiivisen korruption vaikutuksia.

9.4. Kunkin vastaanottajamaan kohdalla EU:n ja vastaanottajamaan tulee ensin sopia siitä, mitkä sektorit saavat apua ja mikä on kunkin sektorin prosenttiosuus, sen sijaan, että sovitaisiin hankeluettelosta.

9.5. On välttämätöntä, että komissio koordinoi nykyistä tehokkaammin kehitysaputoimintaansa jäsenvaltioiden ja mahdollisuuksien mukaan myös muiden kehitysapua antavien tahojen kanssa.

9.6. Menettelytapoja on muutettava, jotta niitä voidaan yksinkertaistaa ja joustavoittaa ja jotta mahdollistetaan toimivallan delegoiminen entistä laajemmin samalla kun selkeytetään vastuunjakoa.

9.7. Hajauttaminen on välttämätöntä ja sitä on lisättävä. Paikallisten Euroopan unionin edustustojen tulisi luoda yhteyksiä, jotka mahdollistavat paikallisten talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden aktiivisen osallistumisen.

9.8. Ohjelmien hyvän hallinnon sekä parhaiden mahdollisten tulosten varmistamiseksi talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoille – yksityissektori, paikallishallinto, kansalaisjärjestöt sekä ammattiyhdistysliike mukaan luettuina – on annettava yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhteisön kehitysapuohjelmiin.

9.9. Komission on varmistettava, että EY:n kehitysapuun tarkoitetut voimavarat ovat annettujen tehtävien mukaisia.

9.10. Olisi laadittava vuosittain kertomus, jossa käsiteltäisiin yhteisön kehitysapuohjelmaa kokonaisuudessaan. Kertomus tulisi antaa Euroopan parlamentin, talous- ja sosiaalikomitean sekä muiden tahojen käsiteltäväksi.

9.11. Kaikissa kehitysavun vastaanottajavaltioissa on järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan täysi osallistuminen tärkeää, jotta voidaan varmistaa yhteisön kehitysavun tehokkuus ja onnistuminen. Tätä osallistumista on edistettävä tarmokkaasti, ja sen on sisällyttävä arviointiprosessiin. Sen on myös oltava yksi osatekijä päätettäessä EY:n lisäavun kohdentamisesta.

9.12. Tulisi luoda yhtenäinen EY-avun identiteetti ja tehdä sitä tunnetuksi.

9.13. Komitea aikoo toimia aktiivisesti EY:n kehitysapuohjelmien nykyistä suurempaa avoimuutta ja demokratisointia vahvistettaessa, jotta paikalliset talous- ja yhteiskuntaelämän toimijat osallistuisivat ohjelmiin entistä enemmän. Komitea toivoo selkeää mandaattia tässä suhteessa.

9.14. Komitea toteaa lopuksi, että jäsenvaltioiden poliittinen tahto on tärkein ja välttämättömin edellytys yhteisön kehitysapuohjelman onnistumiselle. Komitea kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan tahtonsa.

Bryssel 30. maaliskuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI